

RAPORT PRIVIND CERINTELE DE TRANSPARENȚA ȘI DE PUBLICARE A INFORMATIILOR

31 Decembrie 2015

Conform prevederilor:

- ✓ *Regulamentului Bancii Nationale a Romaniei nr. 5/2013 privind cerinte prudentiale pentru institutiile de credit*
- ✓ *Regulamentului nr. 575/2013 al Parlamentului European si al Consiliului privind cerintele prudentiale pentru institutiile de credit si societatile de investitii si de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (denumit CRR)*

Cuprins

Introducere	5
1. Structura organizatorica a Raiffeisen Bank S.A. si organului de conducere	5
2. Obiective si politici cu privire la administrarea riscurilor	9
A. Principii de administrare a riscurilor.....	9
B. Organizarea activitatii de administrare a riscurilor.....	11
C. Privire de ansamblu asupra administrarii riscurilor bancii	12
C.1. Perspectiva lichidarii	13
C.2. Perspectiva auto-sustinerii.....	13
D. Categoriile de riscuri	13
D.1. Riscul de credit.....	13
D.2. Riscul de piata	15
D.3. Riscul de lichiditate	15
D.4. Risc operational	16
D.6. Risc strategic.....	17
D.7. Risc reputational.....	18
D.8. Riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier	18
3. Declaratie cu privire la gradul de adecvare a cadrului de gestionare a riscurilor in Raiffeisen Bank S.A.	19
4. Domeniul de aplicare.....	20
A. Grupul consolidat in scop contabil.....	20
B. Grupul consolidat in scopul reglementarilor prudentiale.....	21
5. Fonduri proprii.....	23
A. Reconcilierea datelor financiare in consolidarea contabila si prudentiala.....	23
B. Principalele caracteristici reglementate ale fondurilor proprii	25
C. Formular tranzitoriu pentru publicarea informatiilor privind fondurile proprii	26
D. Reconcilierea dintre elemente IFRS si CRR incluse in Situatia pozitiei financiare	28
6. Cerinte de capital	29
7. Expuneri la riscul de credit al contrapartidei.....	31
8. Amortizoare de capital	32
9. Indicatori de importanta sistemica globala	32

10. Ajustari pentru riscul de credit.....	32
A. Descrierea abordarilor si metodelor aplicate pentru determinarea ajustarilor specifice si generale pentru riscul de credit.....	32
A.1. Alocarea Provizioanelor Individuale.....	32
A.2. Alocarea Provizioanelor Colective.....	33
B. Definirea termenilor "restant" si "neperformant" in scopuri contabile.....	34
C. Prezentare calitativa in conformitate cu reglementarile contabile.....	37
11. Active negrevate de sarcini.....	41
12. Utilizarea ECAI (External Credit Assessment Institution).....	42
A. Defalcarea expunerilor aferente riscului de credit.....	42
13. Expunerea la Riscul de Piata.....	44
14. Riscul Operational.....	44
15. Expuneri din titluri de capital neincluse in portofoliul de tranzactionare.....	44
A. Prezentare generala a metodelor contabile si a metodelor de evaluare.....	44
16. Expuneri la riscul de rata dobanzii pentru activitati din afara portofoliului de tranzactionare...	46
17. Expunerea la pozitiiile din securitizare.....	48
18. Practici de remunerare si recrutare.....	49
19. Efectul de levier.....	52
Procesul de gestionare a riscului asociat folosirii excesive a efectului de levier.....	53
20. Utilizarea abordarii IRB in ceea ce priveste riscul de credit.....	56
A. Tipurile de abordari aprobate de Banca Nationala a Romaniei.....	56
A.1. Abordarea bazata pe modele interne de rating (IRB).....	56
A.2. Abordarea Standard Permanent.....	56
A.3. Abordarea Standard Temporar.....	56
B. Structura sistemelor interne de rating.....	57
B.1 Utilizarea estimarilor interne.....	57
B.2 Mecanisme de control pentru sistemele de rating.....	57
B.3 Descrierea procesului de rating intern.....	58
B.4 Comparatie intre estimarile institutiei si rezultatele efective.....	70
B.5 Metodele si datele folosite pentru estimarea si validarea probabilitatii de nerambursare ..	70
B.6. Abateri semnificative de la definitia starii de nerambursare.....	71
C. Defalcarea expunerilor aferente riscului de credit.....	71
21. Utilizarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit.....	74

A.	Managementul si recunoasterea tehnicilor de diminuare a riscului de credit.....	74
B.	Garantiile reale financiare.....	75
B.1.	Depozitul numerar.....	75
B.2.	Titluri de creanta.....	75
B.3.	Titluri de capital si obligatiuni convertibile.....	75
C.	Garantii reale materiale.....	76
D.	Garantii reale - Creantele.....	77
E.	Protectia nefinantata a creditului.....	78
F.	Valoarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit recunoscute.....	79
22.	Utilizarea abordarilor avansate de evaluare in ceea ce priveste riscul operational.....	80
23.	Utilizarea modelelor interne pentru riscul de piata.....	80

Introducere

Prezentul raport a fost elaborat pentru a raspunde cerintelor de transparenta si publicitate prevazute de *Regulamentul Bancii Nationale a Romaniei nr. 5/2013 privind cerinte prudentiale pentru institutiile de credit*, cu modificarile si completarile ulterioare, precum si *Regulamentului nr. 575/2013 al Parlamentului European si al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerintele prudentiale pentru institutiile de credit si societatile de investitii si de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012*.

Prezentul raport este intocmit la nivel individual si consolidat in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara. Informatiile prezentate sunt la data de 31 decembrie 2015 daca nu este altfel precizat.

1. Structura organizatorica a Raiffeisen Bank S.A. si organului de conducere

Raiffeisen Bank S.A. (Banca) este persoana juridica de drept privat, organizata sub forma de societate pe actiuni, cu actionari persoane juridice si fizice rezidente si nerezidente.

In sistemul dualist de administrare adoptat de Adunarea Generala a Actionarilor Raiffeisen Bank S.A. in data de 30.04.2007, administrarea si reprezentarea Bancii sunt asigurate de catre Consiliul de Supraveghere si de catre Directorat.

Consiliul de Supraveghere reprezinta organul de conducere in functia de supraveghere si exercita un control permanent asupra conducerii Bancii, astfel cum aceasta este realizata de catre Directorat.

Directoratul este organismul care conduce activitatea curenta a bancii.

Competentele si atributiile acestora sunt reglementate in Actul Constitutiv al Raiffeisen Bank S.A., publicat pe pagina de internet a bancii la adresa: <https://www.raiffeisen.ro/wps/wcm/connect/8f458459-49a1-40a9-abb0-90e1433e1aca/20150820-Act-Constitutiv-Raiffeisen-Bank.pdf?MOD=AJPERES>.

De asemenea, tot pe pagina de internet a bancii, se regasesc informatii relevante cu privire la competentele si functionarea structurilor de administrare ale bancii la adresa: <https://www.raiffeisen.ro/despre-noi/guvernanta-corporativa/structuri-de-administrare/>.

La 31 decembrie 2015, structura Consiliului de Supraveghere al bancii era urmatoarea:

- Karl Sevelda, presedinte
- Martin Gruell, vicepresedinte
- Johann Strobl, membru
- Klemens Josef Breuer, membru
- Peter Lennkh, membru
- Ileana Anca Ioan, membru independent

Avand in vedere:

- prevederile *Regulamentului 575/2013 al Parlamentului European si al Consiliului privind cerintele prudentiale pentru institutiile de credit si societatile de investitii*
- prevederile *Legii nr. 29/2015 (...) pentru modificarea si completarea OUG 99/2006 privind institutiile de credit si adecvarea capitalului*

mandatele detinute de catre membrii Consiliului de Supraveghere in diferite companii sunt detaliate mai jos:

- Karl Sevelda: 1 mandat executiv si 13 mandate neexecutive, numarate ca 1 mandat in functie executiva si 2 mandate in functie neexecutiva potrivit Legii nr. 29/2015;
- Martin Gruell: 5 mandate executive si 7 mandate neexecutive, numarate ca 1 mandat in functie executiva potrivit Legii nr. 29/2015;
- Johann Strobl: 2 mandate executive si 7 mandate neexecutive, numarate ca 1 mandat in functie executiva potrivit Legii nr. 29/2015;
- Klemens Josef Breuer: 1 mandat executiv si 10 mandate neexecutive, numarate ca 1 mandat in functie executiva si 1 mandat in functie neexecutiva potrivit Legii nr. 29/2015;
- Peter Lennkh: 3 mandate executive si 18 mandate neexecutive, numarate ca 1 mandat in functie executiva potrivit Legii nr. 29/2015;
- Ileana Anca Ioan: 1 mandat executiv si 1 mandat neexecutiv, numarate ca 1 mandat in functie executiva si 1 mandat in functie neexecutiva potrivit Legii nr. 29/2015.

La 31 decembrie 2015, structura Directoratului bancii era urmatoarea:

- Steven van Groningen – presedinte
- James Daniel Stewart, Jr. – vicepresedinte
- Carl Rossey – vicepresedinte
- Vladimir Kalinov – vicepresedinte
- Cristian Sporis – vicepresedinte
- Mircea Busuioceanu – vicepresedinte
- Bogdan Popa – vicepresedinte.

Avand in vedere:

- prevederile *Regulamentului 575/2013 al Parlamentului European si al Consiliului privind cerintele prudentiale pentru institutiile de credit si societatile de investitii*
- prevederile *Legii nr. 29/2015 (...) pentru modificarea si completarea OUG 99/2006 privind institutiile de credit si adecvarea capitalului*

mandatele detinute de catre membrii Directoratului in diferite companii sunt detaliate mai jos:

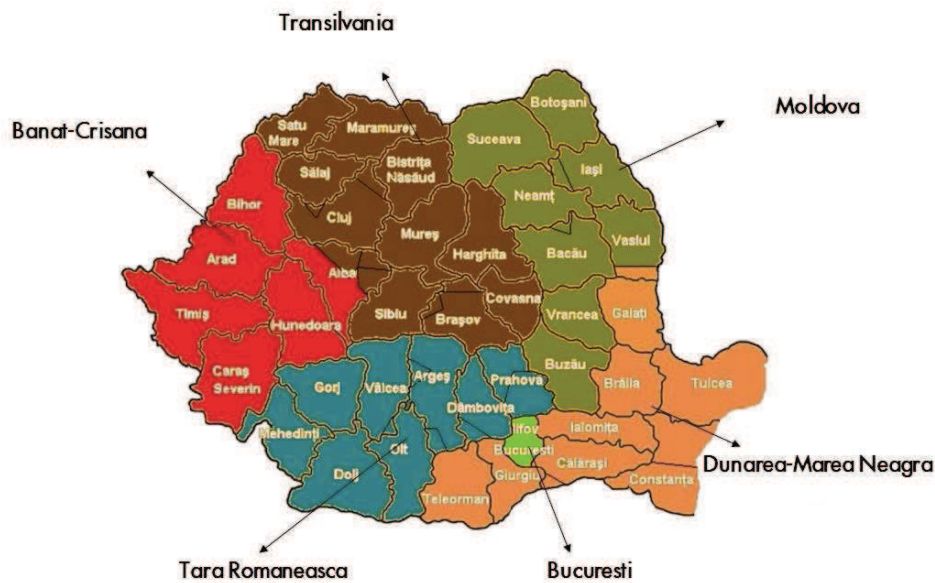
- Steven van Groningen: 1 mandat executiv si 1 mandat neexecutiv, numarate ca 1 mandat in functie executiva si 1 mandat in functie neexecutiva potrivit Legii nr. 29/2015;
- James Daniel Stewart, Jr.: 1 mandat executiv numarat ca 1 mandat in functie executiva potrivit Legii nr. 29/2015;
- Carl Rossey: 1 mandat executiv si 1 mandat neexecutiv, numarate ca 1 mandat in functie executiva potrivit Legii nr. 29/2015;
- Vladimir Kalinov: 1 mandat executiv si 3 mandate neexecutive, numarate ca 1 mandat in functie executiva si 1 mandat in functie neexecutiva potrivit Legii nr. 29/2015;
- Cristian Sporis: 1 mandat executiv numarat ca 1 mandat in functie executiva potrivit Legii nr. 29/2015;
- Mircea Busuioceanu: 1 mandat executiv si 1 mandat neexecutiv, numarate ca 1 mandat in functie executiva potrivit Legii nr. 29/2015;
- Bogdan Popa: 1 mandat executiv numarat ca 1 mandat in functie executiva potrivit Legii nr. 29/2015.

Structura organizatorica a Bancii la sfarsitul anului 2015 este prezentata in Anexa 1 la prezentul Raport.

Reteaua teritoriala a Raiffeisen Bank S.A. este organizata in functie de cele doua mari segmente de clienti, respectiv retail si corporatii.

Segmentul retail (care cuprinde persoane fizice, persoane fizice autorizate si intreprinderi mici si mijlocii) este deservit de reseaua de unitati a Raiffeisen Bank S.A. care, la data de 31.12.2015, cuprindea 510 de unitati. Aceste unitati sunt regrupate in 36 Grupuri Retail care, la randul lor, sunt regrupate in 6 Regiuni Retail care sunt coordonate direct de Viceprezentele coordonator al Diviziei Retail.

Regiuni Retail:

Regiune Retail	Numar Grupuri Retail	Numar agentii
Banat-Crisana	5	67
Bucuresti	6	109
Dunarea-Marea Neagra	6	80
Moldova	5	66
Tara Romaneasca	7	90
Transilvania	7	98

La nivel de retea, activitatea aferenta **segmentului corporatii** se desfasoara in 8 Centre Regionale Corporative care se afla sub directa coordonare a Directiei Corporatii Regionale si Sector Public.

Cele 8 Centre Regionale Corporative (CRC) sunt urmatoarele:

- CRC Bucuresti 1, cu acoperire geografica in judetele Buzau si Prahova si sectoarele 1 si 2 din municipiul Bucuresti;
- CRC Bucuresti 2, cu acoperire geografica in judetele Giurgiu, Ilfov si Teleorman si sectoarele 3, 4, 5 si 6 din municipiul Bucuresti;
- CRC Brasov, cu acoperire geografica in judetele Brasov, Covasna, Harghita, Mures si Sibiu;
- CRC Cluj, cu acoperire geografica in judetele Alba, Bistrita-Nasaud, Cluj, Maramures, Satu Mare si Salaj;

- CRC Constanta, cu acoperire geografica in judetele Constanta, Braila, Calarasi, Galati, Ialomita si Tulcea;
- CRC Arges, cu acoperire geografica in judetele Arges, Dambovita, Dolj, Gorj, Mehedinti, Olt si Valcea;
- CRC Iasi, cu acoperire geografica in judetele Bacau, Botosani, Iasi, Neamt, Suceava, Vaslui si Vrancea;
- CRC Timis, cu acoperire geografica in judetele Arad, Bihor, Caras-Severin, Hunedoara si Timis.

In plus, mentionam faptul ca clientii din categoria corporatii mari sunt deserviti de Directia Corporatii Mari, in timp ce clientii din sectorul public sunt deserviti de Directia Corporatii Regionale si Sector Public printr-un colectiv dedicat.

In afara unitatilor din Romania, banca detine si o Reprezentanta in Republica Moldova care nu desfasoara activitate bancara.

2. Obiective si politici cu privire la administrarea riscurilor

Activitatea unei banci de marimea si complexitatea Raiffeisen Bank S.A presupune asumarea de riscuri. Prin urmare, un managementul activ al riscurilor reprezinta un obiectiv principal al Raiffeisen Bank S.A. si face parte integranta din managementul bancii.

Pentru a identifica, masura si gestiona riscurile intr-un mod eficace, Raiffeisen Bank S.A a dezvoltat un sistem cuprinzator de management al riscurilor la care banca se expune, sistemul fiind imbunatatit in permanenta. In particular, in plus fata de cerintele legale si regulatorii, se iau in considerare natura, marimea si complexitatea activitatii bancii si, deci, si riscurile rezultate.

De asemenea, se asigura prin intermediul diferitelor structuri de administrare a riscurilor, faptul ca toate riscurile materiale sunt masurate si limitate si ca activitatea bancii in general este evaluata dintr-o perspectiva care ia in calcul relatia dintre randamentul generat si riscul asumat.

Prezentul raport descrie principiile si modul de organizare a unitatilor de management al riscurilor, precum si expunerile la riscurile identificate ca fiind semnificative.

A. Principii de administrare a riscurilor

Banca are un sistem de principii de administrare a riscurilor, precum si proceduri pentru identificarea, masurarea si monitorizarea lor, in scopul de a controla si gestiona riscurile materiale. Principiile de administrare a riscurilor sunt stabilite de Directorat si includ:

- **Constientizarea riscurilor:** Banca urmareste mentinerea unui mediu in care se promoveaza o intelegere si constientizare deplina a riscurilor inerente activitatii sale. Acest lucru este realizat prin furnizarea de informatii relevante, prin procese transparente si prin aplicarea metodelor si instrumentelor adecvate. Intr-o situatie netransparenta si neclara va prevala principiul prudentei.

- **Asumarea riscurilor:** Banca promoveaza o atitudine prudenta in legatura cu asumarea riscurilor si orice asumare a unui risc trebuie sa aiba in vedere obtinerea unui randament minim. Riscurile sunt asumate de banca asa cum sunt descrise in diferitele strategii si politici de risc existente. Prima de risc obtinuta de banca pentru asumarea riscurilor trebuie sa fie adecvata si suficienta pentru obtinerea unui randament ajustat la riscuri minim. Drept urmare, banca isi asuma riscuri doar daca (i) exista metode adecvate pentru evaluarea acelor riscuri si (ii) randamentul estimat depaseste pierderile asteptate plus o rata aplicata capitalului utilizat pentru acoperirea pierderilor neasteptate.
- **Administrarea riscurilor:** Metodele de administrare, limitare si monitorizare a diferitelor riscurilor sunt adaptate materialitatii acelor riscuri pentru banca. Aceasta inseamna ca banca va folosi metode cu atat mai sofisticate cu cat materialitatea unui risc este mai mare pentru ea. De asemenea, metodologiile de administrare, control si limitare a riscurilor sunt imbunatatite in permanenta, fie ca e vorba de instrumente cantitative sau calitative.
- **Cerinte legale:** Banca incorporeaza in activitatea sa si indeplineste toate cerintele prudentiale in ceea ce priveste administrarea riscurilor.
- **Revizuire regulata:** Toate politicile de risc sunt revizuite cel putin 1 data pe an, luand in considerare procesul de bugetare si planificare a activitatii, ele putand fi revizuite cu frecventa mai mare, daca apar evenimente care impun aceasta.
- **Abordare integrata:** Pe baza procesului de evaluare a riscurilor a rezultat ca principalele categorii de riscuri pentru Raiffeisen Bank S.A., atat la nivel individual cat si consolidat, sunt riscul de credit, riscul de piata, riscul operational si riscul de lichiditate. Banca urmareste integrarea acestor riscuri intr-o masura unica a riscului, care este capitalul economic.
- **Control independent:** Banca separa strict si explicit activitatile de asumare a riscurilor de activitatile de administrare si control a riscurilor. Aceasta separare functionala si organizationala este asigurata inclusiv la nivel de structura de conducere, prin existenta unui membru al Directoratului Raiffeisen Bank S.A responsabil cu administrarea riscurilor.
- **Tratament unitar:** Riscurile sunt tratate unitar atat in calculele ex-ante (atunci cand sunt stabilite limitele de risc si alocarea capitalului economic) cat si ex-post (atunci cand se determina utilizarea limitelor). Acest lucru permite luarea de masuri transparente si acceptabile pentru liniile de afaceri in cazul in care riscurile nu se incadreaza in limitele stabilite.

Cuantificarea riscurilor are rolul general de a permite masurarea performantei ajustata la risc. Astfel, banca se asigura ca asumarea de riscuri excesive nu este incurajata si ca activitatea sa se desfasoara luand in considerare raportul risc - profit.

B. Organizarea activitatii de administrare a riscurilor

Activitatea de administrare a riscurilor este o activitate fundamentala pentru banca si de aceea aproape toate structurile bancii sunt implicate intr-un fel sau altul. Mai jos sunt prezentate principalele structuri impreuna cu principalele lor atributii pe linia administrarii riscurilor.

Directoratul Raiffeisen Bank S.A asigura organizarea adecvata si dezvoltarea continua a activitatii de administrare a riscurilor. Elaborarea si revizuieste periodic planul de afaceri si strategiile generale privitoare la activitatea bancii, inclusiv aprobarea profilului si strategiei de risc. Este responsabil pentru definirea tintelor de capital si de risc si aproba alocarea capitalului economic si limitele privind capitalul economic. Desi Directoratul deleaga atributiile pe linia administrarii riscurilor catre diferite structuri din banca, mentine totusi responsabilitatea ultima pentru aceste activitati.

Comitete de Risc

Comitetul de Administrare a Riscurilor Semnificative (CARS) aproba principiile generale de administrare a riscurilor si asigura prin politici, standarde si metode adecvate de gestionarea riscurilor, mentinerea riscurilor intre limite bine definite. Supraveghind implementarea acestor politici, standarde si metodologii, CARS asigura prevenirea riscurilor sau, atunci cand acestea se produc, limitarea impactului lor. Stabileste limitele corespunzatoare privind expunerea la riscuri in conformitate cu marimea, complexitatea si situatia financiara a bancii.

Comitetul pentru Active si Pasive (ALCO) administreaza structura bilantului bancii si riscul de lichiditate si defineste standarde pentru folosirea preturilor de transfer intern. In acest context acesta joaca un rol important in planificarea finantarii pe termen lung si acoperirea riscurilor de rata a dobanzii si de schimb valutar. In acelasi timp, stabileste si monitorizeaza limitele pentru riscul de lichiditate si de piata, si gestioneaza eficient capitalul bancii astfel incat sa genereze venituri suficiente in concordanta cu parametrii de risc ai bancii.

Comitetul de Credite administreaza riscul de credit, aproba politicile de creditare si deciziile de creditare, in conformitate cu competentele de aprobare stabilite.

Comitetul Executiv de Credite este imputernicit sa aprobe acordarea creditelor, inclusiv a liniilor de credit si a datoriilor contingente/extrabilantiere catre un singur debitor (sau catre unul sau mai multi debitori ai unei "entitati economice") si ia decizii privind riscul de tara, care necesita aprobarea Consiliului de Supraveghere, conform statutului Comitetului de Credite aprobat de Consiliul de Supraveghere.

Comitetul de Risc al Consiliului de Supraveghere ofera consultanta Consiliului de Supraveghere si Directoratului cu privire la strategia si apetitul de risc al bancii si asista Consiliul de Supraveghere si Directoratul la supravegherea implementarii respectivei strategii. De asemenea, comitetul revizuieste daca preturile pasivelor si activelor oferite clientilor au luat in considerare modelul de business al bancii si strategia de risc a acesteia si prezinta Consiliului de Supraveghere si Directoratului un plan

de remediere, daca este necesar; examineaza daca sistemul de remunerare ia in considerare riscul, capitalul, lichiditatea, precum si probabilitatea si sincronizarea in timp a obtinerii veniturilor. Comitetul de Risc al Consiliului de Supraveghere s-a intrunit de 4 ori in cursul anului 2015.

Asigurarea calitatii si auditul intern

Asigurarea calitatii in ceea ce priveste administrarea riscurilor consta in asigurarea integritatii, soliditatii si functionarii corecte a proceselor, modelelor, calculelor si surselor de date, in scopul de a se asigura conformitatea cu toate prevederile legale in vigoare si atingerea celor mai inalte standarde in activitatile de administrare a riscurilor.

Doua functii importante in asigurarea revizuirii independente sunt asigurate de directiile de Audit Intern si Conformitate. Auditul intern independent este o cerinta legala si un pilon central al sistemului de control intern. Auditul evalueaza periodic toate procesele de afaceri si contribuie la consolidarea si imbunatatirea acestora.

Directia Conformitate este responsabila cu asigurarea respectarii cerintelor legale in vigoare, ca parte integranta a sistemului de control intern.

Mai mult, un audit obiectiv si independent de potentiale conflicte este asigurat in cadrul auditarii anuale a situatiilor financiare de companii de audit recunoscute.

C. Privire de ansamblu asupra administrarii riscurilor bancii

Mentinerea unui nivel al capitalului intern care sa fie adecvat in relatie cu riscurile asumate este obiectivul principal al activitatii de administrare a riscurilor in Raiffeisen Bank S.A. Cresterea activitatii, atingerea tintelor privind rating-ul bancii si indeplinirea altor cerinte ale actionarilor bancii necesita toate resurse suficiente de capital.

Cerintele de capital se monitorizeaza in mod regulat, fiind raportate la nivelul riscului asa cum rezulta din aplicarea modelelor interne (in alegerea modelelor adecvate fiind luata in considerare materialitatea riscurilor). Conceptul de administrare a riscurilor asigura mentinerea cerintelor de capital din punct de vedere regulatoriu (perspectiva auto-sustinerii) si din punct de vedere economic (perspectiva lichidarii – sau a rating-ului tinta), indeplinind astfel cerintele cantitative legale ale Procesului de Evaluare a Adecvarii Capitalului Intern (ICAAP).

Obiectiv	Descrierea riscului	Tehnica de masurare	Interval de incredere
Perspectiva lichidarii	Riscul ca banca sa nu-si poata indeplini obligatiile fata de deponenti si furnizori de finantare	Se considera ca banca detine un capital adecvat pentru acoperirea riscurilor atunci cand capitalul economic este cel mult egal cu capitalul de risc, la nivel total.	99,71% derivat din rating-ul tinta
Perspectiva auto-sustinerii	Riscul ca banca sa nu poata mentine un nivel minim adecvat al Fondurilor proprii de nivel	Asigurarea adecvarii capitalului in perspectiva auto-sustinerii se bazeaza pe o analiza realizata in conditiile unui scenariu de criza	n/a

1 pentru un intreg ciclu de bugetare macroeconomica sever dar plauzibil pe un orizont de 1 an.

C.1. Perspectiva lichidarii

In cadrul acestei perspective, procesul de evaluare a adecvarii capitalului consta in compararea capitalului economic estimat de banca cu capitalul de risc (partea capitalului intern pe care banca este dispusa sa o alocе pentru acoperirea riscurilor).

Se considera ca banca detine un capital adecvat pentru acoperirea riscurilor atunci cand capitalul economic este cel mult egal cu capitalul de risc, la nivel total.

Sunt permise depasiri ale capitalului economic pentru anumite riscuri, acestea ducand la realocari, insa per total capitalul economic trebuie sa fie intotdeauna mai mic decat capitalul de risc.

C.2. Perspectiva auto-sustinerii

In perspectiva auto-sustinerii banca urmareste sa poata face fata unei deteriorari semnificative a activitatilor sale in conditii de criza, prin mentinerea unui coeficient de adecvare a capitalului de minim 8% pentru Fondurile proprii de nivel 1 (aceasta inseamna ca raportul dintre Fondurile proprii de nivel 1 si activele ponderate la risc calculate conform reglementarilor in vigoare intr-un scenariu de criza trebuie sa nu scada sub 8%).

D. Categoriile de riscuri

D.1. Riscul de credit

Riscul de credit, inclusiv riscul de concentrare (ca o subdiviziune a riscului de credit) rezulta in principal din afacerile cu clienti retail si corporate, alte banci si debitori suverani. Este cea mai importanta categorie de risc, asa cum reiese si din cerintele de capital intern si capital regulatoriu raportate de banca. In consecinta, riscul de credit este analizat si monitorizat atat la nivelul fiecarui client/grup de clienti cat si la nivel de portofoliu.

Administrarea riscului de credit se bazeaza pe politicile de risc de creditare aferente, manuale de risc de credit si instrumentele si procesele dezvoltate in acest scop. Prin acestea se stabilesc obiectivele, restrictiile si recomandarile privind activitatea de creditare. Criteriile restrictive si recomandarile se refera la:

- Criteriul privind gradul de *concentrare geografica* – sunt stabilite expuneri maxime procentuale pentru fiecare arie geografica;
- Criteriul *diversificarii pe sectoare economice* – sunt stabilite expuneri maxime procentuale pentru fiecare sector de activitate;
- Criterii de *eligibilitate* – sunt stabilite criterii de eligibilitate pentru generale, pentru industriile restrictionate, pentru companiile „start-up” etc;
- Criteriul *ratingului* (pentru clienti Corporatii si IMM Medii) – sunt stabilite limitele maxime ajustate la risc pe clase de rating;
- Criteriul *scadentei* – sunt stabilite procente maxime de expunere pe diferite maturitati;
- Criteriul *valutar* – sunt stabilite limite privind expunerea maxima in valute;
- Criteriul *colateralului* – sunt stabilite procente maxime de credite negarantate;

- Raportul dintre risc si profit – sunt stabilite valori minime ale acestui raport pentru tranzactiile noi.

Sistemul de control intern pentru riscul de credit include diferite tipuri de actiuni de monitorizare, strans corelate cu procesele care trebuie monitorizate – de la aplicatia de credit initiala a clientului, la aprobarea acesteia de catre banca si pana la rambursarea creditului.

Procesul de aprobare limite

Nici o tranzactie de creditare nu se desfasoara fara a trece prin procesul de aprobare. Acest proces este aplicat in mod consistent – atat la acordarea de credite noi, cat si pentru cresterea limitelor existente, prelungiri, sau daca apar schimbari in profilul de risc al debitorului (de exemplu- situatia financiara, termenii si conditiile tranzactiei, garantii) fata de momentul deciziei initiale de creditare. Deciziile de creditare se iau pe baza unei scheme de competente de aprobare depinzand de natura, dimensiunea si complexitatea imprumutului solicitat.

Intotdeauna este necesara aprobarea unitatii de business si a unitatilor de administrare a riscurilor pentru decizii individuale de creditare sau pentru actualizari periodice de rating. In caz de dezacord intre purtatorii de decizie, tranzactia potentiala va fi escaladata catre nivelul de autoritate urmator in termeni de competente de aprobare.

Procesul de aprobare pentru segmentul retail este mult mai automatizat datorita numarului ridicat de aplicatii de creditare avand valori mai mici. Functiile de management al riscului sunt sprijinite atat de infrastructura informatica, cat si de reseaua bazelor de date. Aplicatiile utilizate asigura atat gestiunea in timp real a cererilor de credit primite, cat si pastrarea istoricului informatiilor despre client. Activitatile de verificare a incadrarii in punctajul minim scoring, validarea gradului de indatorare admis si verificarea informatiilor disponibile in bazele de date ale birourilor de credite se efectueaza automat de catre aplicatii specializate.

Administrarea portofoliului de Credite

Administrarea portofoliului de credite ale bancii se bazeaza printre altele pe Politicile de creditare. Acestea limiteaza expunerile pe tipuri de industrii sau pe tipuri de produse prevenind astfel concentrari nedorite de risc.

Analize mai detaliate ale portofoliului de credite sunt efectuate pe baza rating-urilor clientilor. Rating-urile se acorda separat pe clase diferite de active folosind modele de rating si de scoring. Probabilitatile de nerambursare aferente claselor individuale de rating sunt estimate pentru fiecare clasa de active in parte.

Modelele de rating pentru clasele de active non-retail sunt dezvoltate la nivel de grup Raiffeisen Bank International (grup RBI), incorporand 27 de clase de rating pentru clientii coporate si 10 clase de rating pentru clientii institutii financiare si suverane. Pentru clasele de active retail au fost dezvoltate scorecard-uri locale, bazate pe standardele de grup.

Portofoliul de credite si debitorii individuali sunt monitorizati in mod constant. Principalul scop al monitorizarii lor este ca banca sa se asigure ca debitorii indeplinesc termenii si conditiile contractuale, precum si pentru urmarirea evolutiei lor economice. Aceste revizuiri se efectueaza cel putin anual pentru segmentele non-retail, incluzand revizuirea rating-ului si reevaluarea garantiilor.

Pentru segmentul de retail, revizuirea ratingului este realizata cu o frecventa mai ridicata: lunar prin actualizarea scorului de comportament si trimestrial prin actualizarea functiei de calibrare.

In cadrul activitatii de administrare a riscului se realizeaza si monitorizarea lunara a semnalelor de avertizare (Early Warning Signs) pentru portofoliul de clienti IMM medii si corporatii. Activitatea de monitorizare a semnalelor de avertizare si clasificare a clientilor pe categorii de risc este independenta de cea de acordare, precum si de cea de administrare a creditelor. Scopul activitatii este identificarea timpurie a clientilor cu potential ridicat de dificultati in rambursare si de adresare a problemelor acestora.

D.2. Riscul de piata

Administrarea riscului de piata este explicata in detaliu in cadrul capitolelor Expunerea la riscul de piata si Expuneri la riscul de rata a dobanzii pentru activitati din afara portofoliului de tranzactionare.

D.3. Riscul de lichiditate

Obiectivul central al strategiei Raiffeisen Bank in domeniul administrarii riscului de lichiditate consta in definirea unui cadru robust, adaptat si actualizat la conditiile mediului de afaceri, care sa sustina strategia de afaceri a bancii. Cadrul de administrare cuprinde politici, procese si sisteme de identificare, masurare, monitorizare si control a riscului de lichiditate si este definit cu scopul de a asigura un echilibru intre intrarile si iesirile de numerar asociate elementelor bilantiere si extrabilantiere si o rezerva de lichiditate suficienta care sa ii permita bancii sa faca fata unor situatii de stres pe un interval de timp acceptabil, fara a-si modifica semnificativ strategia sau modelul de afaceri.

In vederea administrarii corespunzatoare a riscului de lichiditate, la nivelul bancii este utilizata o serie de rapoarte care surprind intrarile si iesirile de numerar aferente elementelor bilantiere si extrabilantiere, pe mai multe orizonturi de timp, in conditii normale si in conditii de stres. De asemenea, instrumentele surprind riscul de lichiditate al bancii pe termen mediu si lung din perspectiva structurii bilantului dar si eficienta cu care sunt administrate activele lichide pe termen scurt.

Rapoartele utilizate de catre Raiffeisen Bank pentru administrarea riscului de lichiditate sunt urmatoarele: gap-ul de lichiditate (la nivelul Raiffeisen Bank si la nivel consolidat pentru Raiffeisen Bank si Raiffeisen Leasing); raportul de lichiditate statutar; indicatorii de lichiditate LCR si NSFR; testarea pozitiei de lichiditate in conditii de criza (stress test); indicatori de structura de lichiditate (scorecard de lichiditate, surplusul de lichiditate); masurarea in timp real a pozitiei de lichiditate.

Pentru controlul eficient al riscului de lichiditate, la nivelul indicatorilor calculati in principalele rapoarte de lichiditate este stabilita o serie de limite iar valorile indicatorilor si incadrarea acestora in limite sunt raportate periodic catre ALCO.

Funcția de control a riscului de lichiditate este asigurata de un departament dedicat din cadrul Directiei Grup Risc Control si Managementul Portofoliului, in conformitate cu Regulamentul de Organizare si Functionare al bancii. Sfera de cuprindere a procesului de administrare a riscului de lichiditate se refera la riscul de lichiditate pe termen scurt, pe termen lung si la riscul de finantare, la nivel individual si consolidat. Monitorizarea instrumentelor pentru administrarea riscului de lichiditate la care banca este expusa se realizeaza cu frecventa zilnica sau lunara, iar raportarea expunerilor la acest risc se face catre Comitetul de Active si Pasive cu frecventa lunara.

D.4. Risc operational

In cadrul Raiffeisen Bank SA activitatea de administrare a riscului operational se desfasoara pe urmatoarele directii de actiune:

- Reglementarea ariei de activitate
- Identificare, masurare, monitorizare si mitigare a riscului operational
- Calculul cerintei de capital pentru acoperirea riscului operational
- Relatia cu Subsidiarele

Activitatea de management al riscului operational a fost formalizata in cadrul Raiffeisen Bank SA incepand cu anul 2003, iar reglementarea activitatii s-a realizat incepand cu anul 2004 prin elaborarea politicii si procedurilor de risc operational, documente ce au facut subiectul revizuirii periodice.

Politica si procedura de aplicarea a politicii de risc operational reprezinta fundamentul managementului riscului operational in cadrul Raiffeisen Bank, alaturi de procedurile specifice de risc si desfasurare a activitatii curente, emise de alte directii/departamente. Impreuna, aceste documente asigura un management al riscului operational solid si comprehensiv.

In cadrul bancii toti angajatii trebuie sa inteleaga care este rolul lor in procesul de management al riscului. Astfel, o cultura si un mediu de constientizare a riscului sunt in mod constant construite pentru a sustine identificarea si escaladarea aspectelor de risc operational.

In Raiffeisen Bank entitatea responsabila cu activitatile legate de managementul riscului operational este departamentul Risc Operational care functioneaza in cadrul Directiei Grup Risc Control si Managementul Portofoliului, independent de zona de business in supravegherea, monitorizarea si raportarea evenimentelor de tip risc operational.

Misiunea departamentului Risc Operational o reprezinta identificarea, masurarea, monitorizarea, controlul si diminuarea riscurilor operationale pentru a evita pierderile directe sau indirecte care pot aparea ca urmare a unor erori procedurale, umane sau de sistem ori datorita unor evenimente externe.

Departamentul este parte a functiei de control a riscurilor pentru riscului operational la nivelul tuturor liniilor de activitate ale bancii .

Aceasta structura coordoneaza administrarea riscului operational si reprezinta unitatea de control a riscului operational la nivelul bancii si pentru entitatile din grup care actioneaza pe piata locala: Raiffeisen Leasing, Raiffeisen Asset Management, Raiffeisen Leasing Moldova .

In vederea asigurarii unui management al riscului operational adecvat, activitatea departamentului de risc operational este structurata pe urmatoarele nivele: identificarea riscului, masurarea riscului, monitorizarea si controlul/diminuarea riscului.

Identificarea riscului operational are drept scop localizarea riscurilor potentiale pe produse si/sau activitati bancare specifice, pentru a estima impactul potential pe care l-ar avea producerea unui eveniment de risc asupra unei faze din derularea procesului si ca urmare asupra produsului in sine.

Masurarea riscului este o etapa deosebit de importanta in managementul riscului operational. Principiul care se aplica in acest caz este „Nu putem controla ceea ce nu putem masura”.

In aceasta etapa se verifica existenta masurilor de control intern si eficienta functionarii acestora pentru a identifica evenimentele posibile, inainte ca acestea sa devina riscuri majore si sa se materializeze in pierderi operationale.

Activitatea de monitorizare a riscurilor operationale are scopul de a urmări corectitudinea derulării activităților în concordanță cu reglementările în vigoare specifice fiecărui produs și proceselor aferente.

Diminuarea/controlul riscului reprezintă totalitatea măsurilor întreprinse având ca scop scăderea riscului operational la un nivel acceptat. Această etapă completează procesul de management al riscului operational și constă în implementarea planului de acțiune decis în urma sesiunilor de evaluare a riscului, a măsurilor luate în cazul indicatorilor de risc care au depășit nivelul acceptabil de risc dar și a celor decise în urma înregistrării unor evenimente de risc operational semnificative.

Acțiunile de reducere a riscului sunt inițiate de către managerii zonelor de business. Aceștia decid asupra oportunității privind diminuarea și controlul riscului, acceptarea sau transferul lui.

De asemenea, zonele de business sunt responsabile și cu definirea planurilor de contingenta precum și nominalizarea unor persoane care să execute aceste planuri în situațiile impuse.

Aceste zone beneficiază de suportul altor funcții dedicate în activitatea de reducere a expunerii la riscul operational. Un rol important îl are funcția de management al riscului de fraudă prin inițierea acțiunilor specifice de monitorizare și reducere a expunerii la riscul de fraudă.

Departamentul Risc Operational monitorizează periodic modul de implementare a tuturor acțiunilor de reducere și control a riscului.

Instrumentele utilizate în activitate administrare a riscului operational la nivelul băncii sunt:

- Evaluarea riscului operational la nivelul băncii prin intermediul matricei de risc
- Raportarea și colectarea incidentelor de risc operational
- Analiza prin scenarii
- Indicatori de risc operational
- Programe de conștientizare a riscului operational
- Revizuirea procedurilor interne și a produselor

În perspectiva sistemelor de raportare la nivelul departamentului Risc Operational sunt elaborate și prezentate diverse raportări:

- Raportarea periodică către Comitetul Administrare a Riscuri Semnificative (CARS).

Informarea managementului superior în cadrul CARS se face cel puțin trimestrial în vederea fundamentării deciziilor de reducere a expunerii la evenimente operationale și a modificărilor în strategia privind administrarea riscurilor semnificative.

- Raportări către management privind incidente de risc semnificativ cu pierderi potențiale peste o limită definită

- Raportări către grup privind indicatorii de risc monitorizați, rezultatele obținute în urma sesiunilor de evaluare a riscului operational la nivelul băncii, analiza prin scenarii.

D.6. Risc strategic

Riscul Strategic reprezintă expunerea la pierderile rezultate ca urmare a unei strategii care s-a dovedit defectuoasă sau necorespunzătoare. Această situație poate apărea atunci când strategia nu poate fi implementată fie din cauza lipsei resurselor, a capacităților sau din cauza schimbărilor intervenite în mediul de afaceri. De asemenea, o strategie poate fi riscantă în sine amenințând continuitatea în activitatea unei organizații, dacă și când se materializează riscurile.

Riscul strategic a fost evaluat ca imaterial în Raiffeisen Bank S.A. Acest risc nu este cuantificabil, banca folosind metode calitative de evaluare și diminuare.

Pentru diminuarea acestui risc Raiffeisen Bank SA se conduce dupa urmatoarele principii:

- strategia constituie responsabilitatea Directoratului, care defineste si formuleaza strategia bancii, inclusiv riscurile pe care le implica;
- strategia necesita aprobarea prealabila a Consiliului de Supraveghere; in acest scop, strategia, precum si implementarea strategiei sunt discutate periodic cu Consiliul de Supraveghere.

D.7. Risc reputational

Administrarea riscului reputational se bazeaza pe urmatoarele principii: respectarea viziunii, misiunii si valorilor Raiffeisen Bank S.A., informarea tuturor angajatilor cu privire la aspectele relevante ce tin de diminuarea/administrarea riscului reputational, respectarea codului de conduita si regulilor de etica, prevenirea si combaterea fraudei si a coruptiei. Astfel, Raiffeisen Bank S.A. si-a construit politica de gestionare a riscului reputational avand in vedere diversii parteneri, deopotriiva comerciali si sociali (stakeholders).

Precizam ca documentul privind misiunea, viziunea si valorile Raiffeisen, face referire la calitate si respectul fata de clienti, promovarea unor solide principii de etica, motivarea angajatilor si consolidarea investitiei actionarilor.

D.8. Riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier

Pentru a monitoriza acest risc, banca va evalua indicatorul efectului de levier atat in faza de bugetare, cat si in cadrul stress testului integrat, obiectivul fiind acela de a asigura o planificare a capitalului si expunerilor care sa nu puna in pericol indeplinirea minimului de 3%.

3. Declaratie cu privire la gradul de adecvare a cadrului de gestionare a riscurilor in Raiffeisen Bank S.A.

Organul de conducere al Raiffeisen Bank S.A. confirma prin prezenta, ca sistemele de administrare a riscurilor in cadrul Raiffeisen Bank S.A. sunt in conformitate cu strategia de risc si profilul de risc al bancii.

Implementarea profilului de risc la nivelul bancii se realizeaza prin stabilirea strategiei pentru fiecare risc semnificativ si prin implementarea politicilor aferente. Banca a adoptat politici pentru administrarea riscurilor semnificative, asigurand astfel implementarea profilului de risc corespunzator.

Un obiectivul principal al activitatii de administrare a riscurilor in Raiffeisen Bank S.A. il reprezinta mentinerea unui nivel al capitalului intern adecvat in relatie cu riscurile asumate, atat din punct de vedere regulatoriu (perspectiva auto-sustinerii) si din punct de vedere economic (perspectiva lichidarii – sau a rating-ului tinta).

Se considera ca banca detine un capital adecvat pentru acoperirea riscurilor atunci cand capitalul economic este cel mult egal cu capitalul de risc, la nivel total.

Astfel, la data de 31 decembrie 2015*, capitalul intern al Raiffeisen Bank S.A. era in suma de 3.396 milioane RON, rezultand un capitalul de risc in suma de 3.056 milioane RON, calculat ca 90% din capitalul intern (se aplica o rezerva suficienta de capital pentru a acoperi riscurile necuantificate).

Capitalul economic determinat pentru riscurile cuantificabile a fost in valoare de 1.620 milioane RON, din care 80% aferent riscului de credit, 17% aferent riscului operational si 3% aferent riscului de piata.

Intrucat capitalul de risc in suma de 3.056 milioane RON este mai mare decat capitalul economic in suma totala de 1.620 milioane RON, la data de 31 decembrie 2015 **Raiffeisen Bank S.A. detinea un nivel adecvat al capitalului intern pentru acoperirea riscurilor.**

La data de 31 decembrie 2015*, capitalul intern al Grupului Raiffeisen Bank era in suma de 3.467 milioane RON, rezultand un capitalul de risc in suma de 3.120 milioane RON, calculat ca 90% din capitalul intern (se aplica o rezerva suficienta de capital pentru a acoperi riscurile necuantificate).

Intrucat capitalul de risc in suma de 3.120 milioane RON este mai mare decat capitalul economic in suma totala de 1.657 milioane RON, la data de 31 decembrie 2015 **Grupului Raiffeisen Bank detinea un nivel adecvat al capitalului intern pentru acoperirea riscurilor.**

Aceasta declaratie a fost aprobata de organul de conducere al Raiffeisen Bank S.A.

** Nu a fost considerata incorporarea in capitalul intern a profitului aferent anului 2015, in valoare de 437,5 milioane RON*

4. Domeniul de aplicare

Grupul Raiffeisen la nivelul Romaniei este format din toate entitatile incluse in perimetru de consolidare asa cum sunt prezentate si in situatiile financiare consolidate. Datorita diferitelor reglementari aplicabile se disting doua categorii de grupuri consolidate:

- Grupul consolidat in scop contabil- IFRS 10 "Situatiile financiare consolidate"
- Grupul consolidat in scopul reglementarilor prudentiale - Articolul 18 si 19 din CRR

A. Grupul consolidat in scop contabil

(i) Subsidiarele

Subsidiarele sunt entitati aflate sub controlul Grupului. Controlul exista atunci cand Grupul are puterea de a conduce, in mod direct sau indirect, politicile financiare si operationale ale unei entitati pentru a obtine beneficii din activitatea acesteia. La momentul evaluarii controlului trebuie luate in calcul si drepturile de vot potientiale sau convertibile care pot fi exercitate si in prezent.

Banca detine:

- 100% (2014: 100%) din capitalul social al Raiffeisen Services S.R.L, o companie care furnizeaza servicii financiare, cu exceptia celor referitoare la serviciile prestate pe pietele de capital;
- 99,99% (2014: 99,99%) din capitalul social al societatii Raiffeisen Asset Management S.A., o companie de administrare a activelor financiare, care are ca obiectiv administrarea fondurilor de investitii.

Banca a detinut pana la 30 aprilie 2014 100% din Raiffeisen Capital & Investment S.A., o companie de brokeraj care furnizeaza servicii de brokeraj bursier clientilor interni si externi. La data de 1 mai 2014 Banca a fuzionat cu aceasta subsidiara.

Grupul a consolidat situatiile financiare ale subsidiarelor sale in conformitate cu IFRS 10 „Situatii financiare consolidate”.

(ii) Asocieri in participatie

Grupul detine asocieri in participatie in cadrul urmatoarelor entitati:

- 50% (2014: 50%) participatie in Raiffeisen Leasing IFN SA;
- 50% (2014: 50%) participatie in ICS Raiffeisen Leasing S.R.L. din Republica Moldova, companie detinuta 100% de Raiffeisen Leasing IFN SA;
- 33,32 % (2014: 33,32%) in capitalul societatii Raiffeisen Banca pentru Locuinte S.A., banca destinata exclusiv activitatii de economisire-creditare.

Grupul a consolidat situatiile financiare ale asocierilor sale in participatie in conformitate cu IFRS 11 „Asocieri in participatie” utilizand metoda punerii in echivalenta.

(iii) Entitati asociate

Entitatile asociate sunt acele societati in care Grupul poate exercita o influenta semnificativa, dar nu si un control asupra politicilor financiare si operationale. In cazul in care Grupul administreaza active investite in unitati de fond si are calitatea, la randul lui, de investitor in respectivul fond, fara insa a detine controlul, fondul indeplineste conditiile pentru a fi recunoscut ca entitate asociata. Influenta semnificativa este data de administrarea fondurilor de catre Grup si de participarea acestuia in procesul de luare a deciziilor.

Banca detine o participatie de 33,33% (2014: 33,33%) in Fondul de Garantare a Creditului Rural - IFN SA. Grupul detine participatii in procent de 0,92% (2014: 1,09%) in Raiffeisen RON Plus, 0% (2014: 0,42%) in Raiffeisen EURO Plus, fonduri de investitii administrate de Raiffeisen Asset Management S.A. Grupul a inclus de asemenea, cota-parte a castigurilor sau pierderilor din aceste entitati asociate si asocieri in participatie in conformitate cu IFRS 11 "Asocieri in participatie".

B. Grupul consolidat in scopul reglementarilor prudentiale

Baza consolidarii in scopul reglementarilor prudentiale este Regulamentul 575/2013 al Parlamentului European si al Consiliului privind cerintele prudentiale pentru institutiile de credit si societatile de investitii si de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012. Spre deosebire de grupul consolidat in scopuri contabile, trebuie luate in considerare doar societatile specializate in activitati bancare si alte activitati financiare. Acest lucru inseamna ca societatile afiliate care nu desfasoara activitati bancare nu trebuie incluse in grupul consolidat in scopuri contabile. In conformitate cu Articolul 19 CRR, o institutie financiara sau o intreprindere prestatoare de servicii auxiliare nu trebuie sa fie inclusa in grupul consolidat in cazul in care valoarea totala a activelor si a elementelor extrabilantiere ale entitatii in cauza este mai mica decat cea mai mica dintre urmatoarele doua valori: 10 milioane EUR si 1% din valoarea totala a activelor si a elementelor extrabilantiere ale entitatii mama sau ale entitatii care detine participatia respectiva.

Mai mult, autoritatile competente pot permite excluderea urmatoarelor participatii de la caz la caz:

- In cazul in care intreprinderea in cauza este situata intr-o tara terta in care exista impedimente de natura juridica in calea transferului de informatii necesare;
- In cazul in care intreprinderea in cauza nu prezinta decat un interes neglijabil in ceea ce priveste obiectivele supravegherii institutiilor de credit;
- In cazul in care, consolidarea situatiei financiare a intreprinderii in cauza ar fi inadecvata sau ar putea induce in eroare in ceea ce priveste realizarea obiectivelor de supraveghere a institutiilor de credit.

Grupul consolidat in scopul reglementarilor prudentiale nu prezinta excluderi.

Consolidarea proportionala

Conform art.18 (2) si art.18 (4) CRR autoritatile competente pot acorda permisiunea de a efectua o consolidare proportionala de la caz la caz. In prezent Grupul consolidat in scopul reglementarilor prudentiale aplica consolidarea proportionala pentru toate investitiile in asocieri in participatie.

Detineri deduse din elementele de fonduri proprii.

Conform art.36(1) f-i din CRR, detinerile directe, indirecte si sintetice ale unei institutii de instrumente proprii de fonduri proprii de nivel 1 de baza, trebuie deduse din elementele de fonduri proprii de nivel 1 de baza. Valoarea dedusa depinde de pragul calculat conform articolelor 46 si 48 din CRR. Datorita faptului ca Grupul nu depaseste acest prag, nicio participatie nu este dedusa din capitalul total.

Impedimente pentru transferul de fonduri

In prezent, in cadrul Grupului nu se cunosc impedimente semnificative de ordin practic sau legal, actual sau potential, care impiedica transferul prompt al fondurilor proprii sau rambursarea datoriilor intre societatea-mama si filialele acesteia.

Valoarea agregata cu care fondurile proprii efective sunt mai mici decat minimul cerut pentru ansamblul filialelor neincluse in consolidare.

Toate filialele sunt incluse in consolidare.

5. Fonduri proprii

A. Reconcilierea datelor financiare in consolidarea contabila si prudentiala

Diferentele intre pozitiile bilantiere din consolidarea in scop contabil si consolidarea in scop prudential provin din metode de consolidare diferite. Pentru consolidarea in scop prudential grupul aplica consolidarea proportionala pentru toate investitiile in asocieri in participatie.

Fonduri proprii

Mii RON	2015	
	Grup	Banca
Capitaluri proprii	3.210.595	3.158.241
Plati in numerar reprezentand dividende	0	0
Fondul comercial	-885	0
Alte imobilizari necorporale*	-83.162	-81.821
Alte ajustari aferente fondurilor proprii de nivel 1	-96.090	-107.511
Total fonduri proprii de nivel 1	3.030.458	2.968.909
Instrumente de capital platite si imprumuturi subordonate	780.059	780.059
Excesul provizioanelor IRB in raport cu pierderile eligibile asteptate	74.923	74.923
Alte ajustari aferente fondurilor proprii de nivel 2	0	-10.391
Total fonduri proprii de nivel 2	854.982	844.591
Total fonduri proprii	3.885.440	3.813.500

*Valoarea altor ajustari necorporale este neta de datoriile privind impozitul amanat aferente acestora

Situatia pozitiei financiare

Mii RON	Grup		Banca
	IFRS 2015	Prudential 2015	IFRS 2015
Active			
Numerar si disponibilitati la Banca Centrala	6.981.390	7.002.573	6.981.376
Active financiare detinute pentru tranzactionare	527.133	526.994	527.218
Derivative detinute pentru managementul riscului	1.956	1.956	1.956
Credite si avansuri acordate bancilor	1.138.893	1.176.166	1.138.893
Credite si avansuri acordate clientilor	19.188.472	19.576.621	19.188.472
Pierderi din deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientilor	- 1.034.886	- 1.068.757	-1.034.886
Titluri de valoare	4.115.797	4.299.729	4.094.689
Investitii in entitati asociate si asocieri in participatie	102.192	40.120	76.761
Alte active	149.691	152.414	153.194
Creante privind impozitul amanat	15.714	15.720	15.598
Creante privind impozitul curent	0	255	0
Imobilizari corporale	212.958	213.938	212.695
Imobilizari necorporale	87.223	89.388	87.159
Total active	31.486.533	32.027.117	31.443.125

Datorii			
Datorii financiare detinute pentru tranzactionare	37.902	37.902	37.902
Derivative detinute pentru managementul riscului	5.332	5.332	5.276
Depozite de la banci	627.082	991.874	627.082
Depozite de la clienti	23.739.592	23.906.932	23.743.196
Credite de la banci si alte institutii financiare	1.624.475	1.624.475	1.624.475
Datorii privind impozitul pe profit curent	16.167	17.498	16.095
Alte datorii	441.861	448.031	440.740
Obligatiuni emise	739.694	739.694	746.285
Datorii subordonate	950.436	950.436	950.436
Provizioane	93.397	94.345	93.397
Total datorii	28.275.938	28.816.519	28.284.884

Capitaluri proprii			
Capital social	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Rezultat reportat	1.729.380	1.727.587	1.677.572
Alte rezerve	281.215	283.011	280.669
Total capitaluri proprii	3.210.595	3.210.598	3.158.241
Total datorii si capitaluri proprii	31.486.533	32.027.117	31.443.125

B. Principalele caracteristici reglementate ale fondurilor proprii

Instrumente de capital

Fondurile proprii de nivel 1 (CET1) includ elemente de capital de nivel 1, dupa aplicarea progresiva a normelor, care sunt prevazute in CRR in scopul adaptarii la noile reglementari ale Uniunii Europene si deducerilor din CET 1 dupa aplicarea exceptarilor in conformitate cu articolul 48 CRR. Toate instrumentele incluse sunt eligibile in conformitate cu articolul 28 CRR. Modificarile capitalurilor proprii in perioada de raportare sunt disponibile in tabelul "Situatia modificarilor capitalurilor proprii" din situatiile financiare consolidate.

Fonduri proprii de nivel 1

Fondurile proprii de nivel 1 cuprind CET 1 plus fonduri proprii de nivel 1 suplimentare (AT 1), mai putin deducerile din fondurile proprii de nivel 1 suplimentar, constand in principal din active necorporale si fondul comercial. Sunt considerate sumele negative care rezulta din valoarea pierderilor asteptate si ajustarile de depreciere pentru abordarea bazata pe modele interne de rating (abordarea IRB).

La sfarsitului anului 2015 fondurile proprii de nivel 1 pentru Grup sunt in suma de 3.030.458 mii RON (2014: 2.544.061 mii RON) si fondurile proprii de nivel 1 pentru Banca sunt in suma de 2.968.909 mii RON (2014: 2.483.556 mii RON).

Fonduri proprii de nivel 2

Fondurile proprii de nivel 2 pentru Grup dupa deduceri sunt in suma de 854.982 mii RON (2014: 889.557 mii RON), constand in principal din imprumuturi subordonate.

Fondurile proprii de nivel 2 pentru Banca dupa deduceri sunt in suma de 844.591 mii RON (2014: 882.879 mii RON), constand in principal din imprumuturi subordonate.

In plus, este considerat orice exces dintre ajustarile de depreciere si pierderea asteptata calculata pentru expunerile bazate pe abordarea IRB, pana la maxim 0,6 % din activele ponderate la risc in cadrul abordarii IRB.

La nivel individual fondurile proprii includ de asemenea diferenta intre ajustarile prudentiale si ajustarile pentru depreciere IFRS pentru expunerile bazate pe abordarea standard.

Tabelul de mai jos prezinta componenta fondurilor proprii pentru perioada de tranzitie asa cum este prevazut de Standardul Tehnic de Implementare al UE nr. 1423/2013.

C. Formular tranzitoriu pentru publicarea informatiilor privind fondurile proprii

<i>Mii RON</i>		<i>Grup</i>	<i>Banca</i>	
Fonduri proprii de nivel 1 de baza: instrumente si rezerve		31-Dec-15	31-Dec-15	(B) Articol de referinta din Regulamentul UE nr. 575/2013
1	Instrumente de capital si conturile de prime de emisiune aferente	1.200.000	1.185.968	Articolul 26 alineatul (1), articolul 27,28,29, lista ABE de la articolul 26 alineatul (3)
	Din care: Instrumente de capital platite	1.200.000	1.200.000	Lista ABE de la articolul 26 alineatul (3)
	Din care: Prime de emisiune	0	-14.032	Lista ABE de la articolul 26 alineatul (3)
2	Rezultat reportat	1.705.415	1.670.936	Articolul 26 alineatul (1), lit. (c)
3	Alte elemente ale rezultatului global acumulate (si alte rezerve, pentru a include castigurile si pierderile nerealizate in conformitate cu standardele contabile aplicabile)	270.406	266.319	Articolul 26 alineatul (1)
6	Fonduri proprii de nivel 1 de baza (CET1) inaintea ajustarilor reglementate	3.175.821	3.123.223	
Fonduri proprii de nivel 1 de baza (CET1): ajustari reglementare				
8	(-) Imobilizari necorporale (excluzand obligatiile fiscale aferente) (valoare negativa)	-84.047	-81.821	Articolul 36, alineatul (1) lit. (b), articolul 37, articolul 472 alineatul (4)
26a	Ajustari reglementare referitoare la castigurile si pierderile nerealizate in conformitate cu art. 467 si 468	-36.668	-37.455	
	Din care: Rezerve active disponibile pentru vanzare - castiguri	-36.668	-37.455	Articolul 468
26b	Valoare care trebuie scazuta din sau adaugata la fondurile proprii de nivel 1 de baza in privinta filtrelor si a deducerilor suplimentare prevazute de dispozitiile pre-CRR	49.897	49.093	Articolul 481
	Din care: (-) Imobilizari necorporale (excluzand obligatiile fiscale aferente)	49.897	49.093	Articolul 481
27	(-) Deduceri eligibile din fondurile proprii de nivel 1 suplimentar (AT1) care depasesc fondurile proprii de nivel 1 suplimentar ale institutiei (valoare negativa)	-74.545	-84.131	Articolul 36 alineatul (1) lit (j)
28	Ajustari reglementate totale ale fondurilor proprii de nivel 1 de baza (CET1)	-145.363	-154.314	
29	Fonduri proprii de nivel 1 de baza (CET1)	3.030.458	2.968.909	
Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT1): Instrumente				
36	Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT1) inaintea ajustarilor reglementate	0	0	
Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT1): Instrumente				
41a	Valorile reziduale deduse din fondurile proprii de nivel 1 suplimentar tinand cont de deducerea din fondurile proprii de nivel 1 de baza in cursul	-49.897	-49.093	Articolul 472, articolul 472 alineatul (3) litera (a), articolul 472 alineatul (4), articolul 472 alineatul

	perioadei tranzitorii in conformitate cu art 472 din Regulamentul (UE) nr 575/2013			(6), articolul 472 alineatul (8) lit (a), art 472 alineatul (9), articolul 472 alineatul (10), lit (a), articolul 472 alineatul (11) lit (a)
	Din care: (-) Imobilizari necorporale (excluzand obligatiile fiscale aferente)	-49.897	-49.093	
41c	Valoare care trebuie scazuta din sau adaugata la fondurile proprii de nivel 1 suplimentar in privinta filtrelor si a deducerilor suplimentare prevazute de dispozitiile pre-CRR	-24.648	-35.038	Articolul 467, 468, 481
	Din care: Filtru prudential local - diferenta intre ajustari prudentiale si ajustari pentru depreciere IFRS	0	-10.391	Articolul 467
	Din care: Filtru local - expunerea bancii din credite acordate in conditii mai favorabile decat cele de pe piata	-24.647	-24.647	Articolul 467
43	Ajustari reglementate totale ale fondurilor proprii de nivel 1 suplimentar (AT1)	-74.545	-84.131	
44	Fonduri proprii de nivel 1 suplimentar (AT1)	0	0	
45	Fonduri proprii de nivel 1 (T1 = CET1 + AT1)	3.030.458	2.968.909	
Fonduri proprii de nivel 2 (T2): instrumente si provizioane				
46	Instrumente de capital si conturile de prime de emisiune aferente	780.059	780.059	Articolul 62, 63
50	Ajustari pentru riscul de credit	74.923	74.923	Articolul 62 lit c) si (d)
51	Fonduri proprii de nivel 2 (T2) inaintea ajustarilor reglementate	854.982	854.982	
Fonduri proprii de nivel 2 (T2): ajustari reglementate				
56	Ajustari reglementate aplicate fondurilor proprii de nivel 2 in privinta sumelor care fac obiectul tratamentului pre-CRR si al tratamentelor tranzitorii si care urmeaza sa fie eliminate progresiv in conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr 575/2013 (si anume valorile reziduale CRR)	0	10.391	
56c	Valoare care trebuie scazuta din sau adaugata la fondurile proprii de nivel 1 suplimentar in privinta filtrelor si a deducerilor suplimentare prevazute de dispozitiile pre-CRR	0	10.391	Articolul 467, 468, 481
	Din care: Filtru prudential local- diferenta intre ajustari prudentiale si ajustari pentru depreciere IFRS	0	10.391	Articolul 467
57	Ajustari reglementate totale ale fondurilor proprii de nivel 2 (T2)	0	10.391	
58	Fonduri proprii de nivel 2 (T2)	854.982	844.591	
59	Fonduri Proprii totale (TC = T1 + T2)	3.885.440	3.813.500	
60	Total active ponderate la risc	18.735.376	18.168.762	
Rate si amortizoare ale fondurilor proprii				
61	Fonduri proprii de nivel 1 de baza (ca procentaj din valoarea totala a expunerii la risc)	16,18%	16,34%	Articolul 92 alineatul (2) lit (a), articolul 465
62	Fonduri proprii de nivel 1 (ca procentaj din valoarea totala a expunerii la risc)	16,18%	16,34%	Articolul 92 alineatul (2) lit (b), articolul 465
63	Fonduri proprii totale (ca procentaj din valoarea totala a expunerii la risc)	20,78%	20,99%	Articolul 92 alineatul (2) lit (c)

D. Reconcilierea dintre elemente IFRS si CRR incluse in Situatia pozitiei financiare

Tabelele urmatoare ofera o reconciliere a elementelor din situatia pozitiei financiare IFRS cu elementele din CET1, elementele suplimentare de nivel 1 (AT1), elementele de nivel 2 (T2) si a filtrelor prudentiale.

Reconcilierea dintre datoriile subordonate din Situatii financiare si fondurile proprii

<i>Mii RON</i>	31 Decembrie 2015	
	Grup	Banca
Principal aferent imprumuturilor subordonate	944.712	944.712
Creante atasate si sume de amortizat aferente imprumuturilor subordonate	5.724	5.724
Amortizarea imprumuturilor subordonate conform articolului 64, Regulamentul 575/2013	-164.653	-164.653
Imprumuturi subordonate incluse in fondurile proprii	780.059	780.059

Reconcilierea dintre imobiliarile necorporale din Situatii financiare cu fondurile proprii

Grup		31 Decembrie 2015			
<i>Mii RON</i>	IFRS	CRR	Datoriile privind impozitul amanat asociate altor imobiliarile necorporale	Ajustari prudentiale	Fonduri proprii
Alte active necorporale	88.503	88.503	5.341	0	83.162
din care 40% deduse din CET 1 conform prevederilor tranzitorii	0	0	0	0	33.265
din care 60% deduse din AT 1 conform prevederilor tranzitorii	0	0	0	0	49.897
Fondul comercial	885	885	0	0	885
Imobiliarile necorporale	89.388	89.388	5.341	0	84.047

Banca		31 Decembrie 2015			
<i>Mii RON</i>	IFRS	CRR	Datoriile privind impozitul amanat asociate altor imobiliarile necorporale	Ajustari prudentiale	Fonduri proprii
Alte active necorporale	87.158	87.158	5.337	0	81.821
40% deduse din CET 1 conform prevederilor tranzitorii	0	0	0	0	32.728
60% deduse din AT 1 conform prevederilor tranzitorii	0	0	0	0	49.093
Fondul comercial	0	0	0	0	0
Imobiliarile necorporale	87.158	87.158	5.337	0	81.821

6. Cerinte de capital

Mentinerea unui nivel adecvat de capital este obiectivul fundamental al Grupului. La 31 decembrie 2015, valoarea activelor ponderate la risc determinate aplicand standardele prudentiale (nu sunt aplicate valorile ajustarilor pentru dobanzi calculate ulterior momentului recunoasterii deprecierii activelor), se prezinta dupa cum urmeaza:

Mii RON	2015	
	Nivel Individual	Nivel Consolidat
VALOAREA TOTALA A EXPUNERII LA RISC	18,168,762	18,735,376
<i>Din care: Firmele de investiții prevazute la articolul 95 alineatul (2) și la articolul 98 din CRR</i>	0	0
<i>Din care: Firmele de investiții prevazute la articolul 96 alineatul (2) și la articolul 97 din CRR</i>	0	0
VALORILE EXPUNERILOR PONDERATE LA RISCUL DE CREDIT, RISCUL DE CONTRAPARTE ȘI RISCUL DE DIMINUARE A VALORII CREAȚEI ȘI TRANZACȚIILE INCOMPLETE	14,541,745	14,730,487
Abordarea standardizata (SA)	2,054,651	2,243,392
Clasele de expuneri din SA excluzând pozițiile din securitizare	2,054,651	2,243,392
Administrații centrale sau banci centrale	0	0
Administrații regionale sau autorități locale	0	3,444
Entități din sectorul public	37,406	37,406
Banci multilaterale de dezvoltare	0	0
Organizații internaționale	0	0
Instituții	0	373
Socetați	1,230,574	1,413,893
Retail	164,742	253,287
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	10,319	33,404
Expuneri în stare de nerambursare	8,884	24,469
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	0	0
Obligațiuni garantate	0	0
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	0	0
Organisme de plasament colectiv (OPC)	0	24,122
Titluri de capital	265,997	113,400
Alte elemente	336,728	339,594
Pozițiile din securitizare cuprinse în SA	0	0
<i>din care: resecuritizare</i>	0	0
Abordarea bazata pe modele interne de rating (IRB)	12,487,095	12,487,095
Abordari IRB in care nu se utilizeaza nici estimari proprii ale pierderii in caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie	6,670,584	6,670,584
Administrații centrale și banci centrale	11,539	11,539
Instituții	1,188,878	1,188,878
Socetați - IMM-uri	2,308,429	2,308,429
Socetați - Finanțari specializate	516,967	516,967
Socetați - Altele	2,644,770	2,644,770
Abordari IRB in care se utilizeaza estimarile proprii ale pierderii in caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie	5,816,511	5,816,511
Administrații centrale și banci centrale	0	0

Mii RON	2015	
	Nivel Individual	Nivel Consolidat
Instituții	0	0
Sociații - IMM-uri	0	0
Sociații - Finanțari specializate	0	0
Sociații - Altele	0	0
Retail - Expunerile IMM-urilor garantate cu bunuri imobile	0	0
Retail - Expunerile societăților, altele decât IMM-uri, garantate cu bunuri imobile	1,540,206	1,540,206
Retail - Expuneri eligibile reînnoibile	508,205	508,205
Retail - Alte IMM-uri	831,326	831,326
Retail - Sociații, altele decât IMM-uri	2,936,774	2,936,774
Titluri de capital în abordarea IRB	0	0
Pozițiile din securitizare în abordarea IRB	0	0
<i>din care: resecuritizare</i>	0	0
Active, altele decât cele care reprezintă creanțe de natura creditelor	0	0
Valoarea expunerii la risc pentru contribuțiile la fondul de garantare al unei CPC	0	0
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERII LA RISC PENTRU DECONTARE/LIVRARE	0	0
Riscul de decontare/livrare din afara portofoliului de tranzacționare	0	0
Riscul de decontare/livrare din portofoliul de tranzacționare	0	0
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERII LA RISC PENTRU RISCUL DE POZIȚIE, RISCUL VALUTAR ȘI RISCUL DE MARFA	142,445	143,755
Valoarea expunerii la risc pentru riscul de poziție, riscul valutar și riscul de marfa în cadrul abordărilor standardizate (SA)	142,445	143,755
Titluri de creanță tranzacționate	104,833	106,117
Titluri de capital	0	0
Schimb valutar	37,612	37,637
Marfuri	0	0
Valoarea expunerii la risc pentru riscul de poziție, riscul valutar și riscul de marfa în cadrul modelelor interne (IM)	0	0
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERII LA RISC PENTRU RISCUL OPERAȚIONAL	3,484,299	3,860,861
Abordarea de bază a riscului operațional	0	3,860,861
Abordarea standardizată / Abordări standardizate alternative	3,484,299	0
Abordări avansate de evaluare a riscului operațional	0	0
VALOAREA EXPUNERII SUPPLEMENTARE LA RISC DATORATĂ CHELTUIELILOR GENERALE FIXE	0	0
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERII LA RISC PENTRU AJUSTAREA EVALUĂRII CREDITULUI	272	272
Metoda avansată	0	0
Metoda standardizată	272	272
Pe baza metodei expunerii inițiale	0	0
VALOAREA TOTALĂ A EXPUNERILOR LA RISC LEGATĂ DE EXPUNERILE MARI DIN PORTOFOLIUL DE TRANZACȚIONARE	0	0
ALTE VALORI ALE EXPUNERII LA RISC	0	0
Din care: Cerințe prudențiale suplimentare mai stricte în baza articolului 458	0	0
Din care: cerințe privind expunerile mari	0	0
Din care: cele datorate ponderilor de risc modificate destinate ținutării bulelor activelor în sectorul proprietăților imobiliare locative și comerciale	0	0
Din care: cele datorate expunerilor intrasectoriale din sectorul financiar	0	0
Din care: Cerințe prudențiale suplimentare mai stricte în baza articolului 459	0	0
<i>Din care: Valoarea expunerii suplimentare la risc conform articolului 3 din CRR</i>	0	0

La 31 Decembrie 2015, valoarea expunerii aferente finantarilor specializate, in functie de categoriile de incadrare, se prezinta dupa cum urmeaza:

Nivel individual & Consolidat - mii RON			
Finantari specializate (Categorii):	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Valoarea expunerii ponderate la risc
Categoria 1	781,076	781,076	498,641
Categoria 2	0	0	0
Categoria 3	62,543	62,543	71,733
Categoria 4	13,505	13,505	33,760
Categoria 5	87,563	87,563	0

* Valoarea expunerii la risc este reprezentata de valoarea contabila nediminuata cu volumul ajustarilor de valoare si provizioane (expunere bruta), determinata aplicand standardele prudentiale (nu este diminuata cu valorile ajustarilor pentru dobanzi calculate ulterior momentului recunoasterii deprecierei activelor).

7. Expuneri la riscul de credit al contrapartidei

Expunerea bancii la riscul de credit al contrapartidei, asa cum este definit in CRR, este atent monitorizata, banca urmarind atat incadrarea tranzactiilor in limitele aprobate cat si concentrarea pe fiecare contrapartida si pe categorii de produse.

In scopul calcularii cerintelor de capital, Banca insumeaza expunerile din instrumente financiare derivate, aplicandu-se metoda Marcarii la Piata conform prevederilor regulamentului mentionat anterior.

Limitele de credit pentru expunerile la riscul de credit al contrapartidei sunt stabilite plecand de la volumele si maturitatile tranzactiilor asteptate. In functie de factorul de risc care influenteaza valoarea instrumentelor derivate, limitele de credit pentru expunerile la riscul de credit al contrapartidei sunt calculate ca suma intre expunerea potentiala viitoare si valoarea de inlocuire pentru tranzactia respectiva.

La 31 decembrie 2015 Raiffeisen Bank S.A. nu avea expuneri care, in cazul obtinerii unui rating inferior, sa genereze obligatia de a furniza garantii reale suplimentare.

La 31 decembrie 2015 Raiffeisen Bank S.A. nu avea incheiate tranzactii cu instrumente financiare derivate de credit.

La 31 decembrie 2015, valoarea expusa la risc obtinuta prin utilizarea metodelor prevazute in CRR, pentru evaluarea tranzactiile supuse riscului de credit al contrapartidei, este dupa cum urmeaza:

Mii RON	2015- Nivel Individual		
	Expunere initiala	Ajustare de volatilitate	Valoarea expunerii ponderate la risc
Expuneri/tranzacții supuse riscului de credit al contrapartii			
Total, din care:	209,301	0	53,942
Societați	149,916	0	29,322
<i>Tranzacțiile de finanțare prin titluri</i>	<i>109,884</i>	<i>0</i>	<i>9,022</i>
<i>Instrumentele financiare derivate și tranzacțiile cu termen lung de decontare</i>	<i>40,033</i>	<i>0</i>	<i>20,300</i>
Instituții	59,385	0	24,620
<i>Tranzacțiile de finanțare prin titluri</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Instrumentele financiare derivate și tranzacțiile cu termen lung de decontare</i>	<i>59,385</i>	<i>0</i>	<i>24,620</i>

8. Amortizoare de capital

Nu este cazul.

9. Indicatori de importanta sistemica globala

Nu este cazul.

10. Ajustari pentru riscul de credit

A. Descrierea abordarilor si metodelor aplicate pentru determinarea ajustarilor specifice si generale pentru riscul de credit

In concordanta cu IAS 39, pierderile din depreciere sunt recunoscute numai atunci cand exista dovezi obiective ale deprecierei ca urmare a unui sau mai multor evenimente survenite dupa recunoasterea initiala a activului, iar evenimentele generatoare de pierderi afecteaza fluxurile viitoare de numerar preconizate din activul financiar sau grupul de active financiare intr-un mod care poate fi evaluat in mod fiabil.

Riscul de credit este cuantificat prin alocarea de **provizioane individuale** si **provizioane la nivel de portofoliu**.

A.1. Alocarea Provizioanelor Individuale

A.1.1. Clienti Retail (persoane fizice si micro companii):

Daca exista o evidenta semnificativa a pierderii individuale, aceste conturi se evalueaza la nivel individual si sunt excluse din provizioanele calculate la nivel de portfoliu.

Urmatoarele cazuri sunt considerate ILLP:

1. *Conturi in starea de absorbing(180+dpd, stare ireversibila indiferent daca clientul devine curent)*
2. *Pierderi (Fraude, Decedati)*
3. *Cazuri specifice de restructurare*

Formula de calcul pentru cazurile de mai sus:

$ILLP = \text{Expunere} - \text{discounted WCV}$ (valoarea ajustata a colateralului cu EIR- rata initiala a dobanzii efective)

4. *Conturi restructurate cu pierdere*

Toate conturile restructurate sunt verificate la pierdere si se calculeaza un provizion aditional.

Daca valoarea net actualizata, datorita restructurarii scade cu peste 2.5% fata de valoarea activului, aceasta se va reflecta in alocare aditionala de provizioane.

Formulele utilizate:

Test pierdere = Valoarea activului – Valoarea net actualizata a fluxurilor de numerar viitoare cu EIR

$ILLP = \text{MIN}(\text{MAX}(), \text{Test pierdere}) + \text{Valoare provizion}$; Expunere), unde:

Valoare provizion = Expunere * Rata Provizion pt conturi cu caracteristici similare din pct de vedere risc

A.1.2. Clienti Non-Retail (altii decat persoane fizice si micro companii)

Un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat si sunt generate pierderi din depreciere atunci si numai atunci cand exista dovezi obiective ale depreciarii ca urmare a unui sau mai multor evenimente survenite dupa recunoasterea initiala a activului, iar evenimentul (evenimentele) generator (generatoare) de pierderi afecteaza fluxurile viitoare de trezorerie preconizate din activul financiar sau grupul de active financiare intr-un mod care poate fi evaluat in mod fiabil.

Calculul provizioanelor individuale consta in compararea Valorii Contabile a Activului inregistrata la costul amortizat cu Valoarea Prezenta a Fluxurilor de Trezorerie Viitoare rezultate din valorificarea garantiei si/ sau fluxurile viitoare de trezorerie estimate a fi generate de catre entitate in baza principiului continuitatii activitatii. Actualizarea fluxurilor de trezorerie viitoare se face cu rata initiala a dobanzii efective (reprezentand rata dobanzii aplicabila in baza contractului initial). In cazul in care Valoarea Contabila a Activului este mai mare decat Valoarea Prezenta a Fluxurilor de Trezorerie Viitoare, suma provizionului individual de alocat reprezinta diferenta dintre Valoarea Contabila a Activului si Valoarea Prezenta a Fluxurilor de Trezorerie Viitoare.

A.2. Alocarea Provizioanelor Colective

A.1.1. Clienti Retail (persoane fizice si micro companii):

Se calculeaza pe baza unor modele predictive pentru portfoliul cu caracteristici de risc omogene. Se utilizeaza o metodologie bazata pe grupuri de deliventa care utilizeaza modelul ratelor de pierdere

pentru estimarea ratelor de pierdere (LR) si modelul de recuperare de tip vintage pentru calculul ratelor de recuperare (RR).

Pierderile care nu sunt identificate la nivel individual pot fi identificate la nivel colectiv (portoliu). Astfel toate conturile cu o evidenta a pierderii la nivel colectiv se bazeaza pe includerea in grupuri de active cu caracteristici de risc similare. Conturile care sunt provizionate individual intra in modelul de determinare a factorilor de pierdere, exceptie facand conturile deja ajunse in starea de absorbing.

Pentru a avea o estimare cat mai buna a pierderilor viitoare portoliul se segmenteaza in grupuri de conturi cu caracteristici similare de risc (produs si valuta).

Factorul de pierdere se calculeaza pe baza modelului ratelor de pierdere care estimeaza probabilitatea ca un cont sa ajunga in 180 dpd iar ratele de recuperare reflecta rata de recuperare dupa atingerea starii de absorbing in 36 de luni de la aceasta data, utilizand EIR in discountarea recuperarilor.

Formula de calcul: $PLL = \text{Expunere} * LR * (1 - RR)$

A.1.2. Clienti Non-Retail (altii decat persoane fizice si micro companii)

Daca se dovedeste ca nu exista o dovada obiectiva de depreciere pentru un activ financiar analizat la nivel individual atunci activul este inclus intr-un grup de active financiare cu caracteristici similare iar analiza de depreciere are loc la nivel colectiv.

Pentru scopul evaluarii colective pentru depreciere, activele financiare sunt grupate in functie de caracteristici de risc de credit similare care indica capacitatea debitorilor de a plati toate sumele datorate in baza termenelor contractuale. Fluxurile de trezorerie contractuale si istoricul de nerambursare, constituie baza estimarii fluxurilor de trezorerie asteptate.

Istoricul de nerambursare este ajustat pe baza datelor observabile actuale pentru a reflecta efectele conditiilor economice ce nu au afectat perioada pe care se bazeaza istoricul de nerambursare, precum si pentru a indeparta efectele conditiilor care au fost intalnite in perioada istorica dar care nu mai sunt de actualitate.

Provizioanele colective sunt determinate prin inmultirea expunerii nete cu CCF (Credit Conversion Factor - factor de conversie a expunerii extrabilantiere in expunere bilantiera), rata de nerambursare inregistrata istoric si pierderea datorata nerambursarii aferenta portiunii neacoperite cu garantii (LGD - determinat in baza istoricului de recuperare).

B. Definirea termenilor "restant" si "neperformant" in scopuri contabile.

Expuneri restante

Expunerile sunt restante atunci cand contrapartile nu au efectuat o plata ajunsa la scadenta potrivit contractului.

Credite neperformante, dar care nu sunt in stare de nerambursare

La nivel de Grup, s-a implementat regulamentul aferent creditelor restructurate si neperformante conform EBA/ITS/2013/03/rev1 din 24 iulie 2014 si revizuit in 10 martie 2015.

In scopul raportarii conform EBA ITS, expunerile neperformante sunt considerate cele care satisfac cel putin una din urmatoarele conditii:

- (a) expunerea a fost clasificata ca fiind in stare de nerambursare;
- (b) expunerea a fost depreciata conform IAS 39 "Instrumente financiare: recunoastere si evaluare";
- (c) expunere restructurata performanta reclassificata din neperformanta careia in perioada de monitorizare i-au fost extinse masurile de restructurare;
- (d) expunere restructurata performanta reclassificata din neperformanta care in perioada de monitorizare a atins mai mult de 30 de zile de intarziere.

Non-retail

Pentru clientii non-retail, atunci cand termenii si conditiile contractului de credit sunt modificate in favoarea clientului, Grupul face diferenta intre renegocierile uzuale si creditele restructurate conform definitiei emisa de EBA in documentul "Implementarea standardelor tehnice (ITS) privind supervizarea raportarii expunerilor restructurate si neperformante". Expunerile neperformante conform definitiei EBA includ si expuneri care nu prezinta niciun motiv de stare de nerambursare conform articolului 178 din CRR.

Un credit este considerat restructurat daca debitorul este in dificultate financiara si modificarea conditiilor/termenilor creditului reprezinta o concesie. Pentru clientii non-retail dificultatea financiara este evaluata prin intermediul Sistemului de Avertizare Timpurie care se bazeaza pe numerosi factori relevanti si acceptati in cadrul clasificarii de risc a clientului (ex. serviciul datoriei, scaderea ratingului etc.).

Conform IAS 39 "Instrumente financiare: recunoastere si evaluare" ajustarile pentru depreciere provin in urma aparitiei unui eveniment de pierdere; starea de nerambursare conform articolului 178 CRR reprezinta principalul indicator pentru ajustarile pentru depreciere individuale si colective.

Retail

Pentru clientii retail, creditele restructurate sunt monitorizate cel putin trei luni, cu extinderea perioadei de monitorizare pana la un an in cazul in care clientul nu trece de perioada de observatie. Pe durata perioadei de monitorizare, clientul este raportat ca depreciat daca pierderea in urma restructurarii este mai mare decat 2.5%. Pierderea in urma restructurarii se calculeaza ca diferenta intre fluxurile viitoare de numerar in urma restructurarii discountate la rata efectiva a dobanzii de dinainte de restructurare si expunerea creditului (principal, dobanda si comisioane).

In cazul unei expuneri neperformante Micro IMM, starea de neperformant se aplica la nivelul debitorului.

In cazul unei expuneri neperformante PI, toate expunerile clientului vor fi contaminate de starea de neperformant la nivelul aceluasi produs.

Datorita efectului de contaminare la nivel client atunci cand un client PI detine expuneri brute bilantiere restante mai vechi de 90 zile si daca valoarea contabila bruta restanta reprezinta 20% din

total valoare contabila bruta bilantiara, atunci toate expunerile bilantiere si extrabilantiere ale acestui debitor vor fi considerate neperformante si ca urmare facilitatile performante pot fi reclasificate ca neperformante datorita contaminarii la nivel de produs si debitor.

Pierderi din deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientilor

Grupul revizuieste portofoliul de credite pentru a evalua deprecierea acestor active lunar. Pentru a determina daca ar trebui inregistrata o pierdere din depreciere, Grupul emite judecati cu privire la existenta de date observabile care sa indice o diminuare a fluxurilor de numerar viitoare estimate ale unui portofoliu de credite inainte ca diminuarea sa poata fi identificata pentru un credit individual din portofoliu. De exemplu, datele observabile pot fi de tipul schimbarilor nefavorabile in comportamentul de plata al unor debitori dintr-un grup sau ale conditiilor economice, nationale sau locale care se coreleaza cu incidente de plata din partea grupului de debitori.

Conducerea foloseste estimari bazate pe experienta din trecut a pierderilor din credite cu caracteristici similare ale riscului de credit atunci cand isi programeaza fluxurile viitoare de numerar. Metodologia si ipotezele folosite pentru a estima atat suma cat si data realizarii fluxurilor viitoare de numerar sunt revizuite regulat pentru a reduce decalajele existente intre datele estimate si valorile actuale. Estimarea pierderilor din credite tine cont de efectele vizibile ale conditiilor pietei actuale asupra estimarilor individuale/colective a pierderilor din deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientilor. Prin urmare, Grupul a estimat pierderile din deprecierea creditelor si avansurilor acordate clientilor bazandu-se pe metodologia armonizata cu politicile Grupului si a stabilit ca nu mai sunt necesare si alte provizioane pentru acoperirea pierderii din deprecierea creditelor decat cele prezentate deja in situatiile financiare.

Din totalul provizioanelor de depreciere analiza specifica de contrapartida se aplica in cazul unor deprecieri identificate la nivel individual si se bazeaza pe estimarea optima de catre conducere a valorii actualizate a fluxurilor viitoare de numerar. In estimarea acestor fluxuri de numerar conducerea analizeaza situatia financiara a contrapartidei si valoarea realizabila neta a garantiilor. Evaluarea deprecierii fiecarui activ se stabileste in functie de valoarea actuala a acestuia, iar strategia de lucru si estimarea fluxurilor de numerar considerate recuperabile sunt aprobate independent prin functia de Risc de Credit.

Ajustarile pentru depreciere se constituie la nivel colectiv pentru deprecierea unui grup de active omogene din punct de vedere al pierderilor care au fost realizate si pentru care nu exista un indiciu obiectiv de depreciere individuala. Riscul de tara este o componenta in determinarea ajustarilor colective. In evaluarea colectiva a deprecierii creditelor conducerea ia in considerare ca factori determinanti calitatea creditului, marimea portofoliului, concentrarile si factorii economici. Pentru a determina necesarul de provizioane, se stabilesc modele de estimari cu privire la deprecierea inerente si la necesarul de parametri utilizati, modele ce se bazeaza pe experientele anterioare dar si pe conditiile economice actuale.

Nivelul efectiv al provizioanelor este determinat de acuratetea estimarii fluxurilor de numerar viitoare in cazul componentei individuale de provizioane si de modelele de estimari si parametri utilizati in evaluarea colectiva a deprecierii.

C. Prezentare calitativa in conformitate cu reglementarile contabile

Reconcilierea intre valoarea totala a expunerii inainte de deducerea ajustarilor de depreciere si fara a lua in considerare efectul diminuarii riscului de credit si valoarea expunerilor din situatiile financiare este prezentata mai jos:

Mii RON	2015	
	Grupul	Banca
Numerar si disponibilitati la Banca Centrala	6.981.390	6.981.376
Active financiare detinute pentru tranzactionare	527.133	527.218
Derivative detinute pentru managementul riscului	1.956	1.956
Credite si avansuri acordate bancilor	1.138.893	1.138.893
Credite si avansuri acordate clientilor	19.188.472	19.188.472
Titluri de valoare	4.115.797	4.094.689
Investitii in entitati asociate si asocieri in participatie	102.192	76.761
Alte active	149.691	153.194
Creante privind impozitul amanat	15.714	15.598
Imobilizari corporale	212.958	212.695
Imobilizari necorporale	87.223	87.159
Total expunere bilantiera	32.521.419	32.478.011
Angajamente de credit	6.732.669	6.732.669
Garantii emise	1.479.072	1.479.072
Acreditiv	309.734	309.734
Total expunere extrabilantiera	8.521.475	8.521.475
Total expunere bilantiera si extrabilantiera	41.042.894	40.999.486

Valoarea totala a expunerii inainte de deducerea ajustarilor de depreciere si fara a lua in considerare efectul diminuarii riscului de credit, este impartita pe categorii de expuneri, dupa cum urmeaza:

Banca

<i>Articolul 442 (c) din CRR</i> <i>Clasele de expuneri in mii RON</i>	2015	Expunere medie
Sectorul public	10.768.456	10.611.340
Institutii financiare	2.686.442	2.514.257
Clienti corporativi	11.958.164	11.857.636
Clienti retail	13.913.200	12.972.383
Alte elemente*	1.673.224	1.683.715
Total	40.999.486	39.639.331

*Alte elemente includ numerar, active corporale si necorporale.

Grupul

<i>Articolul 442 (c) din CRR</i> <i>Clasele de expuneri in mii RON</i>	2015	Expunere medie
Sectorul public	10.784.404	10.626.006
Institutiile financiare	2.717.058	2.550.628
Cienti corporativi	11.954.678	11.855.110
Cienti retail	13.913.200	12.972.383
Alte elemente*	1.673.554	1.684.003
Total	41.042.894	39.688.130

*Alte elemente includ numerar, active corporale si necorporale.

Referitor la impartirea pe arii geografice Grupul isi desfasoara activitatea in principal in zona geografica Romania, ca urmare, in intelesul articolului 442 litera (d) si (h) si al articolului 452 litera (j) din CRR, zona geografica relevanta a expunerilor este Romania.

In domeniul de aplicare a politicii de risc si de evaluare a bonitatii, Grupul tine cont de industria debitorului.

Banca

<i>Articolul 442 (e) CCR</i> <i>Industrii in mii RON</i>	2015						Total
	Sectorul public	Institutiile financiare	Corporate*	Din care IMM	Retail	Alte industrii	
Banci si asigurari	5.608.006	2.686.442	0	0	0	0	8.294.448
Gospodarii ale populatiei	0	0	0	0	12.960.948	0	12.960.948
Agricultura	0	0	617.289	385.547	91.359	0	708.648
Electricitate, petrol si gaze naturale	0	0	1.624.989	616.257	6.444	0	1.631.433
Productie	0	0	2.299.917	1.006.902	130.616	0	2.430.533
Constructii	0	0	1.828.400	808.420	91.478	0	1.919.878
Comert cu amanuntul si en-gros	0	0	3.104.180	812.639	332.324	0	3.436.504
Servicii	0	0	2.314.546	764.679	238.501	0	2.553.047
Sector public	5.160.450	0	0	0	61.530	0	5.221.980
Alte industrii	0	0	168.843	0	0	1.673.224	1.842.067
Total	10.768.456	2.686.442	11.958.164	4.394.444	13.913.200	1.673.224	40.999.486

*Categorica "Corporate" include si segmentul "IMM".

Grupul

							2015
<i>Articolul 442 (e) CCR Industria in mii RON</i>	Sectorul public	Institutiile financiare	Corporate*	Din care IMM	Retail	Alte industrii	Total
Banci si asigurari	5.608.006	2.717.058	0	0	0	0	8.325.064
Gospodarii ale populatiei	0	0	0	0	12.960.948	0	12.960.948
Agricultura	0	0	617.289	385.547	91.359	0	708.648
Electricitate, petrol si gaze naturale	0	0	1.624.989	616.257	6.444	0	1.631.433
Productie	0	0	2.299.917	1.006.902	130.616	0	2.430.533
Constructii	0	0	1.828.400	808.420	91.478	0	1.919.878
Comert cu amanuntul si en-gros	0	0	3.104.180	812.639	332.324	0	3.436.504
Servicii	0	0	2.314.546	764.679	238.501	0	2.553.047
Sector public	5.176.398	0	0	0	61.530	0	5.237.928
Alte industrii	0	0	165.357	0	0	1.673.554	1.838.911
Total	10.784.404	2.717.058	11.954.678	4.394.444	13.913.200	1.673.554	41.042.894

*)Categorica "Corporate" include si segmentul "IMM".

Tabelul de mai jos prezinta o impartire a expunerilor in functie de maturitatea reziduala si pe clase de expunere:

Banca

						2015
<i>Articolul 442 (f) CRR Mii RON</i>	Sector public	Institutiile financiare	Corporatii	Retail	Alte elemente	Total
Pana la 1 an	8.708.938	2.426.432	7.188.460	2.536.594	0	20.860.424
Intre 1 an si 5 ani	1.344.890	177.299	3.920.014	4.403.134	0	9.845.337
Mai mare de 5 ani	627.299	5.950	849.690	6.963.727	0	8.446.666
Fara maturitate	87.329	76.761	0	9.745	1.673.224	1.847.059
Total	10.768.456	2.686.442	11.958.164	13.913.200	1.673.224	40.999.486

Grupul

						2015
<i>Articolul 442 (f) CRR Mii RON</i>	Sector public	Institutiile financiare	Corporatii	Retail	Alte elemente	Total
Pana la 1 an	8.708.938	2.426.432	7.184.974	2.536.594	0	20.856.938
Intre 1 an si 5 ani	1.360.838	182.454	3.920.014	4.403.134	0	9.866.440
Mai mare de 5 ani	627.299	5.950	849.690	6.963.727	0	8.446.666
Fara maturitate	87.329	102.222	0	9.745	1.673.554	1.872.850
Total	10.784.404	2.717.058	11.954.678	13.913.200	1.673.554	41.042.894

Tabelul de mai jos prezinta o impartire a expunerilor neperformante si a expunerilor restante, precum si impartirea valorii ajustarilor de depreciere pe clase de expuneri. Pentru expunerile neperformante si restante sunt prezentate doar expunerile bilantiere, in timp ce expunerile restante sunt prezentate doar pentru active nedepreciate.

Banca/Grupul

					2015
<i>Articolul 442 (g) CRR</i> <i>Mii RON</i>	Sector public	Institutiile financiare	Corporatii	Retail	Total
Credite depreciate	3	0	563.847	1.072.886	1.636.736
Credite neperformante	3	1	599.598	1.186.640	1.786.242
Credite restante	79.591	0	477.260	1.273.206	1.830.057
Ajustari pentru depreciere individuale	2	0	350.442	527.055	877.499
Ajustari pentru depreciere colective	880	7	37.456	119.044	157.387
Provizioane individuale pentru expunerile extrabilantiere	0	0	24.569	0	24.569
Provizioane colective pentru expunerile extrabilantiere	0	0	5.460	0	5.460

Tabelul de mai jos prezinta miscarile in ajustarile pentru depreciere.

Banca/Grupul

<i>Articolul 442 (i) CRR</i> <i>Mii RON</i>	31 decembrie 2015
Ajustari pentru depreciere evaluate individual	
Sold la inceputul perioadei	841.601
Efectul in contul de profit si pierdere privind provizioanele de depreciere:	
Cheltuiala anului	414.981
Venituri din reluarea provizioanelor	-106.265
Utilizari de ajustari pentru depreciere*	-296.278
Efectul variatiei de curs de schimb	23.460
Sold la sfarsitul anului	877.499
Ajustari pentru depreciere evaluate colectiv	
Sold la inceputul anului	125.222
Efectul in contul de profit si pierdere privind provizioanele de depreciere:	
Cheltuiala anului	100.119
Venituri din reluarea provizioanelor	-69.346
Efectul variatiei de curs de schimb	1.392
Sold la sfarsitul anului	157.387
Total ajustari pentru depreciere	1.034.886

Banca/Grupul

<i>Articolul 442 CRR</i> <i>Mii RON</i>	2015
Pierderi din creante neacoperite de provizion	42.335
Recuperari din credite si avansuri acordate clientilor	-87.420

11. Active negrevate de sarcini

Obiectul principal de activitate al Bancii este reprezentat de furnizarea de servicii bancare pentru persoane fizice și juridice. Serviciile oferite includ: deschideri de cont curent, plăți interne și internaționale, operațiuni de schimb valutar, acordarea de finanțări pentru nevoi operaționale, finanțări pe termen mediu, garanții bancare, acreditive. Principala sursă a activelor grevate cu sarcini provine din titluri de datorie gajate urmate de depozite colaterale. Cel mai mare volum al activelor negrevate cu sarcini provine din credite și avansuri acordate clienței urmate de numerar și disponibilități la Banca Centrală și de titluri de datorie.

<i>Mii RON</i>	Valoarea contabilă a activelor grevate cu sarcini	Valoarea justă a activelor grevate cu sarcini	Valoarea contabilă a activelor negrevate cu sarcini	Valoarea justă a activelor negrevate cu sarcini
Activele instituției raportoare	76.512		31.366.613	
Instrumente de capital	0	0	71.731	71.731
Titluri de datorie	63.204	63.204	4.446.773	4.460.873
Alte active	13.308		26.848.109	

<i>Mii RON</i>	Valoarea justă a garanțiilor reale primite sau a titlurilor proprii de datorie emise care sunt grevate cu sarcini	Valoarea justă a garanțiilor reale primite sau a titlurilor proprii de datorie emise care sunt disponibile pentru a fi grevate cu sarcini
Garanții reale primite de instituțiile raportoare	0	0
Instrumente de capital	0	0
Titluri de datorie	0	0
Alte garanții reale primite	0	0
Titluri proprii de datorie altele decât obligațiunile proprii garantate sau titlurile garantate cu active	0	0

<i>Mii RON</i>	Datorii corespunzătoare, datorii contingente sau titluri de valoare date cu împrumut	Active, garanții reale primite și titluri proprii de datorii emise, altele decât obligațiunile garantate și titlurile garantate cu active grevate cu sarcini
Valoarea contabilă a datoriilor financiare selectate	13.902	13.308

12. Utilizarea ECAI (External Credit Assessment Institution)

Grupul RBI utilizeaza pentru expunerile fata de administratiile centrale tratate in Abordarea Standard evaluarile de credit furnizate de cele trei institutii externe de evaluare a creditului: Standard and Poor's, Moody's si Fitch. Pentru celelalte tipuri de expuneri, se utilizeaza evaluarile de credit furnizate de Standard and Poor's.

Evaluarile de credit furnizate de cele trei institutii externe de evaluare a creditului sunt mapate pe nivele de calitate a creditelor aferente claselor de expuneri definite in Abordarea Standardizata:

ECAIs	Scala de evaluare a calitatii creditului/ Nivelul de calitate a creditului	Standard and Poor's	Moody's	Fitch
Evaluari de credit pe termen lung	1	AAA to AA-	Aaa to Aa3	AAA to AA-
	2	A+ to A-	A1 to A3	A+ to A-
	3	BBB+ to BBB-	Baa1 to Baa3	BBB+ to BBB-
	4	BB+ to BB-	Ba1 to Ba3	BB+ to BB-
	5	B+ to B-	B1 to B3	B+ to B-
	6	CCC+ and below	Caa1 and below	CCC+ and below
Evaluari de credit pe termen scurt	1	A-1+, A-1	P-1	F1+, F1
	2	A-2	P-2	F2
	3	A-3	P-3	F3
	4	Below A-3	NP	Below F3
	5			
	6			

A. Defalcarea expunerilor aferente riscului de credit

La 31 Decembrie 2015, valoarea totala a expunerilor si valorile expunerilor rezultate dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit pentru care cerintele de capital se determina aplicand Abordarea Standard, se prezinta dupa cum urmeaza:

Nivel Individual - in mii RON	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Cerinte de capital
Clasele de expuneri din Abordarea Standardizata	14,424,277	15,534,514	164,372
Administratii centrale sau banci centrale	9,383,795	10,442,066	-
Administratii regionale sau autoritati locale	1	1	0
Entitati din sectorul public	39,525	39,488	2,992
Banci multilaterale de dezvoltare	119,008	232,705	-
Organizatii internationale	-	-	-
Institutii	-	-	-
Societati, din care cu evaluare de credit ECAI:	2,610,464	2,549,015	98,446
<i>Nivelul de calitate a creditului 5</i>	160,194	160,194	18,795
Retail	312,881	312,849	13,179

Nivel Individual - in mii RON	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Cerinte de capital
Expuneri garantate cu ipoteci asupra bunurilor imobile	31,525	31,493	825
Expuneri in stare de nerambursare	9,034	8,853	711
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-
Obligatiuni garantate	-	-	-
Creante asupra institutiilor si societatiilor cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-
Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-
Titluri de capital	148,491	148,491	21,280
Alte elemente	1,769,552	1,769,552	26,938

* Valoarea expunerii la risc este reprezentata de valoarea contabila a elementelor bilantiere si extrabilantiere, diminuată cu ajustările de valoare si provizioane, determina aplicand standardele prudentiale

Nivel Consolidat - in mii RON	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Cerinte de capital
Clasele de expuneri din Abordarea Standardizata	15,024,662	16,134,899	179,471
Administratii centrale sau banci centrale	9,570,599	10,628,869	-
Administratii regionale sau autoritati locale	17,183	17,183	276
Entitati din sectorul public	39,525	39,488	2,992
Banci multilaterale de dezvoltare	119,008	232,705	-
Organizatii internationale	-	-	-
Institutii	163	1,865	30
Societati, din care cu evaluare de credit ECAI:	2,826,670	2,765,002	113,111
<i>Nivelul de calitate a creditului 5</i>	160,194	160,194	18,795
Retail	463,502	463,469	20,263
Expuneri garantate cu ipoteci asupra bunurilor imobile	65,309	65,277	2,672
Expuneri in stare de nerambursare	23,831	23,012	1,958
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-
Obligatiuni garantate	-	-	-
Creante asupra institutiilor si societatiilor cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-
Organisme de plasament colectiv (OPC)	24,122	24,122	-
Titluri de capital	87,435	87,435	9,072
Alte elemente	1,787,316	1,786,472	27,168

* Valoarea expunerii la risc este reprezentata de valoarea contabila a elementelor bilantiere si extrabilantiere, diminuată cu ajustările de valoare si provizioane, determina aplicand standardele prudentiale

13. Expunerea la Riscul de Piata

Raiffeisen Bank S.A. calculeaza cerinta de capital pentru riscul de piata utilizand metodologia standard descrisa in CRR.

Cerinta de capital pentru riscul de piata la 31 Decembrie 2014, respectiv 31 Decembrie 2015 este urmatoarea:

Mii RON	31-Dec-15	31-Dec-14
Cerinte de fonduri proprii pentru riscul de pozitie general aferent instrumentelor de datorie tranzactionate	8,386	7,308
Cerinte de fonduri proprii pentru riscul de pozitie specific aferent instrumentelor de datorie tranzactionate	0	4
Cerinte de fonduri proprii pentru riscul valutar	3,008	7,725
Total cerinte de fonduri proprii pentru riscul de piata	11,394	15,037

14. Riscul Operational

In cadrul Raiffeisen Bank marimea capitalului adecvat profilului de risc operational se calculeaza, atat pentru scopuri interne cat si pentru scopuri prudentiale, dupa **Metoda Abordarii Standard** - metoda descrisa initial in documentele Basel si utilizata pentru calcularea cerintei de capital la nivel de RZB Group.

15. Expuneri din titluri de capital neincluse in portofoliul de tranzactionare

A. Prezentare generala a metodelor contabile si a metodelor de evaluare

Prezentare generala a metodelor contabile si a metodelor de evaluare

Banca are expuneri din titluri de capital clasificate ca disponibile pentru vanzare. Banca a clasificat investitiile in entitatile asociate si asocierile in participatie ca active financiare disponibile pentru vanzare si acolo unde este cazul le evalueaza la cost minus provizionul pentru depreciere.

Activele financiare disponibile pentru vanzare sunt acele active financiare care sunt clasificate ca disponibile pentru vanzare si care nu sunt clasificate drept (a) credite si avansuri, (b) investitii detinute pana la scadenta, sau (c) active financiare desemnate ca fiind evaluate la valoarea justa prin contul de profit sau pierdere.

In cazul activelor financiare disponibile pentru vanzare, atunci cand o scadere in valoarea justa a unui activ financiar disponibil pentru vanzare a fost recunoscuta direct in alte elemente ale rezultatului global si exista dovezi obiective ca activul este depreciat, pierderea cumulata ce a fost recunoscuta direct in alte elemente ale rezultatului global va fi eliminata din conturile de alte elemente ale rezultatului global si recunoscuta in contul de profit si pierdere chiar daca activul financiar nu a

fost încă nerecunoscut. Valoarea pierderii cumulate care este eliminată din conturile de alte elemente ale rezultatului global în contul de profit și pierdere va fi diferența dintre costul de achiziție (net de rambursările de principal și amortizare) și valoarea justă curentă, minus orice pierdere din deprecierea aceluși activ financiar recunoscută anterior în contul de profit și pierdere.

În cazul în care, în perioada următoare, valoarea justă a unui instrument de datorie clasificat drept disponibil pentru vânzare crește, iar această creștere poate fi legată în mod obiectiv de un eveniment care a avut loc ulterior recunoașterii în contul de profit și pierdere a pierderilor anterioare, pierderea din depreciere trebuie eliminată și suma trebuie recunoscută în contul de profit și pierdere.

De asemenea, Grupul înregistrează cheltuieli cu deprecierea activelor disponibile pentru vânzare de natura acțiunilor dacă se constată o depreciere semnificativă sau prelungită a valorii lor juste sub costul de achiziție. Este necesară aplicarea raționamentului profesional pentru a determina ce este „semnificativ” și „prelungit”, iar când aplică acest raționament Grupul evaluează, printre alți factori, durata și măsura în care valoarea justă a investiției este mai mică decât costul acesteia.

Oricare creșteri ulterioare de valoare justă a instrumentelor de capital disponibile pentru vânzare care au fost depreciate sunt recunoscute în situația rezultatului global.

Banca

<i>Articolul 447 (b)- (c) Mii RON</i>	Valoare contabila	Valoare justa	Valoare de piata
Instrumente de capital	71.731	71.731	2.166
Nelitate	69.565	69.565	0
Listate	2.166	2.166	2.166
Investiții în entități asociate și asocieri în participație	76.761	76.761	0
Nelitate	76.761	76.761	0

Banca

Articolul 447 (d) Mii RON	2015
Castiguri (Pierderi) nete realizate din instrumente de capitaluri proprii	9.648

Banca

Articolul 447 (e) Mii RON	2015
Castiguri (Pierderi) nete nerealizate din instrumente de capitaluri proprii	61.804
Din care: incluse în fonduri proprii de nivel 1	24.349

16. Expuneri la riscul de rata dobanzii pentru activitati din afara portofoliului de tranzactionare

Obiectivul bancii in ceea ce priveste administrarea riscului de piata este de a controla expunerea bancii la acest tip de risc, prin stabilirea unor limite. Aceste limite privind riscul de piata sunt detaliate in „Politica privind riscul de piata”, care prezinta principalele tipuri de riscuri de piata la care banca este expusa (riscul de curs valutar si riscul de rata a dobanzii), precum si structura si valoarea limitelor de piata. Banca are urmatoarele tipuri de limite de risc de piata:

- pentru riscul de rata a dobanzii: limite de senzitivitate (basis points value) pe total si pe diferite benzi de refixare a dobanzii, limite pentru Valoarea la Risc si limite de stopare a pierderii;
- pentru riscul valutar: limite privind pozitia deschisa pe valute si pe total, limite pentru Valoarea la Risc si limite de stopare a pierderii;
- pentru alte tipuri de risc de piata (ex. riscul de pret): limite privind expunerea notionala, limite pentru Valoare la Risc si limite de stopare a pierderii.

Funcția de control a riscului de piata este asigurata de un department dedicat din cadrul Directiei Grup Risc Control si Managementul Portofoliului, in conformitate cu Regulamentul de Organizare si Functionare al bancii. Sfera de cuprindere a procesului de administrare al riscului de piata se refera la toate riscurile de piata pe care banca le are, la nivel individual si consolidat. Monitorizarea riscurilor de piata la care banca este expusa se realizeaza cu frecventa zilnica si saptamanala iar raportarea expunerilor la acest risc se face catre conducerea bancii (zilnic) si catre Comitetul de Active si Pasive (lunar).

Riscul principal la care sunt expuse activitatile din afara portofoliului de tranzactionare este riscul de pierdere ca urmare a modificarilor in fluxurile de numerar viitoare sau a valorii de piata a instrumentelor financiare determinate de fluctuatia ratelor de dobanda.

Principalele surse ale riscului de rata a dobanzii din activitatile din afara portofoliului de tranzactionare (banking book) sunt reprezentate de corelatiile imperfecte dintre data maturitatii (pentru activele si datoriile purtatoare de rate fixe de dobanda) sau data refixarii dobanzii (pentru activele si datoriile purtatoare de rate de dobanda variabile), evolutia adversa a curbei dobanzilor (evolutia neparalela a ratelor de dobanda a activelor si pasivelor purtatoare de dobanda) si corelatia imperfecta in ajustarea ratelor de incasat si de platit pentru diferite instrumente financiare cu caracteristici de refixare a dobanzii asemanatoare dar nu identice.

Principalele valute pentru care Banca detine pozitii deschise la riscul de rata dobanzii sunt RON, EUR, USD si CHF. Exista pozitii deschise si in alte valute in afara celor principale inasa de dimensiuni foarte reduse.

La nivelul Bancii gestionarea riscului de rata dobanzii din activitati din afara portofoliului de tranzactionare (cu exceptia portofoliului de titluri din afara portofoliului de tranzactionare care nu sunt parte din portofoliul de lichiditate) este realizata de Directia Managementul Bilantului si Portofoliului din cadrul Diviziei Trezorerie in concordanta cu Strategia Raiffeisen Bank S.A. in domeniul administrarii riscului de rata dobanzii din activitati din afara portofoliului de tranzactionare aprobata de catre Comitetul pentru Active si Pasive (ALCO) si in cadrul sistemului de limite de risc de piata aprobate.

Acoperirea riscului de rata dobanzii se poate realiza prin instrumente bilantiere sau prin instrumente financiare derivate. Instrumentele financiare derivate utilizate de Banca pentru reducerea riscului de rata dobanzii includ swap-uri pe rata dobanzii a caror valoare se schimba in functie de modificarile ratelor de dobanda.

Pentru a masura riscul de rata a dobanzii, banca calculeaza un gap pentru rata dobanzii, in care fluxurile de numerar aferente activelor si datoriilor sensibile la ratele dobanzii sunt grupate in functie de maturitatea contractuala sau de momentul contractual de refixare a dobanzii. Elementele fara maturitate contractuala si fara reguli contractuale de refixare a dobanzii, cum sunt conturile curente si conturile de economii, sunt modelate si repartizate pe benzi de scadenta.

Riscul de rata a dobanzii pentru activitatile din afara portofoliului de tranzactionare este evaluat cu frecventa saptamanala. Raportarea privind expunerea la riscul de rata a dobanzii se realizeaza cu frecventa cu frecventa lunara in ALCO.

Mai jos este prezentata variatia valorii economice a bilantului (include atat activitatile din portofoliul de tranzactionare cat si cele din afara sa) la data de 31 decembrie 2015 ca urmare a unor socuri de 100bp pentru intreaga curba a randamentelor si ca urmare a unor socuri de 50bp pentru randamentele peste 1 an, defalcata pe valute (presupunand ca nu exista miscari asimetrice in curba dobanzii si o pozitie bilantiera constanta):

Mii RON	100 bp		50 bp	
	Cresteri	Descresteri	Peste 1 an	
			Cresteri	Descresteri
RON	10,947	(11,868)	8,719	(8,972)
EUR	35,602	(37,318)	19,853	(20,292)
USD	702	(721)	155	(158)
CHF	(3,712)	3,778	(105)	106
Total	43,539	(46,129)	28,622	(29,315)

17. Expunerea la pozitiiile din securitizare

Pozitiile in securitizare detinute de banca reprezinta o securitizare sintetica si sunt originate ca urmare a participarii bancii in initiativa JEREMIE.

Initiativa JEREMIE reprezinta un set de actiuni avand ca obiectiv cresterea accesului la finantare al IMM-urilor. Initiativa este organizata in Romania prin intermediul Fondului European De Investitii, care administreaza fonduri puse la dispozitie de Fondul European de Dezvoltare Regionala (FEDR).

Fondul European de Investitii (EIF), este parte a Bancii Europene de Investitii, si reprezinta principalul instrument de promovare a finantarilor oferite de Comisia Europeana. Fondul ofera capital de risc pentru IMM-uri si furnizeaza garantii institutiilor financiare pentru a acoperi imprumaturile acordate IMM-urilor. Prin programul JEREMIE s-a garantat in proportie de 80% finantarile acordate companiilor eligibile, utilizand surse din Programul Operational Sectorial Cresterea Competitivitatii Economice (POS-CCE).

Obiectivele bancii in legatura cu activitatea de securitizare

In Decembrie 2010, Raiffeisen Bank S.A. a incheiat tranzactia de securitizare sintetica in cadrul initiativei JEREMIE, prin care Fondul European de Investitii (FEI) acopera partial riscul de credit al unui portofoliu de credite acordate de catre banca intreprinderilor mici si mijlocii (IMM). Instrumentul folosit este o garantie de portofoliu care acopera prima pierdere. Prin participarea la acest program, obiectivul bancii este de a eficientiza utilizarea capitalului, beneficiul fiind transferat clientului, printr-un cost mai mic al creditului si o cerinta diminuata de garantare.

Raiffeisen Bank in rolul de originator

In programul JEREMIE, prin contractul semnat cu FEI, acesta din urma garanteaza 80% din fiecare credit eligibil inclus in portofoliu, acoperind pierderile pana la un maxim de 25% din valoarea portofoliului. La 31 Decembrie 2015, volumul portofoliului de credite aflat in securitizare este de 113,697 mii Ron integral garantat de EIF (la 31 decembrie 2014, portofoliul securitizat a fost in valoare de 242,185 mii Ron), dupa cum urmeaza:

Nivel Individual & Consolidat – Mii RON					
Valoarea totala a expunerilor din securitizari initiate	Protectia creditului pentru expunerile securitizate	Pozitii din securitizare: expunere initiala			Valoarea totala ponderata la risc a expunerii
		Total, din care:	deduse din fondurile proprii	supuse unor ponderi de risc *	
113,697	113,697	0	-	0	0

** determinarea cerintelor de capital se efectueaza aplicand Metoda Formulei Reglementate*

Mentionam ca in Decembrie 2014 acest program tratat ca securitizare a fost incheiat.

Rolurile bancii in procesul de securitizare

Raiffeisen Bank S.A. nu are investitii in pozitii de securitizare sau rescuritizare.

18. Practici de remunerare si recrutare

Sistemul de remunerare al Raiffeisen Bank S.A. este in conformitate cu si promoveaza un management corect si eficient al riscului si nu incurajeaza asumarea de riscuri ce depasesc nivelurile tolerate. Acesta este in linie cu strategia de business, obiectivele, valorile si interesele pe termen lung ale bancii si ale Grupului RBI si incorporeaza masuri pentru evitarea conflictului de interese.

Politicele de remunerare Raiffeisen Bank S.A. sunt aprobate de catre Consiliul de Supravegere RBRO, prin Comitetul de Remunerare.

Sistemul de compensare in Raiffeisen Bank S.A. este guvernat de urmatoarele principii:

- Sistemul de compensare sprijina strategia de business si obiectivele pe termen lung ale companiei, interesele si valorile, prin utilizarea setului de KPI-uri RBI si a competentelor culturale cheie.
- Principiile de compensare incorporeaza masuri pentru evitarea conflictului de interese.
- Politica si principiile de compensare sunt in concordanta si promoveaza practici solide si eficiente de management al riscului si evita plata variabila pentru asumarea riscului ce depaseste nivelul tolerat pentru institutie, prin KPI-uri si management de procese (ex: procesul de Management al Performantei, comitete de risc).
- Compensarea este bazata pe o structura functionala si este legata de performanta. In plus, reguli speciale se aplica pentru personalul a carui activitate profesionala are un impact material asupra profilului de risc („angajati identificati”).
- Compensarea este competitiva, sustenabila si rezonabila si este definita in acord cu valoarea relativa muncii, piata si practica.
- Compensarea fixa este principial definita in acord cu conditiile pietei.
- Structura compensarii (proportia platii variabile relativ la compensarea fixa) este echilibrata, ceea ce permite fiecarui angajat un nivel adecvat al remuneratiei, bazat pe salariul fix.
- Plata variabila totala nu limiteaza abilitatea RBRO sa isi intareasca baza de capital.
- Toate programele de plata variabila includ niveluri minime de performanta si praguri maxime de plata.
- Performanta este baza pentru toate schemele de compensare variabila si tine cont de:
 - Performanta RBRO, a unitatii (daca este cazul) si individuala (inclusiv respectarea codului de conduita si cerintelor de conformitate)
 - Costurile de risc, funding si capital.
- Performanta individuala este produsul rezultatelor obtinute si al comportamentelor/ competentelor, bazata atat pe masuri cantitative cat si calitative, evaluata in cadrul procesului de evaluare a performantei si luand in considerare criteriile financiare si non-financiare.
- Performanta Grupului/ unitatii este produsul rezultatelor obtinute plecand de la masuri cantitative, bazate pe un set de KPI-uri.
- Personalul angajat in functii de control este compensat independent de unitatea de business pe care o supravezeste, are autoritatea adecvata si remuneratia acestor angajati este determinata pe baza realizarii obiectivelor proprii, netinand cont de rezultatele zonei pe care o monitorizeaza. Structura de remuneratie fixa si variabila trebuie sa fie in favoarea remuneratiei fixe.

- Platile variabile garantate sunt utilizate in mod exceptional, putand fi oferite in primul an de contract.
- Platile legate de incetarea anticipata a unui contract vor reflecta performanta avuta de-a lungul timpului si nu vor rasplati performanta slaba.

Compensarea variabila reprezinta un element important al abordarii compensarii totale, scopul sau fiind de a atrage, motiva si retine angajatii. Asadar, trebuie sa aiba la baza criterii clare de performanta, cantitative si calitative care sunt legate de valoarea adaugata ajustata la risc.

Daca unui angajat i se plateste compensare variabila, aceasta se face pentru performanta masurata. Performanta se traduce in rezultate si comportamente: „ce” si „cum”, conform sistemului de management al performantei. Asadar toate schemele de compensare variabila sunt legate de managementul performantei sau un sistem comparativ de setare al tintelor.

Compensarea variabila este rezonabila si balansata in comparatie cu salariul de baza si in linie cu practicile pietei locale. Fiecare schema de plata variabila defineste un nivel tinta de plata variabila. Tinta de plata variabila poate fi exprimata ca procent din salariu sau in suma absoluta si reprezinta nivelul de plata variabila la o performanta de 100%.

Procesul de management al performantei furnizeaza o diferentiere a nivelurilor de performanta individuala, iar plata variabila este corespunzatoare. Diferentierea performantei este un element necesar al unei culturi a performantei – angajatii cu performante ridicate sunt diferentiati de cei cu performanta medie sau slaba.

Sistemele de compensare variabila (din punct de vedere al masurarii performantei si alocarii in cadrul institutiei) reflecta toate tipurile de risc prezent sau viitor, inclusiv riscuri dificil de masurat precum riscul de lichiditate, reputational si operational si sa ia in considerare costul capitalului si lichiditatea necesare.

Masurarea performantei pentru angajatii din functii de control (ex: risc, audit, conformitate) reflecta cerintele specifice acestor functiuni. Compensarea angajatilor din functiile de control este in acord cu atingerea obiectivelor legate de functiunile respective si intr-o maniera independenta de ariile de business pe care le supravegheaza, dar proportional cu rolul acestora in banca.

Remunerare variabila

Toate platile variabile, incluzand orice plata amanata, sunt efectuate numai daca sunt indeplinite urmatoarele criterii:

- Acest lucru este sustenabil din punct de vedere al situatiei financiare a Grupului RBI si al RBRO, justificat in functie de performanta bancii, a directiei sau a individului.
- Se atinge un profit net.

În 2015, urmând principiile generale și specifice de alocare, plata remunerației variabile (inclusiv acordarea plăților amânate) pentru categoria de angajați identificați se calculează și plătește astfel:

- 60% din bonusul anual se plătește imediat în numerar în proporție de 50% (plata imediată) și 50% prin Planul de Acțiuni Fantoma al RBI, care se plătește după o perioadă de retenție de un an.
- 40% din bonusul anual se amână pe o perioadă de 3 ani. Plata se face proporțional, 50% numerar și 50% prin Planul de Acțiuni Fantoma.

Informații cantitative cu privire la remunerația angajaților identificați sunt prezentate mai jos:

Numărul membrilor în echivalent normă întreaga	82
Numărul membrilor organului de conducere în funcția sa de conducere	7
Remunerația fixă totală (în euro), din care:	9.852.710
- numerar	9.852.710
- acțiuni și instrumente legate de acțiuni	-
- alte tipuri de instrumente	-
Remunerație variabilă totală (în euro), din care:	1.483.680
- numerar	1.145.696
- acțiuni și instrumente legate de acțiuni	337.984
- alte tipuri de instrumente	-
Suma totală a remunerației variabile acordate pentru anul 2015 și care a fost amânată (în euro), din care:	310.116
- numerar	155.058
- acțiuni și instrumente legate de acțiuni	155.058
- alte tipuri de instrumente	-
Art. 450 alin.(1) lit.h) pct.(iii) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 - suma totală a remunerației variabile amânate, datorate și neplătite, acordată în anii anteriori și nu în anul 2015 (în euro)	-
Suma totală a ajustărilor explicite în funcție de performanță de tip expost aplicate în anul 2015 remunerațiilor acordate în anii anteriori (în euro)	-
Numărul de beneficiari ai remunerațiilor variabile garantate (plăți noi cu încadrarea)	-
Suma totală a remunerațiilor variabile garantate (plăți noi cu încadrarea) (în euro)	-
Numărul de beneficiari ai plăților compensatorii	-
Suma totală a plăților compensatorii acordate în anul 2015 (în euro)	-
Art. 450 alin.(1) lit. h) pct.(vi) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 - cea mai mare plată compensatorie acordată unei singure persoane (în euro)	-
Numărul de beneficiari ai contribuțiilor la beneficiile discreționare de tipul pensiilor în anul 2015	-
Suma totală a contribuțiilor la beneficiile discreționare de tipul pensiilor (în euro) în anul 2015	-
Suma totală a remunerației variabile acordate pe perioade multianuale potrivit programelor care nu sunt revizuite anual (în euro)	-

In Raiffeisen Bank S.A., politica de recrutare pentru selectarea membrilor structurii de conducere stabileste criteriile si procedura conform carora trebuie evaluata compatibilitatea celor propusi/numiti ca membri ai organului de conducere, dar si criteriile de evaluare a celor care ocupa functii cheie.

Politica privind calificarea si experienta (Fit & Proper) din RBRO nu inlocuieste cerintele legale locale cu privire la pozitionarea membrilor conducerii sau a celor care detin functii cheie. Mai mult decat atat, aceasta stabileste procedurile interne aplicabile si criteriile pentru evaluarea compatibilitatii, in concordanta cu prevederile legale locale (Regulamentul BNR nr. 5/ 2013 cu privire la cerintele de prudentialitate ale institutiilor de credit, Regulamentul BNR nr. 6/ 2008 privind inceperea activitatii si modificarile in situatia institutiilor de credit, persoane juridice romane si a sucursalelor din Romania ale institutiilor de credit din state terte etc).

De asemenea, politica defineste masurile ce trebuie aplicate in situatiile in care aceste persoane nu sunt compatibile pentru pozitiiile in cauza si cum se asigura compatibilitatea permanenta.

Politica privind calificarea si experienta (Fit & Proper) din RBRO a fost elaborata pe baza directiilor stabilite in 22 Noiembrie 2012 de catre Autoritatea Bancara Europeana (EBA) in vederea evaluarii gradului de compatibilitate a membrilor organelor de conducere si celor care ocupa functii cheie si in concordanta cu cerintele legale.

Intrucat atat indrumarul EBA cat si Regulamentul BNR nr. 5/ 2013 cuprind mentiuni cu privire la importanta diversitatii la nivelul conducerii superioare, in plus fata de setul standard de criterii de compatibilitate reglementat prin politica privind calificarea si experienta, suntem constienti ca diferentele de gen, culturale, de educatie si experienta ale membrilor conducerii superioare nu pot decat sa adauge mai multa valoare organizatiei noastre.

Avand in vedere structura actuala a organului de conducere, facem precizarea ca principiul diversitatii din punct de vedere al genului a fost pus in aplicare prin numirea doamnei Anca Ioan in cadrul Consiliului de Supraveghere al Raiffeisen Bank S.A.

Informatii cu privire la cunostintele, calificarile si expertiza efectiva a membrilor organului de conducere sunt prezentate in Anexa 2.

19. Efectul de levier

In plus fata de cerintele minime de capital, CRR a introdus indicatorul efectului de levier ca instrument de limitare a riscului de indatorare excesiva.

Efectul de levier reprezinta acumularea excesiva de catre banci a unor expuneri in raport cu fondurile lor proprii. Indicatorul efectului de levier poate fi considerat un indicator simplificat de

solvabilitate datorita faptului ca masoara volumul activelor neponderate la risc comparativ cu fondurile proprii de nivel 1.

Procesul de gestionare a riscului asociat folosirii excesive a efectului de levier

Raiffeisen Bank S.A. monitorizeaza nivelul si modificarile indicatorului efectului de levier, precum si riscul legat de efectul de levier ca parte a procesului de evaluare a adecvarii capitalului intern (ICAAP).

Factorii cu impact asupra indicatorului efectului de levier in perioada de referinta

La data de 31 Decembrie 2015, indicatorul efectului de levier al RBRO la nivel individual si consolidate a fost de 7 %, dupa cum urmeaza (valorii in mii Ron):

Rezumatul reconcilierii activelor contabile si a expunerilor pentru calcularea indicatorului efectului de levier	Nivel Individual	Nivel Consolidat
Total active conform situatiilor financiare publicate	31,443,125	32,027,483
Ajustari pentru instrumentele financiare derivate	57,262	57,262
Ajustare pentru elementele extrabilantiere (si anume conversia expunerilor extrabilantiere in sume de credit echivalente)	3,990,301	4,009,120
Alte ajustari	(154,314)	(145,362)
Indicatorul de masurare a expunerii totale pentru calcularea indicatorului efectului de levier	35,336,374	35,948,149

Prezentarea informatiilor comune cu privire la indicatorul efectului de levier	Nivel Individual	Nivel Consolidat
Elemente bilantiere (cu exceptia instrumentelor financiare derivate, a SFT si a activelor fiduciare, dar incluzând garantiile reale). (Valoarea activelor deduse in momentul stabilirii fondurilor proprii de nivel 1)	31,291,085	31,874,878
	(154,314)	(145,362)
Total expuneri bilantiere (cu exceptia instrumentelor financiare derivate, a SFT si a activelor fiduciare)	31,136,771	31,729,515
Costul de inlocuire a tuturor tranzactiilor cu instrumente financiare derivate (si anume fara marja de variatie in numerar eligibila)	42,156	42,156
Sume suplimentare pentru expunerea potentiala viitoare (Potential Future Exposure – „PFE”) aferente tuturor tranzactiilor cu instrumente financiare derivate (metoda marcarii la piata)	57,262	57,262
Total expuneri la instrumente financiare derivate	99,418	99,418
Active SFT brute (fara recunoasterea compensarii), dupa ajustarea tranzactiilor contabile de vânzare	109,884	109,884
Total expuneri la tranzactiile de finantare prin titluri	109,884	109,884
Expuneri extrabilantiere exprimate in valoarea notionala bruta (Ajustari pentru conversia in sume de credit echivalente)	8,521,452	8,540,294
	(4,531,151)	(4,531,174)
Alte expuneri extrabilantiere	3,990,301	4,009,120
Fonduri proprii de nivel 1	2,968,909	3,030,458
Indicatorul de masurare a expunerii totale pentru calcularea indicatorului efectului de levier	35,336,374	35,947,936
Indicatorul efectului de levier	8.4%	8.4%

Defalcarea expunerilor bilantiere (cu exceptia instrumentelor financiare derivate, a SFT si a expunerilor exceptate)	Nivel Individual	Nivel Consolidat
Totalul expunerilor bilantiere (cu exceptia instrumentelor financiare derivate, a SFT si a expunerilor exceptate), din care:	31,291,085	31,874,878
<i>Expuneri aferente portofoliului de tranzactionare</i>	<i>487,018</i>	<i>487,018</i>
<i>Expuneri aferente portofoliului bancar, din care:</i>	<i>30,804,067</i>	<i>31,387,859</i>
Obligatiuni garantate	-	-
Expuneri considerate ca fiind suverane	10,626,016	10,811,486
Expuneri fata de administratii regionale, banci de dezvoltare multilaterala, organizatii internationale si entitati din sectorul public, care nu sunt tratate ca entitati suverane	790,255	807,437
Institutii	1,066,251	1,068,115
Expuneri garantate cu ipoteci asupra bunurilor imobile	4,829,075	4,862,860
Expuneri de tip retail	5,547,783	5,690,345
Societati	5,443,544	5,737,538
Expuneri in stare de nerambursare	494,352	508,511
Alte expuneri (de exemplu, titluri de capital, securitizari si alte active care nu corespund unor obligatii de credit);	2,006,792	1,901,567

20. Utilizarea abordării IRB în ceea ce privește riscul de credit

A. *Tipurile de abordări aprobate de Banca Națională a României*

A.1. Abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB)

Raiffeisen Bank S.A. aplică metoda IRB, exceptând tipurile de expuneri pentru care a fost primită aprobarea de aplicare a Abordării Standard (permanent sau temporar), detaliate după cum urmează:

A.2. Abordarea Standard Permanent

Conform prevederilor art. 150 din CRR, pentru următoarele clase de expuneri, banca îndeplinește condiții de utilizare parțială permanent:

- Expuneri față de administrațiile centrale sau băncile centrale, exprimate în moneda RON sau într-o valută a unui stat membru UE
- Expuneri față de Organizații Internaționale
- Expuneri față de Bănci Multilaterale de Dezvoltare
- Expuneri față de organisme administrative și entitățile fără scop lucrativ, incluzând entități aparținând sectorului public și biserici și comunități religioase
- Expuneri de tip retail aferente clienților persoane fizice cu tratament non-retail sau credite pentru achiziția de autoturisme sau cei care beneficiază de expuneri sub formă de scrisori de garanție

Aplicarea Abordării Standard Permanent pentru aceste clase de expuneri se datorează numărului limitat al contrapartilor iar implementarea unui sistem de rating pentru contrapartile respective constituie un efort excesiv pentru bancă, sau datorită apartenenței la unități operaționale de mică importanță, claselor de expuneri sau tipurilor de expuneri care nu sunt semnificative din perspectiva dimensiunii și a profilului de risc.

A.3. Abordarea Standard Temporar

Expuneri de tip retail, reprezentate de portofoliile de clienți de tip Professionals (din portofoliul Micro), respectiv cel achiziționat de la Citibank în 2013, au aprobarea de a utiliza temporar abordarea standard, până la aprobarea utilizării IRB.

B. Structura sistemelor interne de rating

Rating-urile externe sunt aplicate in mod direct doar in cazul operatiunilor de securitizare.

Pentru toate celelalte tipuri de active, un rating extern existent nu inlocuieste un rating intern si prin urmare nu anuleaza obligativitatea crearii unui rating intern. Rating-urile externe nu sunt utilizate ca input in niciunul dintre modelele de rating interne; rating-urile externe sunt utilizate doar in scopul comparatiei cu rating-urile interne. In procesul de determinare a rating-urilor interne, rating-urile externe si documentatia acestora sunt folosite exclusiv ca informatie aditionala.

Comparatia intre rating-urile interne si cele externe in tabele de mapare constituie un element de baza cu precadere in procesul de validare a modelelor de rating aferente portofoliilor cu probabilitate de nerambursare scazuta ("low-default").

Tabelul urmator prezinta tipurile de expuneri si modelul de rating folosit pentru fiecare dintre acestea:

Clasa de expuneri	Modelul de rating								
	CORP	LCO	SMB	SLOT	INS	SOV	LRG	FIN	CIU
Administratii centrale sau Banci centrale						X			
Municipalitati/Administratii publice locale							X		
Societati din sectorul public	X	X				X	X		
Banci Multilaterale de Dezvoltare								X	
Organizatii Internationale						X			
Institutii financiare								X	
Corporatii	X	X	X		X			X	X
Finantari specializate				X					
Persoane fizice non-retail	X	X							
Creante provenind din titluri de capital	X	X		X	X			X	

CORP: Corporatii/Companii, LCO: Companii Mari, SMB: Intreprinderi Mici si Mijlocii (IMM), SLOT: Finantari specializate, INS: societati de asigurare, SOV: Administratii Centrale, LRG: Administratii Publice Locale, FIN: Institutii Financiare, CIU: organisme de plasament colectiv

B.1 Utilizarea estimarilor interne

In conformitate cu abordarea IRB, estimari ale parametrilor interni de risc sunt utilizate nu doar in calcularea cerintei de capital, dar si pentru determinarea costului standard al riscului si capitalului economic.

B.2 Mecanisme de control pentru sistemele de rating

Modelele de rating non-retail sunt validate centralizat la nivelul RBI AG pentru toate institutiile membre ale Grupului RBI, de catre o structura subordonata sefului diviziei "Risk Controlling". Modelele de rating retail sunt revizuite local, iar validarea anuala este realizata prin intermediul unui Comitet de Validare la nivelul RBI Group. Prin urmare, aceasta structura de validare este independenta de zonele unde riscul de credit este generat. Sistemele de rating sunt revizuite cu ajutorul unor mecanisme de validare, pe baza urmatoarelor metode:

- Evaluarea documentatiei modelelor de rating

- Evaluarea ipotezelor ce stau la baza modelelor de rating (model design)
- Evaluarea calitatii datelor utilizate pentru validare
- Evaluarea aplicarii rezultatelor modelelor de rating
- Analize ale distributiei portofoliului pe clasele de rating
- Monitorizarea performantei de discriminare a rating-ului final
- Evaluarea performantei de discriminare a input-urilor individuale si a sub-modulelor sistemelor de rating
- Comparatia intre rata de nerambursare estimata si cea observata
- Evaluarea stabilitatii modelului de rating
- Determinarea si analiza matricelor de migrare
- Monitorizarea relatiei intre rating-urile interne si cele externe

B.3 Descrierea procesului de rating intern

B.3.1 Informatii generale

Un client este alocat unui anumit model de rating pe baza clasei de expuneri in care este incadrat la momentul calcularii rating-ului. Aceasta mapare intre clasa de expuneri si modelul de rating adecvat constituie o parte fixa a bazei de date de rating, ce documenteaza pasii de urmat in crearea unui rating, impreuna cu procesul de rating in sine.

In toate modelele de rating utilizate in Grupul RBI, "principiul celor patru ochi" (controlul dual) este aplicat cu strictete. Principiile de conformitate sunt documentate in baza de date de rating. Toti angajatii si comitetele implicate in procesul de rating trebuie inregistrati in aceasta baza de date.

Creantele provenite din titluri de capital sunt alocate unui model de rating in functie de tipul clientului respectiv. Pentru aceste tipuri de active expunerile ponderate sunt determinate folosindu-se metoda PD/LGD.

B.3.2 Modelul de rating Corporatii

Aria de Aplicabilitate

Clientii Corporatii/Companii sunt alocati fie modelului de rating Corporatii Mari, fie Corporatii, fie IMM. Delimitarea intre modelele Corporatii si IMM se bazeaza pe urmatoarele doua criterii, pentru care pragurile de delimitare sunt stabilite la nivelul fiecarei tari: "cifra de afaceri" si "expunerea fata de banca". Delimitarea intre modelele Corporatii Mari si Corporatii se bazeaza pe pragurile stabilite pentru criteriile "total venituri" si "total active"; ambele praguri trebuie depasite pentru incadrarea in modelul Corporatii Mari.

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating Corporatii a fost dezvoltat de experti RBI, pe baza datelor interne colectate din toate unitatile Grupului RBI, folosind metode statistice moderne, precum si rationamente expert ale analistilor de rating din RBI Viena si din alte unitati ale Grupului RBI.

Parametri cantitativi si calitativi sunt combinati statistic pentru a obtine o evaluare completa a bonitatii clientului.

Cu toate ca acesta este un model de rating statistic, analistul de rating poarta responsabilitatea finala a rating-ului alocat, astfel ca este necesara o evaluare critica a situatiilor financiare ale

clientului, precum și a parametrilor relevanți de natură calitativă. Dacă este necesar, analistul de rating poate ajusta manual rating-ul, astfel încât acesta să reflecte cât mai exact bonitatea clientului.

Modelul de Rating

Modelul de rating Corporației are două componente:

- **Analiza cantitativă**
Modelul este bazat pe evaluarea informațiilor financiare ale clientului. Variabilele cantitative incluse în model, precum și ponderea fiecărei variabile, au fost determinate statistic, având ca scop maximizarea puterii de discriminare pe o perioadă de un an. Scorul cantitativ ține seama și de tendințele recente în situația financiară a clientului, precum și de perspectivele acestuia.
- **Analiza calitativă**
Secțiunea calitativă se bazează pe un set de întrebări-cheie, la care analistul de rating furnizează răspuns. Setul de întrebări este construit într-o manieră care să favorizeze o evaluare obiectivă. Variabilele calitative, ponderea fiecărei variabile, precum și scorul alocat fiecărui posibil răspuns au fost determinate statistic, având ca scop maximizarea puterii de discriminare pe o perioadă de un an.

Rating-ul clienților Corporației rezultă din combinarea optimă a evaluării cantitative cu evaluarea calitativă, precum și posibilele semnale de avertizare. Modelul de rating Corporației evaluează riscul în mod diferit în funcție de sectorul de activitate al clientului și țara de reședință a acestuia.

Output-ul modelului de rating

Rezultatul final al modelului de rating Corporației este încadrarea clientului în una dintre cele 25 de clase de rating, fiecare având alocată o probabilitate de nerambursare.

Rating-ul clientului este un factor esențial în decizia de creditare și influențează semnificativ condițiile în care un client este creditat. De asemenea, rating-ul constituie baza pentru determinarea cerinței de capital.

Procesul de rating

Responsabilul de Clientela obține situațiile financiare și informațiile adiționale necesare pentru rating. Aceste informații sunt transmise către analistul de rating, împreună cu solicitarea de a alocă un rating clientului respectiv. Din acest moment, Responsabilul de Clientela nu mai are o influență directă în determinarea rating-ului.

Parametrii cantitativi și calitativi sunt înregistrați și procesați în modelul de rating exclusiv de către analistul de rating. Rezultatul acestui proces îl constituie determinarea unui rating intern și astfel încadrarea clientului într-o clasă de rating. Rating-urile astfel create sunt documentate în baza de date de rating.

B.3.3 Modelul de rating Corporații Mari

Aria de Aplicabilitate

Clienții Corporației/Companii sunt alocați fie modelului de rating Corporații Mari, fie Corporației, fie IMM. Delimitarea între modelele Corporației și IMM se bazează pe următoarele două criterii, pentru care pragurile de delimitare sunt stabilite la nivelul fiecărei țări: "cifra de afaceri" și "expunerea față

de banca". Delimitarea între modelele Corporații Mari și Corporații se bazează pe pragurile stabilite pentru criteriile "total venituri" și "total active"; ambele praguri trebuie depășite pentru încadrarea în modelul Corporații Mari.

Dezvoltare și Obiective

Modelul de rating Corporații Mari a fost dezvoltat de experți RBI, pe baza rating-urilor externe, a informațiilor financiare aferente acestor rating-uri externe, precum și pe baza datelor interne colectate din toate unitățile Grupului RBI, folosind metode statistice moderne, precum și raționamente expert ale analiștilor de rating din RBI Viena și din alte unități ale Grupului RBI.

Parametri cantitativi și calitativi sunt combinați pentru a obține o evaluare completă a bonității clientului.

Analiștul de rating poartă responsabilitatea finală a rating-ului alocat, astfel ca este necesară o evaluare critică a situațiilor financiare ale clientului, precum și a parametrilor de natură calitativă relevanți. Dacă este necesar, analiștul de rating poate ajusta manual rating-ul, astfel încât acesta să reflecte cât mai exact bonitatea clientului.

Modelul de Rating

Modelul de rating Corporații Mari are două componente:

- **Analiza cantitativă**
Modelul este bazat pe evaluarea informațiilor financiare ale clientului. Variabilele cantitative incluse în model, precum și ponderea fiecărei variabile, au fost determinate statistic, având ca scop maximizarea puterii de discriminare pe o perioadă de un an.
- **Analiza calitativă**
Secțiunea calitativă se bazează pe un set de întrebări-cheie, la care analiștul de rating furnizează răspuns. Setul de întrebări este construit într-o manieră care să favorizeze o evaluare obiectivă.

Rating-ul clienților Corporații Mari rezultă din combinarea evaluării cantitative cu evaluarea calitativă, luând în calcul tendințele recente în situația financiară a clientului, perspectivele acestuia, precum și posibilele semnale de avertizare. Modelul de rating Corporații Mari evaluează riscul în mod diferit în funcție de sectorul de activitate a clientului și țara de reședință a acestuia.

Output-ul modelului de rating

Rezultatul final al modelului de rating Corporații Mari este încadrarea clientului în una dintre cele 25 de clase de rating, fiecare având alocată o probabilitate de nerambursare.

Rating-ul clientului este un factor esențial în decizia de creditare și influențează semnificativ condițiile în care un client este creditat. De asemenea, rating-ul constituie baza pentru determinarea cerinței de capital.

Procesul de rating

Responsabilul de Clientela obține situațiile financiare și informațiile adiționale necesare pentru rating. Aceste informații sunt transmise către analiștul de rating, împreună cu solicitarea de a alocă un rating clientului respectiv. Din acest moment, Responsabilul de Clientela nu mai are o influență directă în determinarea rating-ului.

Parametrii cantitativi și calitativi sunt înregistrați și procesați în modelul de rating exclusiv de către analiștul de rating. Rezultatul acestui proces îl constituie determinarea unui rating intern și astfel

incadrarea clientului intr-o clasa de rating. Rating-urile astfel create sunt documentate in baza de date de rating.

B.3.4 Modelul de rating Intreprinderi Mici si Mijlocii (IMM)

Aria de Aplicabilitate

Delimitarea intre modelele Corporatii si IMM se bazeaza pe urmatoarele doua criterii, pentru care pragurile de delimitare sunt stabilite la nivelul fiecarei tari: "cifra de afaceri" si "expunerea fata de banca".

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating IMM a fost dezvoltat de experti din cadrul RBI in baza informatiilor relevante din toate unitatile din cadrul Grupului, precum si in baza unor metode statistice complexe si a expertizei analistilor de rating din Departamentul Credit Management Retail din RBI.

Parametrii cantitativi, calitativi si comportamentali sunt combinati statistic pentru a obtine o evaluare completa a bonitatii clientului.

Analistul de rating poarta responsabilitatea finala a rating-ului alocat, astfel ca este necesara o evaluare critica a situatiilor financiare ale clientului IMM, precum si a parametrilor de natura calitativa relevanti. Daca este necesar, analistul de rating poate ajusta manual rating-ul, astfel incat acesta sa reflecte cat mai exact bonitatea clientului.

Modelul de Rating

Modelul de rating IMM are trei componente:

- **Analiza cantitativa**
Modelul este bazat pe evaluarea informatiilor financiare ale clientului. Variabilele cantitative incluse in model au fost determinate statistic, pe baza puterii lor de discriminare.
- **Analiza calitativa**
Sectiunea calitativa se bazeaza pe un set de 31 de parametri, grupati in sase categorii principale. Parametrii sunt determinati in urma unui proces de selectie si evaluare statistica, dar incorporeaza si experienta expertilor in creditare IMM.
- **Analiza comportamentala**
In cadrul componentei comportamentale a rating-ului, sunt evaluate informatii cu privire la operatiunile de cont curent, produsele de creditare si de leasing ale clientului IMM. Datele sunt livrate automat, cu o frecventa lunara.

Rating-ul clientilor IMM rezulta din combinarea evaluarii cantitative, calitative si comportamentale, conducand la incadrarea clientului in clasa corecta de rating.

Output-ul modelului de rating

Modelul de rating IMM are in total 12 clase de rating. Rating-ul clientului este un factor esential in decizia de creditare si influenteaza semnificativ conditiile in care un client este creditat.

Procesul de rating

Rating-ul este detminat de catre Responsabilul de Clientela IMM si Analistul de Risc IMM, cu experienta si buna cunoastere a segmentului IMM. Responsabilul de Clientela IMM are doar dreptul

de a initia si propune un rating, care este apoi revizuit de catre Analistul de Risc IMM, respectandu-se "principiul celor patru ochi" (control dual). Rating-urile astfel create sunt documentate in baza de date de rating.

B.3.5 Modelul de rating Administratii Centrale (Rating-ul de tara)

Aria de Aplicabilitate

Rating-ul de tara este aplicabil ca:

- Rating de contrapartida pentru Administratia Centrala, Banca Centrala si entitati cu scop administrativ subordonate direct Administratiei Centrale.
- Estimare a riscului de tara, in scopul alocarii de limite de tara in cadrul unor tranzactii transfrontaliere.
- Plafon pentru estimarea riscului de transfer.

In cazul aplicarii ca rating de contrapartida, rating-ul este utilizat atat pentru expunerile denumite in moneda nationala, cat si in monede straine.

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating Administratii Centrale a fost introdus in Decembrie 1999, ca raspuns la criza din Asia din 1997/98. Modelul a fost revizuit in 2002, pentru a raspunde cerintelor Basel II. Cu ajutorul acestui model de rating Grupul RZB poate evalua riscul de tara, pe baza informatiilor publice disponibile cu privire la situatia economica si politica din tara respectiva.

Scorul total este mapat cu o clasa de rating, careia ii corespunde o probabilitate de nerambursare. Modelul prezinta o corelatie ridicata cu rating-urile externe.

In cadrul Grupului RZB, rating-ul de tara este determinat intr-o maniera centralizata, de catre un departament specializat din RBI AG, fiind pus la dispozitia tuturor entitatilor Grupului RZB. Rating-ul de tara RZB este singurul rating ce poate fi utilizat in aplicatiile de credit pentru contrapartide Administratii Centrale.

Modelul de Rating

Modelul de rating Administratii Centrale diferentiaza intre tari industrializate si tari in curs de dezvoltare. Aceasta distinctie se face ca urmare a faptului ca nivelul de datorie externa, capacitatea de acoperire a serviciului datoriei si nivelul de lichiditate externa sunt factori extrem de importanti in evaluarea riscului tarilor in curs de dezvoltare, dar prezinta doar o importanta secundara in evaluarea riscului tarilor industrializate.

Modelul de rating pentru tarile industrializate este bazat pe criteriile Tratatului de la Maastricht.

Modelul de rating pentru tarile in dezvoltare este format din 15 parametri cantitativi si 12 parametri calitativi. Parametrii inclusi in model explica intr-o maniera adecvata schimbarile in pozitia economica si externa ale unei tari.

Procesul de rating

Rating-urile de tara sunt create intr-o maniera centralizata de catre un departament de analiza specializat din cadrul RBI AG, ce opereaza independent de zona de front office. Rating-ul este creat si arhivat intr-o baza de date interna, apoi pus la dispozitia entitatilor Grupului. Rating-ul de tara stocat in aceasta baza de date este utilizat in mod automat ca plafon de tara in alte modele de rating.

Analiza cantitativa se bazeaza pe informatii publice disponibile din surse de incredere precum Fondul Monetar International, Banca Mondiala, institute nationale de statistica, Institute of International Finance sau Economist Intelligence Unit. Analiza calitativa se bazeaza pe informatii din presa, din rapoarte de risc specializate si din discutii cu manageri din tarile respective.

Un rating este creat pentru fiecare dintre tarile pentru care entitatile din Grupul RBI au stabilite limite de tara, asadar nu doar in cazurile in care exista o expunere fata de o contrapartida de tip Administratie Centrala sau Banca Centrala. Acest lucru inseamna ca numarul tarilor cu rating este mai mare decat numarul expunerilor active fata de Administratiile Centrale sau Bancile Centrale.

Departamentele de relatie cu clientela solicita initierea unui rating de tara ori de cate ori noi limite de tara sunt solicitate.

Rating-urile sunt de regula determinate cel putin o data pe an si revizuite in mod constant de catre analisti pentru a tine seama de posibile tendinte negative.

Ca si in cazul celorlalte modele de rating din Grupul RBI, este respectat "principiul celor patru ochi" (control dual).

B.3.6 Modelul de rating Banci si Institutii Financiare

Aria de Aplicabilitate

Modelul de rating pentru banci si institutii financiare este utilizat in Grupul RBI pentru evaluarea bonitatii contrapartidelor de tip institutie financiara. Rating-ul este un factor esential in decizia de creditare.

Dezvoltare si Obiective

RZB a conceput acest model de rating la mijlocul anilor 1990, dar modelul a cunoscut si dezvoltari ulterioare. Cea mai recenta adaptare a modelului dateaza din 2001, varianta ce este utilizata pana in prezent. Modelul este aplicat in mod uniform pentru evaluarea tuturor bancilor si institutiilor financiare nebancale.

Un element esential al modelului il constituie comparatia intre entitati similare; banci din aceeasi regiune economica si avand modele de afaceri similare sunt comparate intre ele. Modelul de rating Banci si Institutii Financiare este un model expert.

Modelul prezinta o corelatie ridicata cu rating-urile externe.

Modelul de Rating

Modelul de rating pentru banci cuprinde urmatoarele sectiuni: sectiunea cantitativa, cea calitativa, estimarea riscului si evaluarea calitatii informatiilor.

Urmatorii parametri sunt analizati in sectiunea cantitativa:

- Profitabilitatea (sunt analizati diversi indicatori de profitabilitate, structura veniturilor si evolutia veniturilor in timp)
- Capitalizarea (indicatori de capital, evolutia in timp, structura capitalului, rata de acedvare a capitalului)
- Structura de finantare si lichiditatea (este analizata structura de finantare si evolutia acesteia si diversi indicatori de lichiditate)
- Calitatea activelor (structura activelor in general si a portofoliului de credite in special, evolutia in timp, nivelul creditelor neperformante si gradul de acoperire cu provizioane)

Sectiunea calitativa evalueaza mediul in care institutia financiara opereaza, precum si alte informatii, ca de exemplu:

- Actionarii si bonitatea lor
- Probabilitatea de a primi sprijin financiar, intern sau extern
- Riscul sectorului bancar in general
- Pozitia bancii in cadrul sectorului bancar
- Evaluarea strategiei si a managementului

Pentru estimarea riscului, se evalueaza riscurile implicate de activitatile desfasurate de catre institutia financiara plecand de la tipul activitatii, structura bilantului si a contului de profit si pierdere si in functie de dependenta activitatilor de mediul economic si de mediul social.

Rating-ul bancii este plafonat de rating-ul tarii in care opereaza (asa cum rezulta acesta din modelul de rating Administratiei Centrale).

Output-ul modelului de rating

Modelul are noua clase de rating plus o clasa pentru clientii aflati in incapacitate de plata.

In paralel cu procesul de determinare a rating-ului, analistul intocmeste o analiza scrisa ce contine evaluarea informatiilor esentiale, de natura cantitativa si calitativa, pentru contrapartida respectiva.

Procesul de rating

Rating-urile pentru banci si institutii financiare nebankare sunt create intr-o maniera centralizata de catre un departament de analiza specializat din cadrul RBI AG, ce opereaza independent de zona de front office. Rating-ul este creat si arhivat intr-o baza de date interna, apoi pus la dispozitia entitatilor Grupului.

Rating-ul initial se acorda unei contrapartide noi de tip banca/ institutie financiara nebankara la momentul inceperii relatiei cu aceasta. Pentru toti clientii activi, rating-ul este actualizat o data pe an sau ori de cate ori apar informatii de natura a influenta rating-ului.

Nici analistul si nici o alta entitate din cadrul Grupului nu are autoritatea de a modifica rating-ul final produs de model.

B.3.7 Modelul de rating Companii de Asigurare

Aria de Aplicabilitate

Modelul de rating pentru companii de asigurare este utilizat in Grupul RBI pentru evaluarea bonitatii contrapartidelor de tip companii de asigurare sau similare. Rating-ul este un factor esential in decizia de creditare.

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating a fost dezvoltat intern in 2002, pe baza experientei acumulate prin dezvoltarea si utilizarea modelului de rating Banci si Institutii Financiare. Modelul este aplicat in mod uniform la nivel international pentru evaluarea tuturor companiilor de asigurari.

Sectiunea cantitativa a modelului de rating Companii de Asigurare este construita pe baza unui sistem de tip benchmark/ standard si constituie un model expert.

Modelul de Rating

Modelul de rating pentru companii de asigurare cuprinde urmatoarele sectiuni: sectiunea cantitativa, cea calitativa si evaluarea riscului. Atat indicatorii financiari, cat si ponderile acestora in cadrul modelului difera in functie de tipul produselor de asigurare oferite de companie: asigurari generale sau asigurari de viata.

Urmatorii parametri sunt analizati in sectiunea cantitativa:

- Venituri
- Structura primelor subscribe
- Capitalizare si solvabilitate
- Rezerve actuariale
- Lichiditate

Sectiunea calitativa evalueaza mediul in care compania de asigurari opereaza, precum si alte informatii, ca de exemplu:

- Actionarii si bonitatea lor
- Probabilitatea de a primi sprijin financiar, intern sau extern
- Modificari in cadrul legislativ ce reglementeaza sectorul asigurarilor
- Riscul economic in general si in sectorul asigurarilor in special, pe piata unde compania opereaza
- Pozitia companiei in cadrul sectorului de asigurari

Pentru estimarea riscului, se evalueaza riscurile implicate de activitatile desfasurate de catre institutia financiara plecand de la tipul activitatii, structura bilantului si a contului de profit si pierdere si in functie de dependenta activitatilor de mediul economic si de mediul social.

Output-ul modelului de rating

Modelul are noua clase de rating plus o clasa pentru clientii aflati in incapacitate de plata.

In paralel cu procesul de determinare a rating-ului, analistul intocmeste o analiza scrisa, ce contine evaluarea informatiilor esentiale, de natura cantitativa si calitativa, pentru contrapartida respectiva.

Procesul de rating

Rating-urile pentru companiile de asigurari sunt create intr-o maniera centralizata de catre un departament de analiza specializat din cadrul RBI AG, ce opereaza independent de zona de front office.

Rating-ul este creat si arhivat intr-o baza de date interna, apoi pus la dispozitia entitatilor Grupului.

Rating-ul initial se acorda unei contrapartide noi de tip companie de asigurari la momentul inceperii relatiei cu aceasta. Pentru toti clientii activi, rating-ul este actualizat o data pe an sau ori de cate ori apar informatii de natura a influenta rating-ul.

Nici analistul si nici o alta entitate din cadrul Grupului nu are autoritatea de a modifica rating-ul final produs de model.

B.3.8 Modelul de rating Organisme de Plasament Colectiv (OPC)

Aria de Aplicabilitate

Modelul de rating pentru OPC este utilizat in Grupul RBI pentru evaluarea bonitatii contrapartidelor de tip fonduri de investitii sau similare. Rating-ul este un factor esential in decizia de creditare.

Dezvoltare si Obiective

Modelul de rating a fost dezvoltat în 2006. Modelul este aplicat în mod uniform pentru evaluarea tuturor OPC-urilor la nivel internațional, ținând seama în special de reglementările stabilite prin directiva Uniunii Europene privind UCITS.

Modelul de rating OPC dezvoltat de RZB produce un rating relevant din punct de vedere al riscului de credit, nu din punct de vedere al deciziei de investiție. Obiectivul rating-ului este de a estima riscul de credit al contrapartidelor ce din punct de vedere legal și organizațional au structura unui organism de plasament colectiv.

Modelul de Rating

Modelul de rating pentru OPC cuprinde două secțiuni: cantitativă și calitativă. În secțiunea cantitativă, scorul aferent parametrilor individuali este calculat automat, pe baza unor benchmark-uri/ standarde. Scorurile din secțiunea calitativă sunt alocate manual de către analistul de rating, pe baza unui manual de scoring.

Output-ul modelului de rating

Modelul are noua clase de rating plus o clasă pentru clienții aflați în incapacitate de plată. În paralel cu procesul de determinare a rating-ului, analistul întocmește o analiză scrisă, ce conține evaluarea informațiilor esențiale, de natură cantitativă și calitativă, pentru contrapartida respectivă.

Procesul de rating

Rating-urile pentru OPC-uri sunt create într-o manieră centralizată de către un departament de analiză specializat din cadrul RBI AG, ce operează independent de zona de front office. Rating-ul este creat și arhivat într-o bază de date internă, apoi pus la dispoziția entităților Grupului.

Rating-ul inițial se acordă unei contrapartide noi de tip OPC la momentul începerii relației cu aceasta. Pentru toți clienții activi, rating-ul este actualizat o dată pe an sau ori de câte ori apar informații de natură a influența rating-ul.

Nici analistul și nici o altă entitate din cadrul Grupului nu are autoritatea de a modifica rating-ul final produs de model.

B.3.9 Modelul de rating Administrații Publice Locale (APL)

Aria de Aplicabilitate

Modelul de rating pentru APL este utilizat în Grupul RBI pentru evaluarea bonității contrapartidelor de tip administrații publice locale și entități administrative asociate. Rating-ul este un factor esențial în decizia de creditare.

Dezvoltare și Obiective

Modelul de rating APL a fost dezvoltat în 2003 și 2004 de către RZB în cooperare cu entități din Grupul RBI. Adaptări ale modelului la specificul local au fost dezvoltate, acolo unde acest lucru a fost necesar, de exemplu din cauza reglementărilor contabile și a cadrului legislativ diferit în unele țări din Europa de Est. Modelul de rating APL este un model expert.

Modelul de Rating

Modelul de rating pentru APL cuprinde două secțiuni: cantitativă și calitativă. În secțiunea cantitativă, scorul aferent parametrilor individuali este calculat automat, pe baza unor benchmark-uri/

standarde. Scorurile din secțiunea calitativă sunt alocate manual de către analistul de rating, pe baza unui manual de scoring.

Valorile parametrilor cantitativi sunt calculate pe baza situațiilor financiare ale clienților și a bazelor de date statistice, dacă sunt disponibile. Acești parametri evaluează capacitatea de a genera venituri, gradul de flexibilitate bugetară și nivelul de îndatorare.

Parametrii calitativi includ de exemplu nivelul de dezvoltare economică, factori de natură politică, gradul de dezvoltare a infrastructurii.

Rating-ul APL este plafonat de rating-ul de țară (asa cum rezulta acesta din modelul de rating Administrației Centrale).

Output-ul modelului de rating

Rezultatul combinării secțiunii cantitative și calitative este mapat pe o scală cu zece clase de rating (inclusive clasa pentru clienții aflați în incapacitate de plată).

Procesul de rating

Rating-urile pentru APL sunt create într-o manieră descentralizată, de către un analist de rating din entitatea RBI ce desfășoară relații de creditare cu respectiva APL. Rating-ul este creat și arhivat într-o bază de date internă, apoi pus la dispoziția entităților Grupului.

Rating-ul inițial se acordă unei contrapartide noi de tip APL la momentul începerii relației cu aceasta. Pentru toți clienții activi, rating-ul este actualizat o dată pe an sau ori de câte ori apar informații de natură a influența rating-ul.

Nici analistul și nici o altă entitate din cadrul Grupului nu are autoritatea de a modifica rating-ul final produs de model.

B.3.10 Modelul de rating Finantari Specializate

Aria de Aplicabilitate

Termenul "finantare specializată" ("specialized lending"), așa cum este utilizat în Directiva UE, se referă la finanțări structurate și reprezintă un segment al clasei de clienți Corporații. Acest segment se diferențiază de clienții Corporații în sens restrâns prin aplicarea criteriilor definite în Directiva UE:

- Finanțarea unor active
- Acces la și control asupra fluxurilor de numerar generate de activul finanțat
- Acces la și control asupra activului finanțat
- Sursa de rambursare a unei "finantari specializate" trebuie să se bazeze predominant pe fluxurile de numerar generate de activele finanțate, ci nu pe fluxurile de numerar generate per total de către o companie operațională.

În conformitate cu definiția de mai sus, finanțarea achizițiilor de companii nu este clasificată ca finanțare specializată.

Modelul de rating dezvoltat de RBI acoperă următoarele sub-categorii:

- Finanțare de real estate
- Finanțarea de active mobile (avioane, vase etc.)
- Finanțare de proiect în sens strict (active imobilizate precum hale industriale, centrale electrice etc.)

Dezvoltare și Obiective

Modelul de rating a fost dezvoltat intern de experți RBI și înglobează experiența Grupului pe toate piețele unde acesta activează.

Modelul de rating clasifică proiectele în cinci clase de risc, care nu reflectă probabilitatea de nerambursare, ci o combinație între performanța economică a proiectului finanțat (PD) și situația bancii cu privire la garanțiile obținute (LGD).

Modelul de Rating

În conformitate cu cerințele Directivei UE, modelul de rating pentru finanțări specializate cuprinde două secțiuni: performanța economică a proiectului și situația bancii cu privire la garanțiile obținute. Performanța economică este evaluată cu ajutorul unor parametri cantitativi și calitativi, combinați într-un singur scor:

- **Analiza cantitativă**
Modelul se bazează pe evaluarea performanței economice a proiectului de-a lungul perioadei maxime acceptabile de creditare, în relație cu serviciul datoriei. Perioada maximă acceptabilă de creditare este aliniată la politica de creditare practică de bancă. Evaluarea are ca element central rata medie de acoperire a serviciului datoriei de-a lungul acestei perioade, rata de acoperire care este comparată cu benchmark-uri/ standarde uzuale în sectorul respectiv.
- **Analiza calitativă**
Sunt evaluați parametri esențiali care determină succesul proiectului cum ar fi:
 - Management și sponsor (experiența în domeniul specific proiectului, alte proiecte derulate)
 - Condițiile de bază ale proiectului (locatie, echipament tehnic)
 - Structura de finanțare (amortizabil, platibil într-o singură tranșă, valoare reziduală)

Output-ul modelului de rating

Scorul performanței economice și rezultatul evaluării garanției sunt combinate pentru a alocă proiectul unei clase de rating ("slot").

Procesul de rating

Coordonatorul de produs/Responsabilul de clientela propune un rating; este aplicat "principiul celor patru ochi" (control dual), astfel ca Managerul de risc cu responsabilități de rating fie confirmă rating-ul propus, fie propune un alt rating. Sistemul de rating prezintă ambele propuneri – și al Coordonatorului de produs și al Managerului de risc.

Dacă sunt propuse rating-uri diferite și nu se ajunge la un consens, rating-ul propus de Managerul de risc este aplicabil. Totuși, Coordonatorul de produs poate iniția un proces de escaladare, ce poate culmina cu modificarea rating-ului de către Chief Risk Officer (CRO).

B.3.11 Modelul de Rating pentru expuneri de tip retail (persoane fizice și Micro companii)

Aria de Aplicabilitate

Modelul de scoring este utilizat în Raiffeisen Bank S.A. pentru evaluarea bonității contrapartilor de tip persoane fizice și clienți IMM (Micro) cu produse standard pentru expunerile de tip retail; expunerile retail sunt prezente în toate cele 3 sub-segmentari, respectiv expuneri de tip retail

garantate cu bunuri imobiliare, expuneri de tip retail reinnoibile si alte expuneri de tip retail. Scorul este factor de decizie in procesul de creditare.

Dezvoltare si Obiective

Modelele de Scoring pentru retail au fost dezvoltate initial in perioada 2005-2007 de catre Raiffeisen Bank S.A. in cooperare cu expertii Grupul RBI sau extern. In functie de performanta modelelor, care reflecta atat structura achizitiei cat si evolutia cadrului macro-economic, acestea au mai facut obiectul redevoltarii pe parcursul timpului.

Incepand cu Decembrie 2013, banca a primit aprobarea de a utiliza rezultatele modelului de rating pentru determinarea cerintelor de capital. Modelele de rating au fost dezvoltate pe baza datelor locale.

Modelul de rating (PD, LGD si CF)

Sistemul de rating aferent probabilitatii de nerambursare (PD) se bazeaza pe scorul fiecărei expuneri individuale si pe functia de calibrare corespunzatoare. Pentru fiecare produs in parte, performanta expunerii este evaluata prin utilizarea fie a scorului de aplicatie, fie a scorului comportamental, in functie de vechimea expunerii in portofoliu. Astfel, toate expunerile cu o vechime mai mica de 6 luni sunt evaluate utilizand scorul de aplicatie, iar pentru celelalte se utilizeaza scorul comportamental.

Pierderea in caz de nerambursare (LGD) este determinata la nivel de portofoliu pentru produsele negarantate. Pentru produsele garantate, alocarea la clasa de rating a LGD se face pe baza statusului de default sau non-default si a valorii individuale calculate de LGD. Pentru clientii de tip Micro Companii, alocarea la segmentarea de LGD se realizeaza in functie de gradul de garantare. Garantiile utilizate in estimarea LGD respecta criteriile de eligibilitate prevazute in CRR.

Factorii de conversie (CF) sunt determinati la nivelul fiecărei expuneri in functie de gradul de utilizare a limitei.

In afara calculului valorilor ponderate la risc a expunerilor, estimarile interne mai sunt utilizate la raportarea catre Grup, la alocarea de capital economic si in procesele uzuale de business (selectie de clienti potrivit unor criterii pre-definite).

Output-ul modelului de rating

Rezultatul sistemului de scoring este calibrat pe o scala cu zece clase de rating, din care o clasa aferenta expunerilor aflate in stare de nerambursare.

Procesul de scoring

Scoring-urile pentru persoane fizice si Micro companii au fost dezvoltate local, pe baza datelor disponibile Raiffeisen Bank S.A, intern sau extern. Departamentele de relatie cu clientela solicita initierea unui pre-scoring cu ocazia intocmirii unei aplicatii de credit (scoring de aplicatie). Pre-scoringul devine score final de aplicatie odata cu finalizarea si verificarea datelor de creditare.

Pentru toti clientii activi, scoring-ul este actualizat dupa 6 luni, in functie de comportamentul respectivului client (scoring comportamental)

Nici analistul si nici o alta autoritate din cadrul Grupului nu are autoritatea de a modifica scoring-ul final produs de model.

B.4 Comparatie intre estimarile institutiei si rezultatele efective

Calitatea procesului de rating si rezultatele estimarii probabilitatilor de nerambursare sunt verificate cu regularitate in cadrul procesului de validare, prin comparatia intre probabilitatile de nerambursare estimate si rata de nerambursare efectiv observata pentru fiecare clasa de rating. Testele de calibrare ce vizeaza corelatia evenimentelor de situatia de nerambursare sunt aplicate pentru a determina precizia estimarilor. Rezultatele acestor teste cantitative sunt apoi supuse unor analize calitative de cauzalitate.

B.5 Metodele si datele folosite pentru estimarea si validarea probabilitatii de nerambursare

Probabilitatea de nerambursare estimata pentru fiecare clasa de rating indica probabilitatea ca un client alocat respectivei clase de rating sa ajunga in stare de nerambursare in urmatoarele 12 luni.

Modele de rating, altele decat cele pentru client retail:

Probabilitatea de nerambursare estimata pentru fiecare clasa de rating indica probabilitatea ca un client alocat respectivei clase de rating sa ajunga in stare de nerambursare in urmatoarele 12 luni.

Probabilitatile de nerambursare (PD) sunt estimate intern pentru urmatoarele modele de rating non-retail: Corporatii, Corporatii Mari, IMM, Administratii Centrale, Banci si Institutii Financiare, Companii de Asigurare, Administratii Publice Locale si Organisme de Plasament Colectiv. In cazul modelului de rating Finantari Specializate, alocarea clientilor intr-una dintre cele cinci clase de risc (dintre care o clasa reflecta situatia de nerambursare) se face prin combinarea performantei economice a proiectului si a situatiei bancii cu privire la garantiile obtinute, in conformitate cu legislatia de reglementare.

Probabilitatile de nerambursare se refera la o perioada de 12 luni si contin o marja de prudentialitate adecvata.

Estimarea probabilitatilor de nerambursare pentru o perioada de 12 luni se bazeaza pe definitia utilizata intern in cadrul Grupului RBI pentru starea de nerambursare, ce reprezinta o implementare specifica la nivelul Grupului a definitiei starii de nerambursare conform Basel II. Urmatoarele elemente concrete sunt luate in calcul cu privire la starea de nerambursare:

- Initierea procedurilor de insolventa
- Stergere de creanta (totala sau partiala)
- Declararea scadentei anticipate
- Restructurarea soldului creditului, ce genereaza o diminuare materiala a valorii sale
- Renuntarea la incasarea (totala sau partiala) dobanzilor datorate
- Vanzarea creantei cu inregistrarea unei pierderi economice materiale pentru banca
- Intarzierea la plata mai mare de 90 de zile pentru orice obligatie materiala din credite
- Retragerea licentei (aplicabil pentru institutiile financiare)
- Moratoriu de plata
- Pieredere economica asteptata pentru banca

Output-ul modelelor de rating statistice (Corporatii, Corporatii Mari, IMM) este o probabilitate de nerambursare (PD) individuala, pe o scala de la 0 la 1, alocata fiecarui client. PD-urile sunt recalibrate in baza DR-urile medii pe termen lung. O marja de prudentialitate este adaugata, pentru a se ajunge la rezultatul final. Pe baza acestui PD, clientii sunt alocati in clase de rating; pentru fiecare clasa de rating sunt definite limite minime si maxime pentru probabilitatea de nerambursare.

Pentru calculul activelor ponderate la risc se foloseste o singura valoare de PD reprezentativa pentru fiecare clasa de rating.

Pentru portofoliile cu probabilitate de nerambursare scazuta ("low-default") – Administratii Centrale, Banci si Instituti Financiare, Companii de Asigurare – care prezinta un numar foarte mic de cazuri de nerambursare, sunt folosite informatii privind nerambursarea din Moody's Credit Risk Calculator, incepand cu ianuarie 1983. Aceste date sunt ajustate pentru a reflecta intr-o maniera prudenta specificul portofoliului Grupului RZB si istoricul Grupului cu privire la evenimentele de nerambursare. Pentru portofoliul low-default Administratii Publice Locale probabilitatile de nerambursare pentru o perioada de 12 luni sunt estimate cu ajutorul unei combinari ponderate intre probabilitatea de nerambursare determinata intern pentru Administratia Centrala si probabilitatile de nerambursare calculate prin metoda Pluto-Tasche, ajustate pentru a reflecta intr-o maniera prudent specificul portofoliului.

Pentru portofoliul low-default Organisme de Plasament Colectiv probabilitatile de nerambursare pentru o perioada de 12 luni sunt estimate pe baza rating-urilor externe de risc de credit si a unei analize interne cu privire la gradul de indatorare.

In cazul tuturor portofoliilor low-default, la estimarea finala a probabilitatii de nerambursare se pot aplica ajustari prudentiale aditionale.

Modele de rating pentru client retail:

Probabilitatile de nerambursare (PD) sunt estimate intern. Probabilitatile de nerambursare, se refera la o perioada de 12 luni si contin o marja de prudentialitate adecvata. Estimarea probabilitatilor de nerambursare pentru o perioada de 12 luni se bazeaza pe definitia interna a starii de nerambursare, ce reprezinta o implementare specifica la nivelul bancii a definitiei starii de nerambursare, conform CRR.

Output-ul modelelor de rating statistice (Micro/PF) este o probabilitate de nerambursare (PD) individuala, pe o scala de la 0 la 1, alocata fiecarui client sau cont. Fiecare client/cont din portofoliu este evaluat lunar prin intermediul unui scor, pe baza caruia este alocat clasei de rating corespunzatoare. Pentru calculul activelor ponderate la risc se foloseste valoarea de PD asociata clasei de rating.

Modelele utilizate in procesul de alocare de rating (scorecarduri, PD, LGD, CF) sunt validate cu o frecventa trimestriala. Revizuirea acestora, este realizata de catre persoane care fac parte din unitatea de control a riscului de credit, independente de cei responsabili cu modelarea. Revizuirea modelelor este realizata cu o frecventa anuala, iar documentatia rezultata este supusa validarii in cadrul unui comitet de validare de la nivelul Grupului RBI.

B.6. Abateri semnificative de la definitia starii de nerambursare

Nu este cazul, deoarece definitia starii de nerambursare utilizata de Raiffeisen Bank S.A. este cea reglementata in art.178 din CRR.

C. Defalcarea expunerilor aferente riscului de credit

La 31 Decembrie 2015, valoarea totala a expunerilor, valoarea expunerilor rezultate dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit, precum si ponderile de risc medii utilizate si volumul ajustarilor de valoare si a provizioanelor aferente expunerilor pentru care cerintele de capital se determina aplicand Abordarea bazata pe modele interne de rating, se prezinta dupa cum urmeaza:

Nivel Individual & Consolidat – Mii Ron	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnichilor de diminuare a riscului de credit	Pondere de risc medie	Cerinte de capital	Ajustari de valoare si provizioane*
Abordarea bazata pe modele interne de rating (IRB)	26,794,136	25,667,185	60%	998,968	1,812,294
Abordari IRB in care nu se utilizeaza nici estimari proprii ale pierderii in caz de nerambursare (LGD), nici factori de conversie	12,839,465	12,881,741	79%	533,647	776,149
Administrații centrale și banci centrale	1,095	58,247	20%	923	0
Instituții	3,230,075	3,311,918	60%	95,110	5
Socetați - IMM-uri	4,470,182	4,357,811	80%	184,674	305,069
Socetați – Finanțari specializate	851,880	851,880	61%	41,357	76,219
Socetați - Altele	4,286,233	4,301,885	96%	211,582	394,856
Abordari IRB in care se utilizeaza estimarile proprii ale pierderii in caz de nerambursare (LGD) și/sau factori de conversie	13,840,974	12,785,444	47%	465,321	1,036,145
Retail – Expunerile IMM-urilor garantate cu bunuri imobile	0	0	0%	0	0
Retail – Expunerile socetaților, altele decât IMM-uri, garantate cu bunuri imobile	6,215,504	5,159,974	30%	123,216	551,155
Retail – Expuneri eligibile reinnoibile	2,640,604	2,640,604	23%	40,656	24,600
Retail – Alte IMM-uri	1,011,902	1,011,902	83%	66,506	209,062
Retail – Socetați, altele decât IMM-uri	3,972,963	3,972,963	74%	234,942	251,328
Titluri de capital in abordarea IRB	0	0	-	0	0
Pozițiile din securitizare in abordarea IRB	113,697	0	0%	0	0
din care: resecuritizare	0	0	-	0	0
Active, altele decât cele care reprezinta creanțe de natura creditelor	0	0	-	0	0

* Valoarea expunerii la risc este reprezentata de valoarea contabila nediminuata cu volumul ajustarilor de valoare si provizioane (expunere bruta), determina aplicand standardele prudentiale (nu este diminuata cu valorile ajustarilor pentru dobanzi calculate ulterior momentului recunoasterii deprecierei activelor). Acelasi tratament prudential este aplicat si ajustarilor de valoare.

La 31 Decembrie 2015, valoarea expunerii aferente finantarilor specializate, in functie de ponderile de risc utilizate, se prezinta dupa cum urmeaza:

Nivel individual & Consolidat - Mii Ron			
Finanțări specializate** (Ponderi de risc):	Expunerea la risc*	Expunerea dupa aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit	Cerinte de capital
0 %	87,563	87,563	0
50%	219,484	219,484	8,442
70%	561,592	561,592	31,449
90%	0	0	0
115%	62,543	62,543	5,739
250%	13,505	13,505	2,701

* Valoarea expunerii la risc este reprezentata de valoarea contabila nediminuata cu volumul ajustarilor de valoare si provizioane (expunere bruta), determina aplicand standardele prudentiale (nu este diminuata cu valorile ajustarilor pentru dobanzi calculate ulterior momentului recunoasterii deprecierei activelor).

** Aceste expuneri sunt incadrate in categoria de expuneri "Societați – Finanțari specializate" si "Societați - IMM-uri".

21. Utilizarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit

A. Managementul si recunoasterea tehnicilor de diminuare a riscului de credit

Se prezinta politicile si procesele privind evaluarea si managementul tehnicilor de diminuare a riscului recunoscute in determinarea cerintelor de capital, conform prevederilor prudentiale din CRR. Mentionam ca sunt prezentate reguli aplicate cu privire la eligibilitate, evaluare si ajustare a valorii aferente celor mai importante si utilizate tipuri de garantii, precum ipoteci imobiliare si mobiliare, garantii financiare, creante, scrisori de garantie si titluri.

Pentru ca o garantie sa fie eligibila a fi recunoscuta ca si tehnica de diminuare a riscului de credit, trebuie sa indeplineasca cumulativ urmatoarele:

1. Titlu legal valid, executoriu - drept de garantie al Bancii.
2. Valoare de piata sustenabila.
3. Realizabil si cu dorinta de realizare din partea Bancii.
4. Valoarea garantiei trebuie sa nu depinda/sa depinda in mica masura de capacitatea de rambursare a debitorului (sa nu existe corelatie semnificativa intre cele doua elemente).

In cazul in care moneda garantiei difera de moneda facilitatii, se aplica o ajustare de neconcordanta de moneda, care va reduce valoarea de piata a garantiei.

In cazul in care exista decalaje de scadenta (durata ramasa a garantiei (protectiei) este mai mica decat durata ramasa pana la maturitatea facilitatii garantate), protectia creditului nu va fi recunoscuta daca scadenta initiala a protectiei este mai mica de 1 an sau scadenta reziduala a garantiei este mai mica de 3 luni. Daca furnizorul de protectie are optiunea de a retrage protectia, scadenta acesteia va fi considerata la data cea mai apropiata la care contractul de protectie poate fi terminat. In aceste cazuri, se va aplica o ajustare de decalaj de scadenta, care va reduce valoarea de piata a garantiei.

Ajustarile de volatilitate, cele pentru neconcordantele de moneda sau decalajele de scadenta sunt cele reglementate de CRR si sunt procesate automat in sistemele bancii.

Evaluarea garantiilor este facuta de personalul bancii, personal care este independent de procesul de aprobare.

Garantiile materiale sunt re-evaluate cel putin o data pe an. Pentru garantiile financiare, frecventa minima de re-evaluare este 6 luni. In cazul in care este nevoie (de ex. schimbari semnificative ale pietei specifice) frecventa de reevaluare este marita. O frecventa mai mica a re-evaluarilor atrage dupa sine ajustari suplimentare de valoare a garantiilor considerate.

Ajustarile de volatilitate, cele pentru neconcordantele de moneda sau decalajele de scadenta sunt cele reglementate de CRR si sunt procesate automat in sistemele bancii.

B. Garantiile reale financiare

Garantiile financiare sunt utilizate ca tehnici de diminuare a riscului de credit si considerate in determinarea cerintelor de capital, daca sunt indeplinite conditiile minime de eligibilitate din CRR.

Tipuri de garantii financiare si modul de evaluare:

B.1. Depozitul numerar

Depozitul numerar acceptat in garantie poate fi constituit la Raiffeisen Bank S.A. sau la alta institutie de credit. Valoarea garantiei este suma depozitului ipotecat in favoarea bancii in valuta relevanta. Nu se aplica nicio ajustare suplimentara pentru depozitul detinut la Raiffeisen Bank S.A., in timp ce pentru depozitele la alta institutie de credit, in limita sumei ipotecate, se face o schimbare a probabilitatii de nerambursare (PD) a imprumutatului, cu cea a bancii detinatoare a depozitului.

B.2. Titluri de creanta

Pentru scopul folosirii ca si tehnica de diminuare a riscului de credit, se considera urmatoarele tipuri de titluri de creanta:

- Titluri de creante emise de administratii sau banci centrale, care au un rating egal sau mai bun decat nivelul 4 pe scala de evaluare a creditului (de ex. ratingul S&P 'BB-' sau superior) ;
- Titluri de creante emise de organisme internationale sau banci multilaterale de dezvoltare care conform prevederilor CRR primesc o pondere de risc de 0%;
- Titluri de creanta emise de institutii sau alti emitenti care au un rating egal sau mai bun decat nivelul 3 pe scala de evaluare a calitatii creditului (de ex. ratingul S&P de 'BBB -' sau superior) ;
- Titluri de creanta pe termen scurt cu rating care au un rating egal sau mai bun decat nivelul 3 pe scala de evaluare a calitatii creditului (de ex. ratingul S&P de 'A-3' sau superior) ;
- Titluri de creanta emise de institutii (in principal obligatiuni emise de banci) care nu au rating alocat de o agentie externa de rating, daca sunt indeplinite criteriile din CRR (de ex. listate pe o bursa recunoscuta, banca nu define nica o informatie ca respectivului titlu de creanta i-ar fi alocat un rating inferior nivelului 3 pe scala de evaluare a calitatii creditului iar restul emisiunilor au primit minim rating de nivel 3, etc).

Valoarea nominala este valoarea de piata pe bursa a titlurilor respective care este actualizata periodic.

B.3. Titluri de capital si obligatiuni convertibile

Tilurile de capital si obligatiunile convertibile, incluse intr-un indice principal sau listate pe o bursa, sunt recunoscute ca tehnici de diminuare a riscului de credit. Valoarea nominala este valoarea curenta de piata de pe bursa. Ele sunt reevaluate periodic. Ajustarea de volatilitate aplicabila nu este dependenta de ratingurile externe ci de de faptul daca acestea sunt incluse intr-un indice principal (de ex: DAX, Mdax, SDax, NEMAX, TecDAX, DowJones (DJI), S+P 500, Euro Stoxx, Nasdaq, etc) sau daca sunt listate pe o bursa recunoscuta.

Efectul in determinarea cerintelor de capital a garantiilor reale financiare

Valoarea pierderii datorate starii de nerambursare (LGD-loss given default) este redusa la 0 % pentru respectiva valoare de piata ajustata a garantiei (daca este cazul, diminuata cu ajustarile de valoare, cele aferente neconcordantelor de moneda sau decalajelor de scadenta). In consecinta activele ponderate la risc sunt reduse la 0 pana la maximul valorii ajustate a garantiei.

Pentru depozitele numerar constituite la alte banci, pentru valoarea garantata se face o schimbare a probabilitatii de nerambursare (PD) a imprumutatului, cu cea a bancii detinatoare a depozitului.

C. Garantii reale materiale

Garantiile materiale sunt utilizate ca tehnici de diminuare a riscului de credit si considerate in determinarea cerintelor de capital, daca sunt indeplinite conditiile minime de eligibilitate din CRR.

Tipuri de garantii materiale si modul de evaluare:

Raiffeisen Bank S.A. utilizeaza ca tehnica de diminuare a riscului de credit urmatoarele tipuri de colaterale:

- Proprietatile imobiliare rezidentiale, care sunt definite ca proprietati care sunt sau vor fi ocupate sau inchiriate de catre proprietar in scopuri rezidentiale;
- Proprietatile imobiliare comerciale, care sunt definite ca birouri, centre comerciale si alte tipuri care reprezinta dezvoltari comerciale.

Conform precizarilor Bancii Nationale a Romaniei, pe teritoriul Romaniei, terenurile fara constructii sunt asimilate grupei altor tipuri de garantii materiale si de aceea nu pot fi utilizate ca si tehnici eligibile de diminuare a riscului de credit.

De asemenea, garantiile materiale de natura bunurilor mobile si stocurilor nu sunt considerate eligibile a fi considerate tehnici de diminuare a riscului de credit.

Evaluarea proprietatilor imobiliare

Valoarea justa a proprietatilor imobiliare este valoarea de piata.

Valoarea de piata este suma estimata pentru care un activ ar putea fi schimbat la *data evaluarii*, intre un cumparator hotarat si un vanzator hotarat, intr-o tranzactie nepartinitoare, dupa un marketing adecvat si in care partile au actionat fiecare in cunostinta de cauza, prudent si fara constrangere.

Evaluarea proprietatilor imobiliare este realizata si documentata conform standardelor profesionale ANEVAR si reglementarilor BNR, de catre evaluatori certificati ANEVAR avand specializarea Evaluator de Proprietati Imobiliare (EPI); evaluatorii (fie interni, fie externi) sunt independenti de procesul de aprobare.

Metodologia de evaluare utilizata este cea recunoscuta pe plan international, respectiv de standardele ANEVAR/ IVS, si anume: abordarea prin piata (comparatia directa) abordarea prin randament (capitalizarea veniturilor) si abordarea prin cost.

Valoarea astfel obtinuta este mai departe diminuata cu eventualele ranguri superioare in favoarea unor terti. Ca politica generala, Raiffeisen Bank S.A. accepta in garantie proprietati imobiliare si bunuri la care are rang prioritar 1 si nu accepta nici instituirea de ranguri subsecvente in favoarea unor terti.

Efectul in determinarea cerintelor de capital a garantiilor reale materiale

Pentru clientii retail (persoane fizice si micro companii), banca utilizeaza un proces intern de estimare a valorii pierderii datorate starii de nerambursare (LGD-loss given default), in baza datelor istorice.

Pentru restul clientilor, valoarea pierderii datorate starii de nerambursare (LGD-loss given default) este cea reglementata in CRR. Astfel, se va aplica un LGD de 35% pentru expunerea acoperita in proportie de 140% cu valoarea garantiei ajustata pe baza criteriilor mentionate anterior. In cazul expunerilor neacoperite in proportie de 140% cu garantie, expunerea este impartita intr-o parte garantata (considerand nivelul de garantare de 140 %) si o parte negarantata. In cazul in care valoarea garantiei este inferioara procentului de 30 % din expunere nu poate fi aplicata nicio reducere a LGD-ului.

D. Garantii reale - Creantele

Creantele sunt utilizate ca tehnici de diminuare a riscului de credit si considerate in determinarea cerintelor de capital in cazul aplicarii abordarii IRB, daca sunt indeplinite conditiile minime de eligibilitate din CRR.

Tipuri de creante si modul de evaluare:

Creantele pot fi folosite pentru tehnicile de diminuare a riscului de credit daca ele sunt legate de o tranzactie comerciala sau tranzactii cu o maturitate originala de mai putin sau egal cu un an. Creantele legate de securitizari, sub-participatii, instrumente derivate sau creante de la companiile afiliate nu sunt luate in considerare.

Valoarea nominala a creantelor deriva din listele de creante sau de facturi furnizate regulat de imprumutat, liste revizuite de banca.

Efectul in determinarea cerintelor de capital a garantiilor reale-creante

Exceptand clientii retail, banca va aplica un LGD de 35% pentru expunerea acoperita in proportie de 125% cu valoarea garantiei constand in creante. In cazul expunerilor neacoperite in proportie de 125% cu garantie, expunerea este impartita intr-o parte garantata (considerand nivelul de garantare de 125 %) si o parte negarantata.

E. Protecția nefințată a creditului

Protecția nefințată a creditului constă în garanțiile emise de furnizorii eligibili de protecție menționați mai jos care îndeplinesc condițiile minime de eligibilitate cerute de CRR.

Tipuri de garanții și modul de evaluare:

Furnizorii de protecție acceptați în scopul aplicării tehnicilor de diminuare a riscului de credit sunt:

- administrații centrale și bănci centrale
- administrații regionale sau autorități locale
- bănci multilaterale de dezvoltare
- organizații internaționale care beneficiază de o pondere de risc de 0%
- entități administrative (din sectorul public) dacă expunerile față de ele sunt tratate ca expuneri față de instituții sau administrații centrale
- instituții (care includ în principal bănci)
- alte entități corporative, inclusiv entitatea-mamă, filialele și entitățile afiliate

Valoarea protecției nefințate este suma garantată, respectiv suma pe care furnizorul protecției trebuie să o plătească în caz de neplată de către împrumutat.

În cazul în care se apreciază că suma garantată nu poate fi plătită în întregime de către garant, valoarea protecției creditului este redusă în mod corespunzător.

Protecția nefințată a creditului cu o contragarantie

În cazul în care o expunere este garantată cu o protecție nefințată a creditului, care la rândul ei este contragarantată cu o altă protecție nefințată a creditului a unuia dintre următorii garanți, probabilitatea de nerambursare (PD) a contra-garantorului poate fi luată în considerare pentru calculul cerințelor de capital, dacă sunt îndeplinite toate cerințele CRR:

- administrația centrală sau banca centrală
- administrații regionale sau autoritățile locale
- bănci multilaterale de dezvoltare
- organizații internaționale
- entități din sectorul public, tratate ca și administrații centrale

Efectul în determinarea cerințelor de capital a protecției nefințate

Pentru valoarea garantată, Probabilitate de Nerambursare (PD) a garantului va fi luată în considerare pentru calculul cerințelor de capital, în locul PD-ului celui care ia împrumutul.

F. Valoarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit recunoscute

La data de 31 Decembrie 2015, valoarea bruta a expunerilor acoperite cu tehnici de diminuare a riscului de credit recunoscute, determinata dupa aplicarea ajustarilor de volatilitate si a celorlate ajustari de valoare datorate necorcordantelor de moneda sau de scadenta, aplicand standardele prudentiale (nu sunt aplicate valorile ajustarilor pentru dobanzi calculate ulterior momentului recunoasterii deprecierei activelor), se prezinta dupa cum urmeaza:

Nivel Individual - Mii Ron	Alte garantii reale	Garantii imobiliare	Protectie nefinantata	Garantii financiare
Clasele de expuneri din Abordarea standardizată (SA)	-	34,662	45,016	16,678
Administrații centrale sau bănci centrale	-	-	-	-
Administrații regionale sau autorități locale	-	-	-	-
Entități din sectorul public	-	-	-	-
Bănci multilaterale de dezvoltare	-	-	-	-
Organizații internaționale	-	-	-	-
Instituții	-	-	-	-
Societăți	-	-	45,016	16,432
Retail	-	-	-	33
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	-	29,025	-	32
Expuneri în stare de nerambursare	-	5,637	-	181
Elemente asociate unui risc extrem de ridicat	-	-	-	-
Obligațiuni garantate	-	-	-	-
Creanțe asupra instituțiilor și societăților cu o evaluare de credit pe termen scurt	-	-	-	-
Organisme de plasament colectiv (OPC)	-	-	-	-
Titluri de capital	-	-	-	-
Alte elemente	-	-	-	-
Abordarea bazată pe modele interne de rating (IRB)	29,091	6,703,000	1,415,338	471,508
Administrații centrale și bănci centrale	-	-	-	-
Instituții	-	-	-	-
Societăți	29,091	487,496	246,110	395,379
Retail	-	6,215,504	1,055,530	76,129
Titluri de capital în abordarea IRB	-	-	-	-
Pozițiile din securitizare în abordarea IRB	-	-	113,697	-
Active, altele decât cele care reprezintă creanțe de natura creditelor	-	-	-	-

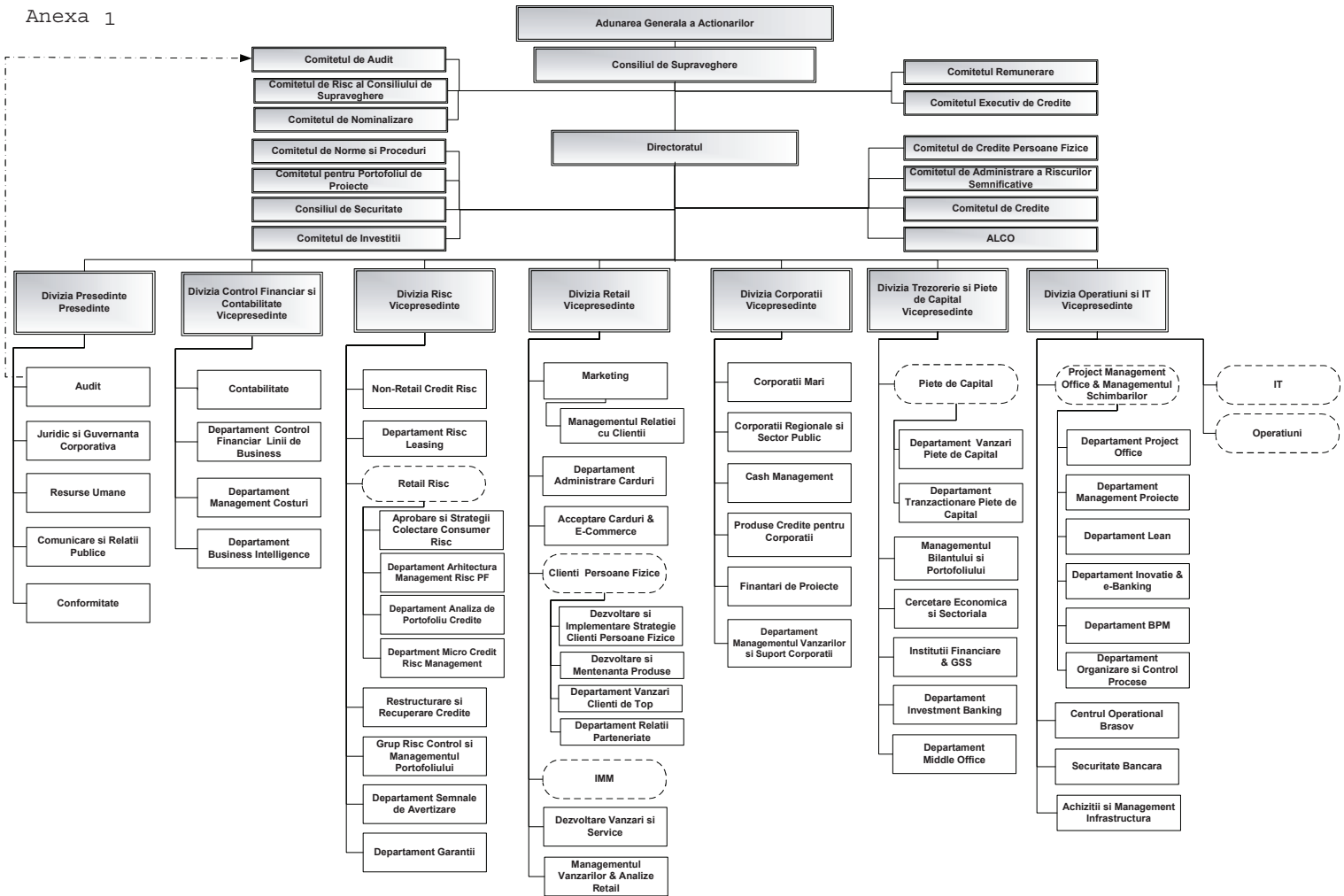
22. Utilizarea abordarilor avansate de evaluare in ceea ce priveste riscul operational

Acest articol nu se aplica, deoarece in prezent metoda folosita este Metoda Abordarii Standard.

23. Utilizarea modelelor interne pentru riscul de piata

Acest articol nu se aplica, deoarece Raiffeisen Bank S.A. nu utilizeaza modele interne pentru calculul cerintei de capital aferente riscul de piata.

Anexa 1

Curriculum Vitae

Date personale:

Nume: Steven Cornelis van Groningen
Data nașterii: 29.12.1957

Studii și pregătire profesională:

Leiden University, Olanda
Master Dreptul Corporațiilor 1986

Credit Lyonnais, ABN AMRO și NIBE, Institutul Bancar Olandez
Cursuri de management și management bancar

Cap Gemini
Cursuri de Tehnologia Informației și Managementul Proiectelor

Experiență profesională:

Mai 2002 – prezent	Raiffeisen Bank S.A., Romania Presedinte și CEO
Feb. 2002 – Mai 2002	Banca Agricola - Raiffeisen S.A., Romania Presedinte și CEO
Iunie 2001 – Feb. 2002	Banca Agricola - Raiffeisen S.A., Romania Consultant, Vicepresedinte
Aug. 1994 – Iunie 2001	ABN AMRO Bank Diferite poziții de top management în România, Rusia și Ungaria
Ian.1990 – Aug.1994	Volmac Software Group/Cap Gemini, Olanda Account Consultant, Marketing Manager, Consultant Câteva poziții de marketing, vânzări și consultanță, ultima la Banca Natională a României (aug. 1993 – aug. 1994)
Sept. 1986 – Ian. 1990	Credit Lyonnais Bank Nederland, Olanda Management Trainee, Account Manager Diferite poziții în rețeaua băncii, responsabil de managementul relației cu corporațiile

Curriculum Vitae

Date personale:

Nume: James Daniel Stewart, Jr.
Data nașterii: 18.11.1954

Studii și pregătire profesională:

Octombrie 1976 Universitatea Lehigh – Bethlehem, BA SUA
Diploma Finante, Relatii Externe

Experiență profesională:

Mai 2002 – Prezent Raiffeisen Bank S.A., Bucuresti Romania
Vicepresedinte Divizia Trezorerie si Piete de Capital

August 2001 – Mai 2002 Banca Agricola - Raiffeisen S.A, Romania
Vicepresedinte Divizia Trezorerie si Piete de capital

Mai 2000 - Iulie 2001 Raiffeisenbank (Romania) S.A.
Vicepresedinte Divizia Trezorerie si Piete de capital

Mai 1998 – Mai 2000 Departamentul American de Trezorerie – Ministerul Finantelor, Banca
Nationala a Bulgariei , Sofia, Bulgaria
Consultant

Ianuarie 1997 – Mai 1998 Yamaichi International (America), Inc., New York,
Vicepresedinte Senior, Director – Departamentul Trezorerie
Director Departamentul Vanzari/Comercial

1981 - 1996 Departamentul de Trezorerie al Statelor Unite
NATWEST FINANCIAL MARKETS GROUP, New York USA
Vicepreședinte, Director (1990-1996)
Agent de bursă (1986-1990)
Manager, Biroul vânzari
Agent de bursa
Biroul de vânzări obligațiuni
Director (1984-1986)
Director Sindicat (1983-1984)
Agent de vânzări (1982-1983)
Agent de bursă (1981-1982)

1977 - 1981 NATWEST BANK, N.A., New York
Asistent Personal al Trezorerului

Curriculum Vitae

Date personale:

Nume:

Carl C.H. Rossey

Data nașterii:

Studii și pregătire profesională:

1991

INSEAD – Fontainebleau, Franța
MBA

1989

Vlerick – Gent, Belgia
Bedrijfskundig ingenieur
Master in Management Industrial

1984

RUG – Gent, Belgia
Burgerlijk Electrotechnisch ingenieur
Master in Inginerie Electrotehnica și Tehnologia informației

Experiență profesională:

2005 – prezent

Raiffeisen Bank S.A.
Vicepreședinte Divizia Operațiuni și IT

2004 – 2005

Capco – firmă de consultanță în management specializată în Servicii
Financiare
Partener

1999 – 2003

Ceskoslovenska obchodni banka (Republica Cehă și Slovacia)
Membru al Directoratului

1997 – 1999

KBC (Belgia)
Director General – organizare și procese

1995 – 1997

Kredietbank (Belgia)
Director – responsabil cu redefinirea și dezvoltarea strategiei bancii

1992 – 1995

Arthur D. Little (Europa)
Consultant Senior

1987 – 1990

Agfa-Gevaert (Japan)
Coordonator Tehnic – responsabil cu coordonarea dezvoltării echipelor în
Japonia și Europa

1985 – 1987

Sidel – Companie de consultanță IT
Consultant junior

Curriculum Vitae

Date personale:

Nume: Vladimir Nikolov Kalinov
Data nașterii: 08.07.1970

Studii și pregătire profesională:

1992 - 1993 Institutul de Marketing si Management, New Delhi, India
Specializare in cercetare de marketing

1989 - 1992 Universitatea din New Delhi, India
Facultatea de Comert

Experiență profesională:

2005 - prezent **Raiffeisen Bank S.A., Romania**
Director Executiv, Aria Credit si Risk Management (2005 – 2006)
Chief Risk Officer (CRO) (2006 – 2007)
Vicepresedinte al Directoratului, coordonator Divizia Risc (2007 – 2011)
Vicepresedinte al Directoratului, coordonator Divizia Retail (2011 – prezent)

2011 - prezent **Raiffeisen Banca pentru Locuinte S.A.**
Presedinte Consiliul de Supraveghere

2008 - prezent **Raiffeisen Leasing IFN S.A.**
Presedinte Consiliul de Administratie

2008 - prezent **Biroul de Credit**
Membru Consiliul de Administratie

2007 - prezent **Raiffeisen Capital & Investment S.A.**
Membru Consiliul de Administratie

2004 - 2005 **Raiffeisen International Bank-Holding AG, Austria**
Director, Network Credit Management
Director Adjunct, Risk Management Corporate and Institutions

2000 - 2004 **Raiffeisen Zentralbank Oesterreich AG, Austria**
Senior Credit Risk Manager, Network Credit Management (2000 – 2001)
Director, Network Credit Management (2001 – 2004)

1995 - 2000 **Raiffeisenbank (Bulgaria) JSC, Bulgaria**
Analist risc de creditare (1995 – 1996)
Sef Department Creditare (1996 – 1999)
Risk & Compliance Officer (1999 – 2000)

1994 - 1995 **Eltex Holding JSC, Bulgaria**
Manager, Departamentul Comert / Marfuri alimentare

Curriculum Vitae

Date personale:

Nume: Cristian Marius Sporis
Data nașterii: 12.05.1976

Studii și pregătire profesională:

1994 – 1998 **Academia de Studii Economice Bucuresti**
Facultatea de Finante, Asigurari, Banci si Burse de valori, specializarea
Banci si Burse de valori
Licentiat in Banci, Burse de valori si Analiza Financiara

Iulie – Sept. 1996 **Banca Agricola – Sucursala Sibiu**
Practica – Departamentul Credite

Experiență profesională:

Aug. 2012 - prezent **Raiffeisen Bank S.A.**
Vicepreședinte Divizia Corporatii

Feb. 2012 – Iulie 2012 **Ministerul Finanțelor Publice**
Secretar de stat

Nov. 2005 – Feb. 2012 **SAI Raiffeisen Asset Management S.A.**
Membru al Consiliului de Administratie

Feb. 2005 – Ian. 2012 **Raiffeisen Bank S.A.**
Director executiv - Divizia Trezorerie și Piete de Capital

Feb. 2003 – Ian. 2005 **Raiffeisen Bank S.A.**
Director - Divizia Trezorerie și Piete de Capital

Feb. 2002 – Ian. 2003 **Raiffeisen Bank S.A.**
Senior FX Dealer – Front Office - Divizia Trezorerie si Piete de Capital

Oct. 2001 – Ian. 2002 **Banca Nationala a Greciei, Sucursala Bucuresti**
Trezorier - Arbitraj - Departamentul Trezorerie

Martie 1998 – Sept. 2001 **Banca Nationala a Greciei, Sucursala Bucuresti**
FX si MM dealer - Arbitraj - Departamentul Trezorerie

Ian. 1997 – Feb. 1998 **Banca Nationala a Greciei, Sucursala Bucuresti**
Ofiter de cont – Departamentul de Relatii cu Clientii

Curriculum Vitae

Date personale:

Nume: Busuioceanu Iancu Mircea
Data nașterii: 08.09.1972

Studii și pregătire profesională:

2007 – 2010 **Universitatea din Sheffield**
Executive MBA

2009 **Raiffeisen International “Execute! Module”** – program de formare pentru dezvoltarea abilităților de leadership și management organizat cu suportul Rofey Park Institute, Marea Britanie
Certificat absolvire

2004 - 2006 **DC Gardner**
Certificat absolvire training finantari structurate
Certificat absolvire training finantarea proiectelor de investitii

2003 **Raiffeisen Zentralbank AG**
Perfectionare profesionala in cadrul departamentului de Management al Riscului de Credit

1991-1996 **Academia de Studii Economice Bucuresti**
Facultatea de Finante, Banci si Contabilitate, sectia Finante-Banci,
Licentiat in studii economice

Experiență profesională:

Aprilie 2013 - prezent **Raiffeisen Bank S.A.**
Vicepresedinte Divizia Risc

Mai 2011 – Aprilie 2013 **Raiffeisen Bank S.A.**
Chief Risk Officer

Iunie 2008 – Mai 2011 **Raiffeisen Bank S.A.**
Director Directia Credit Risc Corporatii si IMM

August 2004 – Iunie 2008 **Raiffeisen Bank S.A.**
Manager Departament Credit Risc pentru Corporatii

August 2003 – August 2004 **Raiffeisen Bank S.A.**
Manager de departament Analiza de Credit pentru Corporatii

Aprilie 2002 – August 2003 **Raiffeisen Bank S.A.**
Analist de Credit

Iulie 1999 – Aprilie 2002 **Fondul de Garantare a Creditului S.A.**

Aprilie 1996 – Iulie 1999 **BANCOREX S.A. (Banca Romana pentru Comert Exterior)**

Curriculum Vitae

Date personale:

Nume: Nicolae Bogdan Popa
Data nașterii: 10.11.1975

Studii și pregătire profesională:

1999 – 2004
Cursuri
Executa! – Program de dezvoltare a grupului Raiffeisen pentru management (Viena, Budapesta, Kiev 2006 – 2007)
Euromoney – Produse Structurate (Paris 2005)
Opțiuni (Praga 2004)
Euromoney – Obligatiuni (Budapesta 2003)
Instrumente derivate pe rata dobanzii (București 2003)
Managementul activelor și pasivelor (Londra 2002)
IAS 39 (București 2002)
Principii de supervizare (București 2001)
Auditul afacerilor (Spania 1999, 2000)
Tehnici de prezentare (București 2000)

1998 – 1999
Universitatea „Al.I.Cuza”, Iasi
Studii aprofundate în „Management Financiar Bancar”

1994 – 1998
Universitatea „Al.I.Cuza”, Iasi
Diploma în Economie, specializarea „Banci și Burse de valori”

Experiență profesională:

2013 – prezent
Raiffeisen Bank S.A., București
Vicepresedinte Divizia Control Financiar și Contabilitate

2007 – 2013
Raiffeisen Bank S.A., București
Director, Aria Control Financiar și Contabilitate

2010 – prezent
Raiffeisen Leasing IFN S.A., București
Membru non- executiv în Consiliul de Administrație

2005 – 2013
Raiffeisen Asset Management, București
Membru non-executiv în Consiliul de Administrație

2003 – 2007
Raiffeisen Bank S.A., București
Director, Managementul Bilantului și Portofoliului

2002 – 2003
Raiffeisen Bank S.A., București
Sef de departament, Managementul Activelor și Pasivelor

1999 – 2002
Arthur Andersen, București
Auditor Senior, Auditor

1998 – 1999
Universitatea „Al.I.Cuza”, Iasi
Asistent universitar

1998
Banca Caixa Geral de Depositos, Porto - Portugalia
Stagiu intern

Curriculum Vitae

Date personale:

Nume: **Martin GRÜLL**
Data nașterii: **25.10.1959, Viena**

Studii și pregătire profesională:

1977 – 1982 Universitatea Economică, Viena

Experiență profesională:

Oct. 2010 – pana in prezent **Raiffeisen Bank International AG, Austria**
Membru al Comitetului Director, Chief Financial Officer

Ian. 2005 – oct. 2010 **Raiffeisen International Bank-Holding AG, Austria**
Membru al Comitetului Director, Chief Financial Officer

Ian. 2002 – dec. 2004 **Bank Austria Creditanstalt**
Director General - Europa Centrală și de Est

Ian. 2001 – dec. 2001 **Bank Austria Creditanstalt**
Director General - Europa Centrala si de Est (Cehia, Ungaria, Slovacia)

Mai 1999 – mai 2002 **Bank Austria Handelsbank**
Președinte al Consiliului de Administrație

Mai 1998 – apr. 1999 **Bank Austria Handelsbank**
Membru al Consiliului de Administrație

Nov. 1988 – apr. 1998 **Raiffeisen Zentralbank Österreich AG**
Vicepreședinte – Divizia Corporației Internaționale

Iun. 1987 – oct. 1988 **Raiffeisen Zentralbank Österreich AG**
Director – Divizia Creditare Internațională

Aug. 1982 – mai 1987 **Raiffeisen Zentralbank Österreich AG**
Director Adjunct – Direcția Creditare Internațională

Curriculum Vitae

Date personale:

Nume: Klemens Josef BREUER

Data nașterii: 16 decembrie 1967

Studii și pregătire profesională:

1988 – 1993 Universitatea Aachen, Germania
Facultatea de Științe Economice
Diploma – Kaufmann (echivalent MBA în Germania)

Experiență profesională:

Aprilie 2012 până în prezent Raiffeisen Bank International AG, Austria
Membru al Comitetului Director, cu responsabilități legate de Piețele globale

2008 – 2012 WestLB AG, Duesseldorf, Germania
Membru al Comitetului Director

2007 – 2008 WestLB AG, Duesseldorf, Germania
Trezorier de Grup și Membru în Consiliul Divizional

2006 – 2007 WestLB AG, Duesseldorf, Germania
Director Trezorerie, Germania

2005 – 2006 WestLB AG, Duesseldorf, Germania
Director Management Lichiditate, Trezoreria Grupului

2004 - 2005 Deutsche Bank AG Frankfurt am Main, Germania
Director Management Active și Pasive pe Piețele Globale/ Finantare Globale

2001-2004 Deutsche Bank AG Frankfurt am Main, Germania
Trezorier Germania

1999-2001 Deutsche Bank AG Frankfurt am Main/ Londra
Director Trezoreria Grupului, Managementul Lichidității

1995 - 1999 Deutsche Bank AG Duesseldorf/ Frankfurt am Main, Germania
Piețe Globale/ Piețe Monetare

1993-1995 Bierbaum & Co., Duesseldorf/ Frankfurt am Main, Germania
Programul „Broker –junior

Traducere libera din limba engleza

Curriculum Vitae

Date personale:

Nume: **Peter Lennkh**
Data nașterii: **10.06.1963**

Educatie:

1988 **Masterat în Economie și Administrarea Afacerilor**
Universitatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Viena

Experiență profesională:

1988 - 1990 **Responsabil administrare conturi - Finantare in valuta**
Raiffeisen Zentralbank Oesterreich AG

1990 - 1991 **Manager Departament - Finantare proiecte internationale**
Creditanstalt Leasing, Viena

1992 - 1996 **Membru supleant in Consiliul de Administratie - responsabilitati pentru**
managementul creditelor si al riscului si clientii corporatisti austrieci
Raiffeisenbank, Republica Cehia

1997- 1998 **Manager de proiect - Managementul Retelei RZB - responsabilitati pentru**
infiintarea Raiffeisenbank Russia si Raiffeisenbank Ukraina;
Raiffeisen Zentralbank Oesterreich AG

1998- 1999 **Director al Diviziei Clienti corporatisti internationali**
Raiffeisen Zentralbank Oesterreich AG

1999 - 2004 **Director al Diviziei Comert si finantare exporturi**
Raiffeisen Zentralbank Oesterreich AG, Austria

2004 - 2010 **Membru în Consiliul de Administrație cu responsabilitati legate de clientii**
corporatisti si coordonarea rețelei
Raiffeisen International Bank-Holding AG, Austria

2010 - 2013 **Membru in Consiliul de Administratie cu responsabilitati legate de**
managementul rețelei
Raiffeisen Bank International AG

Din sept 2013 - prezent **Membru în Consiliul de Administrație cu responsabilitati privind clientii**
corporatisti
Raiffeisen Bank International AG

Semnatura: s.s. indescifrabil

Curriculum Vitae

Date personale:

Nume: **Johann Strobl**
Data nașterii: **18.09.1959**

Experiență profesională:

Din iunie 2013 **Raiffeisen Bank International AG**
CEO Adjunct si Chief Risk Officer

2010 - 2013 **Raiffeisen Bank International AG**
Membru al Comitetului Director, Chief Risk Officer

Din 2007- prezent **Raiffeisen Zentralbank Österreich AG**
Membru al Comitetului Director, Chief Risk Officer

2004 - 2007 **Bank Austria Creditanstalt**
Membru al Comitetului Director, Chief Risk Officer si Chief Financial Officer

2003 - 2004 **HVB**
Membru al Comitetului Director al HVB, Coordonator al Diviziei Managementul Activelor si Pasivelor si Controlul Riscului

2000 - 2003 **Bank Austria Creditanstalt**
Director, Coordonator Trezorerie Globala

1998 - 2000 **Bank Austria Creditanstalt**
Director, Coordonator Control Risc

1997 - 1998 **Creditanstalt**
Director, Coordonator Managementul Riscului de Piata

1992 - 1997 **Creditanstalt**
Director adjunct, Coordonator Managementul Pietei Monetare Locale si al Activelor si Pasivelor

1989 - 1992 **Creditanstalt**
Managementul Pietei Monetare Locale si al Activelor si Pasivelor

1983 - 1989 **Universitatea Economica si de Afaceri din Viena**
Asistent universitar

Semnatura: s.s. indescifrabil

Curriculum Vitae

Date personale

Nume: Ileana Anca Ioan
Data nasterii: 03.02.1962

Studii si pregatire profesionala:

1994-1995 Programul MBA Romano – Canadian (Master of Business Administration)
1980-1985 Facultatea de Automatica, Institutul Politehnic Bucuresti

Experienta profesionala :

2010- pana in prezent Romcab S.A. - Membru in Consiliul de Administratie
Aprilie 2009 – pana in prezent Raiffeisen Bank S.A. - Membru in Consiliul de Supraveghere
Noiembrie 2008 –pana in prezent Smart Management Consultants - Director General
2005 - 2008 Tiriac Holdings Ltd - CEO
Unicredit Tiriac Bank - Membru in Consiliul de Supraveghere
Allianz Tiriac Asigurari - Membru in Consiliul de Supraveghere
Globe Ground Romania - Membru in Consiliul de Administratie
Bucharest International Cargo Center - Membru in Consiliul de Administratie
Romcar Auto SRL - Membru in Consiliul de Administratie
Hyundai Auto Romania SRL - Membru in Consiliul de Administratie
MCar Trading SRL - Membru in Consiliul de Administratie
1995- 2005 Roland Berger Strategy Consultants Bucharest
Managing Partner